

Д О К Л А Д
ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Георги Чолаков

Изпълняващ функциите председател на
Върховния административен съд
Съгласно решение по т. 15.2. от протокол
№ 42 от 12 ноември 2024 г. на СК на ВСС

Съдържание

I. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД.....	3
АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ	5
КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ	14
СГРАДЕН ФОНД	18
СПРАВКА ЗА ДЕЛАТА ВЪВ ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД.....	19
ЗВЕНО ЗА АНАЛИЗИ И ТЪЛКУВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	20
ТЪЛКУВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД.....	21
ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ	28
КОМУНИКАЦИОННА ПОЛИТИКА.....	28
II. ДЕЙНОСТ НА ПЪРВА КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД	31
I. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ	32
II. РАЗГЛЕЖДАНА МАТЕРИЯ В ПЪРВА КОЛЕГИЯ НА ВАС	36
III. ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА	38
IV. ГОДИШНА НАТОВАРЕНОСТ	42
V. СРОКОВЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ.....	43
VI. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ, ОСЪЩЕСТВЯВАНИ ОТ СЪДИИТЕ В ПЪРВА КОЛЕГИЯ	44
VII. СЪДЕБНА АДМИНИСТРАЦИЯ	45
VIII. ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛЕНИЯТА ОТ ПЪРВА КОЛЕГИЯ	46
ДЕЙНОСТ НА ПЪРВО ОТДЕЛЕНИЕ	46
ДЕЙНОСТ НА ТРЕТО ОТДЕЛЕНИЕ	56
ДЕЙНОСТ НА ЧЕТВЪРТО ОТДЕЛЕНИЕ	69
ДЕЙНОСТ НА ОСМО ОТДЕЛЕНИЕ	98
IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ОТНОСНО ДЕЙНОСТТА НА ПЪРВА КОЛЕГИЯ.....	111
III. ДЕЙНОСТ НА ВТОРА КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД	112
I. ВЪВЕДЕНИЕ.	112
VIII. ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛЕНИЯТА ОТ ВТОРА КОЛЕГИЯ	178
ДЕЙНОСТ НА ВТОРО ОТДЕЛЕНИЕ	178
ДЕЙНОСТ НА ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ	193
ДЕЙНОСТ НА ШЕСТО ОТДЕЛЕНИЕ.....	203
ДЕЙНОСТ НА СЕДМО ОТДЕЛЕНИЕ.....	237
IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	260

I. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

През отчетната 2024 година ръководството на Върховния административен съд (ВАС) продължи да работи целенасочено за постигане на ефективно, отговорно и прозрачно управление на съда, с което да бъде обезпечено утвърждаването на административното правосъдие като гарант за защита на законните права и интереси на гражданите.

Постоянна цел в развитието на съда продължи да бъде подобряване управлението и организацията на работа, осигуряване ефективност на работните процеси, повишаване квалификацията на съдии и съдебни служители и улесняване достъпа на гражданите до информация. Административното правораздаване в България има изключително социален характер, като неговата широка достъпност, бързина и ефективност позволяват на гражданите да установяват и защитават правата си по съдебен ред. Ето защо цялостната дейност на съда бе подчинена на основните цели, поставени пред административното правосъдие: бързина, качество, ефективност и улеснен достъп до съд на гражданите.

Възходът на българското административно правосъдие е плод на неуморния труд на съдии и служители, които със своето постоянство и отдаденост в работата неизменно издигат авторитета и престижа на институцията и повишават общественото доверие в ефективността на административното правосъдие. Ето защо дейността на съда се осъществяваше посредством обезпечаването и поддържането на благоприятни и ползотворни условия за работа на компетентни и мотивирани съдии и съдебни служители.

Закономерна последица от огромните усилия, положени както от ръководството на съда, така и от страна на съдиите и съдебните служители, са резултатите, обективирани в официаните данни за държавите – членки на Европейския съюз в ежегодното Информационно табло за резултатите в областта на правосъдието - 2024 г. Българското административно правораздаване за пореден път бе високо оценено в международен план по показателите, детерминиращи ефикасността на производствата по административни дела - прогнозната продължителност на производствата, делът на приключилите производства и броят на висящите дела. Предходно отразяваните резултати, съчетани с устойчивите показатели за ефикасността на ВАС, дават основание българското административно правосъдие да бъде окачествено като бързо, ефикасно и качествено.

Водещ акцент през отчетната 2024 година продължи да бъде утвърждаването на електронното правосъдие като комплекс от мерки, целящи ефективното използване на информационните и комуникационните технологии в съдебната система. Задълбочиха се усилията в хода на един неотменим процес по дигитализация на административното правосъдие, в рамките на който постоянно се надгражда постигнатото и се разширява обхвата на работа в условия на електронно правосъдие. Обезпечи се вътрешната организация за работа с електронни дела, осигуриха се възможности за упражняване на процесуални права в електронна форма, обмен на електронни документи, извършването на удостоверителни изявления и др.

Основното правомощие на съда, а именно унифицирането на правоприлагането в системата на административното правораздаване чрез приемането на тълкувателни решения със задължителна за

останалите административни съдилища сила продължи да бъде сред приоритетите в дейността на ВАС и през тази отчетна година.

АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ

Основните усилия на ръководството на Върховния административен съд през разглеждания период продължиха да бъдат насочени към овладяване натовареността на магистратите и създаване на условия за бързо и качествено правораздаване. Ръководството на ВАС успешно надгражда и усъвършенства предприятия през предходните години подход по балансирано разпределение на делата съобразно постъпленията в съда и разглеждането им в разумни срокове.

Като продължение на предприетите мерки по въвеждане на електронното правосъдие в работата на ВАС през предходния отчетен период, и през настоящата година се реализираха редица дейности както по осигуряване работата на Единната деловодна информационна система на административните съдилища (ЕДИС) в административните съдилища в страната, така и за хардуерно обезпечаване на нарасналият обем съхранявани данни и повишаване бързодействието на системата.

В тази връзка през 2024 год., бяха предприети следните мерки:

На 02 януари 2024 г. с Единната информационна деловодна система на административните съдилища (ЕДИС) започнаха работа административните съдилища във Велико Търново, Габрово, Добрич, Ловеч, Пловдив, Разград, Русе,

Силистра, Търговище и Шумено, а считано от 15 май 2024 г. и Административен съд София-град. Така през 2024 г. ЕДИС беше успешно внедрена и обезпечава деловодната работа по съдебните дела във всичките 28 административни съдилища и във Върховния административен съд.

През годината продължи използването на разработените допълнителни модули на системата за обезпечаване възможността за трансфер на електронните папки по делата, както между административните съдилища и Върховния административен съд, така и между общите съдилища (районни, окръжни, апелативни и Върховния касационен съд) и административните съдилища. По този начин се осигурява ефективно използване на информационните ресурси, предоставяни от двете, използвани в съдилищата в страната деловодни системи, а именно Единната деловодна информационна система (ЕДИС) и Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС).

През 2023 г. беше разработен нов модул в Единната деловодна информационна система (ЕДИС) – „Натовареност“, който изчислява натовареността както на административните съдии, така и на съдилищата като цяло. През настоящия отчетен период, след успешно приключане на тестването, модулът беше въведен в реална експлоатация в административните съдилища в страната. За съдиите и съдебните служители бяха организирани и проведени серия обучения за запознаване както с функционалностите на модула, обезпечаващи начисляването на натовареността по дела, така и на справочната част от същия. В отдел „Информационно обслужване“ беше създаден екип за

подпомагане на съдилищата при работа с модула, с оглед по-бърза адаптация към промяната в логиката при изчисляване на натовареността на съдиите. Атестат за прецизната и качествена работа при разработването и последващата експлоатация на модул „Натовареност“ е, че още преди изтичане на едногодишен период от внедряването му, с решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от 26.11.2024 г. е прието отчитането на натовареността на административните съдии, считано от 01 януари 2025 г. да се извършва съобразно данните от модула в ЕДИС.

По инициатива на ВАС беше организирана работна среща на системните администратори и съдебните статистици от административните съдилища с представители на фирмата-разработчик на деловодната система с оглед подобряването на начина на изготвяне на статистически справки и електронни деловодни книги. Участие взеха и представители от отдел „Статистически анализ, съдебна карта и съдебна медиация“ в администрацията на Висшия съдебен съвет, пряко ангажирани с обобщаване на получените от съдилищата статистически данни. В резултат от постигнатото в рамките на тази инициатива ВАС в края на 2024 г. предприе разработването на задание за доразвитие на деловодната система с цел осигуряването на достъп до статистическите справки, изпълнявани от ЕДИС, в т.ч. в модул „Натовареност“, на служителите от ВСС, обработващи статистическите данни за системата на съдебната власт.

През 2024 г., наред с оптимизацията и разширяването с нови функционалности на съществуващата деловодна система, ВАС предприе действия по дигитализиране на архивните дела и

общо административните документи, включването им в електронен архив и внедряване на софтуер, позволяващ достъпването и използването им от съдии и служители със съответните права. Наред с дигитализирането на архивните дела на съда, бяха предприети действия и по цифровизация на съхраняваните библиотеката на съда ценни библиотечни единици. С оглед изпълнение на изискванията на чл. 360б от Закона за съдебната власт, след съгласуване от от министъра на електронното управление и министъра на правосъдието, е отправено предложение до Пленума на ВСС за одобряване използването на софтуера за дигитализация на архива и библиотеката на ВАС.

Едновременно с описаните по-горе дейности, с оглед обезпечаване нормалната работа с деловодната система ЕДИС на всички административни съдилища и Върховния административен съд, както и с оглед повишаване бързодействието на системата и гарантиране на нейната непрекъсната работа, след утвърждаване бюджета на Върховния административен съд, беше приключено изпълнението на обявени през предходната година обществени поръчки за: доставка, монтаж, инсталация и конфигурация на хардуерно и комуникационно оборудване за нуждите на ЕДИС; доставка на лицензи за базите данни, за софтуера за архив, включително разширяване на гаранцията на съществуващия дисков масив и за подновяване на поддръжката на лицензите за ЕДИС и средата за работа на 1300 потребители; доставка, инсталация и конфигурация на хардуерно и комуникационно оборудване за нуждите на Върховния административен съд и административните съдилища. С оглед обезпечаване на

възможността за отдалечен достъп до информационните ресурси, с които разполагат като административните съдилища, така и ВАС е организирана и проведена обществена поръчка с предмет „Доставка, инсталация и конфигурация на устройства за изграждане на отдалечена свързаност до информационни ресурси за нуждите на Върховния административен съд и административните съдилища“. Реализирането на тази обществена поръчка ще даде възможност както на магистратите, така и на съдебните служители за сигурен, отдалечен достъп до деловодните системи.

В края на 2023 г. приключи изграждането на центровете за съхранение на данни (дейта центрове) за нуждите на Висшия съдебен съвет, Върховния административен съд и прокуратурата на Република България. Непрекъснатият надзор и мониторинг на техниката и системите за сигурност в изградените центрове за съхранение на данни за нуждите на Висшия съдебен съвет, Прокуратурата на Република България и Върховния административен съд в сградите, намиращи се в гр. София на адреси: ул. „Черковна“ № 90 и бул. „Ген. М. Д. Скобелев“ № 23 бе възложен на Върховния административен съд, за което с решение по т. 63 от протокол № 22 от 14 май 2024 г. на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. в ДВ бр. 106/22.12.2023 г.) увеличи щатната численост на Върховния административен съд с 10 (десет) щатни бройки за длъжността „оператор, мониторинг център“. При вземане на решението се отчете факта, че Върховният административен съд най-ефективно и в най-оптимални времеви

периоди би се справил с организацията на дейностите по подбор и назначаване на подходящи съдебни служители, по обособяване на работни помещения и създаване на организация на работа, гарантираща изпълнение на специфичните задължения, възложени на тези служители с дължимата прецизност. През 2024 г. ВАС предприе всички необходими мерки и към момента ефективно се осъществява непрекъснат надзор и мониторинг на техниката и системите за сигурност в изградените центрове за съхранение на данни.

Административният документооборот се осъществява чрез единна деловодна система, внедрена във ВАС и административните съдилища, чрез която изпълнението на процеса по изготвяне, съгласуване и издаване на вътрешните и външните документи се извършва изцяло в електронна среда, в т.ч. чрез подписването им с електронен подпис и изпращането им до съответните кореспонденти по електронен път. Това осигурява възможност за създаване, подписване и размяна на документи, касаещи общоорганозационни въпроси за съдилищата, в изцяло електронна среда.

Разпределението на делата между отделенията на Върховния административен съд по материя се извършва съобразно приложимия за спора материален или процесуален закон в съответствие с постоянно действащите правила за това. Проблемите, които възникваха при разпределението на делата по материи във Върховния административен съд, се адресираха своевременно чрез съответните заповеди за разпределение на материя между отделенията при съобразяване на тяхната

натовареност и вида и характера на делата, разпределени им досега за разглеждане.

Въз основа на статистическите данни за образуваните, разгледани и приключени дела беше установен графика за провеждане на открити съдебни заседания на тричленните състави през съдебната 2024 – 2025 г., като се обезпечи и ежемесечното провеждане на заседания по образуваните тълкувателни дела.

Групите за разпределение на делата в Централизираната система за случайно разпределение на делата се допълваха в съответствие с утвърденото разпределение на делата по материя и данните за постъпващите дела по брой и приложим материален или процесуален закон.

Системно и своевременно се актуализираха постоянно действащите тричленни и петчленни състави.

С оглед данните за образуваните и свършени дела, в началото на годината със заповед на председателя на ВАС беше утвърден броя на делата, които следва да се насрочват в открито съдебно заседание в рамките на един месец на един докладчик, като един докладчик със 100% натовареност следва да бъдат насрочвани не по-малко от 3 дела за първо разглеждане за едно заседание и не по-малко от 10 дела за първо разглеждане за всички заседания през текущия месец.

За подобряване на дейността по срочно разглеждане на делата в открито съдебно заседание бяха прилагани въведените в съда организационни и административни мерки, насочени към осигуряване на точното и еднакво изпълнение на въведените в съда правила относно броя на делата, разпределени на един

докладчик, насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание дела.

Механизмът на чл. 227, ал. 3 от Закона за съдебната власт за командироване на съдебни състави от друг административен съд за разглеждането им с оглед създадената невъзможност тези дела да бъдат разгледани от компетентния съгласно правилата на подсъдността административен съд продължи да се прилага и през отчетната 2024 г. по множество дела, образувани в административните съдилища. Изборът на съдии се осъществява при спазване на общите правила и принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, а командироването на съдии за разглеждане на делата се разпорежда със заповеди на председателя на съда в съответствие с актуалната съдебна практика на съдебните състави на ВАС.

Върховният административен съд своевременно представя данни към системата Електронен публичен регистър на отводите (ЕПРО), разработена по проект на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 в изпълнение на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и Стратегията за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014-2020. Публичната част на ЕПРО е предназначена да предоставя на външните потребители информация относно отводите и самоотводите на магистрати при разглеждането на дела и към днешна дата Върховният административен съд поддържа актуална база данни за отводите и самоотводите за периода от въвеждането на системата.

На интернет страницата на съда се поддържа публичен електронен регистър на преюдициалните запитвания, отправени до Съда на Европейския съюз от Върховния административен съд и 28-те административни съдилища. С регистъра се осигурява навременна информация за административните съдии и страните по делата за отправените искания и хода на делата, от значение при разглеждането на сходни правни спорове.

В рамките на утвърдената през предходната година структура на общата и специализирана администрация на Върховния административен съд през 2024 г. се проведоха конкурси за длъжностите съдебни помощници, юрисконсулти, секретари на колегия.

Върховният административен съд продължи активната си медийна политика с акцент върху новини, свързани с обществено значими дела, укрепване на тълкувателната дейност, работата на Звеното за анализи и тълкувателна дейност, бързината и достъпа на правосъдие, информационното обезпечаване във връзка с разглеждането на изборни дела и др.

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

През 2024 година

По щатно разписание на ВАС за 2024 г.:

от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. – 105 съдии

I. ПЕНСИОНИРАНИ СЪДИИ ПРЕЗ 2024 г.:

ЖАНЕТА ПЕТРОВА ПЕТРОВА-БОСЕВА – 18.09.2024 г.

II. НАПУСНАЛИ СЪДИИ ПРЕЗ 2024 г.:

БИСЕРКА СТАНЧЕВА ЦАНЕВА – 18.04.2024 г.

ВАСИЛКА МИТКОВА ШАЛАМАНОВА – 22.10.2024 г.

III. ВЪЗСТАНОВЕНИ СЪДИИ ПРЕЗ 2024 г.:

ЮЛИЯ ЕМИЛОВА КОВАЧЕВА – 11.04.2024 г.

БИСЕРКА СТАНЧЕВА ЦАНЕВА – 15.10.2024 г.

ВАСИЛКА МИТКОВА ШАЛАМАНОВА – 10.12.2024 г.

IV. НОВИ СЪДИИ ПРЕЗ 2024 г.:

АЛЕКСАНДЪР АНТОНОВ МИТРЕВ – 30.09.2024 г.

БОЙКА МИХАЙЛОВА ТАБАКОВА-ПИСАРОВА – 30.09.2024 г.

ЕЛКА ЖИВКОВА АТАНАСОВА – 30.09.2024 г.

ИВА ДИМЧЕВА КЕЧЕВА – 30.09.2024 г.

ИРИНА СЕВЕЛИНОВА КЮРТЕВА – 30.09.2024 г.

КАМЕЛИЯ ЙОРДАНОВА СТОЯНОВА – 30.09.2024 г.

МАРИЯ ХРИСТОВА ПОПОПВА – 30.09.2024 г.

МАРИЯ ЦАНКОВА ТОДОРОВА – 30.09.2024 г.

МИРЕЛА ПЕТРОВА ДОБРЕВА-ГЕОРГИЕВА – 30.09.2024 г.

НИКОЛАЙ ИЛИЕВ АНГЕЛОВ – 30.09.2024 г.

ПОЛИНА ИВАНОВА ЯКИМОВА-ИЛИЕВА – 30.09.2024 г.

ПОЛИНА ХРИСТОВА БОГДАНОВА-КУЧЕВА – 30.09.2024 г.

РАДОСТИН ДИМИТРОВ РАДКОВ – 30.09.2024 г.

СВЕТЛОЗАР ГЕОРГИЕВ РАЧЕВ – 30.09.2024 г.

СЛАВ ИВАНОВ БАКАЛОВ – 30.09.2024 г.

ТАНЯ БОРИСОВА КОМСАЛОВА – КОЛЕВА – 30.09.2024 г.

ЧАВДАР ДИМИТРОВ ДИМИТРОВ – 30.09.2024 г.

СТЕЛА АЛЕКСАНДРОВА ДИНЧЕВА – 21.10.2024 г.

ЦВЕТАНКА ВЛАДИМИРОВА ПАУНОВА – 21.10.2024 г.

ЯВОР ИВАНОВ КОЛЕВ – 11.11.2024 г.

V. КОМАНДИРОВАНИ СЪДИИ ВЪВ ВАС ПРЕЗ 2024 г. :

ТАНЯ БОРИСОВА КОМСАЛОВА – КОЛЕВА – Административен съд
– Пловдив – от 03.09.2021 г. до 30.09.2024 г.

СТЕЛА АЛЕКСАНДРОВА ДИНЧЕВА – Административен съд –
Сливен – от 03.10.2022 г. до 21.10.2024 г.

ПОЛИНА ХРИСТОВА БОГДАНОВА-КУЧЕВА – Административен съд – София-град – от 09.02.2023 г. до 30.09.2024 г.

АЛЕКСАНДЪР АНТОНОВ МИТРЕВ – Административен съд – Пловдив – от 27.10.2021 г. до 30.09.2024 г.

ПОЛИНА ИВАНОВА ЯКИМОВА-ИЛИЕВА – Административен съд – София-град – от 13.09.2021 г. до 30.09.2024 г.

КАМЕЛИЯ ЙОРДАНОВА СТОЯНОВА – Административен съд – София-град – от 03.02.2022 г. до 30.09.2024 г.

СВЕТЛОЗАР ГЕОРГИЕВ РАЧЕВ – Административен съд – Габрово – от 27.07.2022 г. до 30.09.2024 г.

МАРИЯ ЦАНКОВА ТОДОРОВА – Административен съд – Благоевград – от 01.08.2022 г. до 30.09.2024 г.

РАДОСТИН ДИМИТРОВ РАДКОВ – Административен съд – София-град – от 26.09.2022 г. до 30.09.2024 г.

ЦВЕТАНКА ВЛАДИМИРОВА ПАУНОВА – Административен съд – София-град – от 09.11.2022 г. до 21.10.2024 г.

ЯВОР ИВАНОВ КОЛЕВ – Административен съд – Пловдив – от 15.11.2022 г. до 11.11.2024 г.

ИВА ДИМЧЕВА КЕЧЕВА – Административен съд – София-град – от 18.04.2023 г. до 30.09.2024 г.

НИКОЛАЙ ИЛИЕВ АНГЕЛОВ – Административен съд – София-град – от 27.03.2023 г. до 30.09.2024 г.

МИРЕЛА ПЕТРОВА ДОБРЕВА-ГЕОРГИЕВА – Административен съд – София-област – от 27.02.2023 г. до 30.09.2024 г.

РУМЕН НИКОЛОВ ЙОСИФОВ – Административен съд – Бургас – от 19.01.2023 г. до 30.09.2024 г.

КРЕМЕНА ГРИГОРОВА БОРИСОВА – Административен съд – Шумен – от 17.09.2023 г. до 30.09.2024 г.

НИКОЛАЙ ЯНКОВ ГОСПОДИНОВ – Административен съд – Плевен
– от 04.09.2023 г. до 30.09.2024 г.

ВЕРГИНИЯ ЕВЕЛИНОВА ДИМИТРОВА – Административен съд –
София-област – от 13.11.2023 г. до 30.09.2024 г.

КРАСИМИРА КЕРАНОВА ИВАНОВА – Административен съд –
Добрич – от 13.05.2024 г. – 15.07.2024 г.

РОСИЦА ВЕСЕЛИНОВА ЧИРКАЛЕВА – Административен съд –
Хасково – от 15.01.2024 г. – 30.09.2024 г.

СТЕФАН ДИЕВ СТАНЧЕВ – Административен съд – София-град –
от 13.11.2023 г. до момента

НЕЛИ СТЕФАНОВА ДОНЧЕВА – Административен съд – Видин – от
13.09.2022 г. – 04.04.2025 г.

ГАЛИНА АТАНАСОВА СТОЙЧЕВА – Административен съд –
Кюстендил – от 15.01.2024 г. до момента

VI. КАДРОВИ ПРОМЕНИ ПРЕЗ 2024 г.:

ГЕОРГИ ЗЛАТЕВ ЧОЛАКОВ – изпълнява функциите на
председател на ВАС, считано от 22.11.2024 г.

МАРИО ДИМИТРОВ МАРИНОВ – и.ф. председател на III
отделение, считано от 05.02.2024 г. до 24.04.2024 г. и председател на
III отделение, считано от 24.04.2024 г.

ВАНЯ ПЕТРОВА АНЧЕВА – и.ф. председател на VII отделение,
считано от 11.03.2024 г. до 24.04.2024 г. и председател на VII
отделение, считано от 24.04.2024 г.

БИСЕРКА СТАНЧЕВА ЦАНЕВА – и.ф. председател на VIII
отделение, считано от 15.10.2024 г. до 30.10.2024 г. и председател на
VIII отделение, считано от 30.10.2024 г.

МАРИНИКА КУНЕВА ЧЕРНЕВА – изпълнява и функциите на председател на VIII отделение на ВАС, считано от 18.04.2024 г. до 15.10.2024 г.

ДИАНА ОГНЯНОВА ДОБРЕВА – конституирана като член на КАК към СК на ВСС, считано от 19.01.2024 г.

СГРАДЕН ФОНД

Върховният административен съд осъществява дейността си в сградата на ул. „Александър Стамболийски“ № 18, а също и в шест работни помещения в административната сграда на пл. „Света Неделя“ № 6. Поради продължаващото наличие на необходимост от допълнителни работни помещения за нуждите на ВАС, с Решение № 926 от 17.11.2022 г. на Министерския съвет за нуждите на ВАС е предоставена административната сграда на пл. „Света Неделя“ № 5.

СПРАВКА ЗА ДЕЛАТА ВЪВ ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Колегии, отделения и състави	Висящи дела към 31.12.2023 г.		Образувани дела през 2024 г.					ОБЩО ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ	Свършени дела през 2024 г.			Срок на изготвяне на съдебни актове:			Висящи дела към 31.12.2024 г.			
	ОБЩО ВИСЯЩИ ДЕЛА	в т.ч. класифицирани дела	ОБЩО ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА	ОТ ТЯХ:			СВЪРШЕНИ ДЕЛА		ОТ ТЯХ:		до 1 месец	от 1 до 3 месеца	над 3 месеца	ВИСЯЩИ ДЕЛА	Общо	ОТ ТЯХ:		
				дела по жалби срещу подзаконови нормативни актове	дела по жалби срещу решения на ВСС	класифицирани дела			Административно наказателни дела по чл.304 АПК	В ОТКРИТИ ЗАСЕДАНИЯ					В ЗАКРИТИ ЗАСЕДАНИЯ	ВИСЯЩИ ДЕЛА	насрочени дела	ненасрочени дела
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13а	13б	14	15	16	
Първо	513	1	1091				1	1604	1300	1088	212	1037	109	20	304	304		
Второ	328	6	1583	9		7	2	1911	1631	1008	623	895	139	78	280	280		
Трето	416	6	1885	6		31		2301	1732	925	807	425	322	248	569	569		
Четвърто	239	3	1379	1		1	17	1618	1530	970	560	883	271	30	88	88		
Пето	643	19	1348	9		28	2	1991	1657	1122	535	591	377	154	334	334		
Шесто	691		1603	4	58		3	2294	1804	1179	625	971	299	13	490	490		
Седмо	423		1725	4			2	2148	1889	997	892	509	493	92	259	259		
Осмо	481		1119	1				1600	1274	1064	210	997	121	10	326	325	1	
Петчленен с-в I к.	32	1	170			2		202	172	85	87	51	32	9	30	30		
Петчленен с-в II к.	52		396			2	1	448	394	97	297	62	26	11	54	54		
Тълкувателни дела	10		6					16	3	3		3			13	13		
ТД см.с-ви с ВКС I к.	1							1							1	1		
ТД см.с-ви с ВКС II к.	5							5	1		1	1			4	4		
См. с-ви с ВКС I к.	8		29					37	29		29	29			8	8		
См. с-ви с ВКС II к.	11		30					41	37		37	37			4	4		
Дела жалби бавност I к.			26					26	26		26	26						
Дела жалби бавност II к.			33					33	33		33	33						
Общо:	3853	36	12423	34	58	71	28	16276	13512	8538	4974	6550	2189	665	2764	2763	1	

ЗВЕНО ЗА АНАЛИЗИ И ТЪЛКУВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

През 2024 г. продължи активната работа на Звеното за анализи и тълкувателна дейност във Върховния административен съд. През отчетната година Звеното за анализи и тълкувателна дейност функционира в състава си, утвърден през 2022 г.

Сред основните задачи на звеното и през тази отчетна година са изготвянето на становища по проекти на закони и подзаконови нормативни актове, относими към административното правораздаване, на становища по конституционни дела, разглеждане на постъпилите сигнали за противоречива или неправилна съдебна практика в административните съдилища и Върховния административен съд и предложения за образуване на тълкувателни дела в тази връзка.

Работата на звеното се подпомагаше административно-организационно от служителите от Кабинета на председателя на ВАС. Отчетността и прозрачността на дейността му беше осигурена чрез нарочен модул в деловодната система на съда, до който имат достъп всички съдии.

В Звеното за анализи и тълкувателна дейност звеното системно постъпваха сигнали за противоречива или неправилна практика и проблеми на правоприлагането, адресирани до него както от граждани и техни организации, така и от адвокати, практикуващи съдии от различни нива на съдебната система и други специалисти, работещи в сферата на правото. Утвърдена е практиката административните съдилища да следят и сигнализират за случаи на противоречива практика, което е от особена важност в хипотези, в

които административният съд правораздава като касационна инстанция и уеднаквяването на съдебната практика е възможно единствено чрез тълкувателната дейност на Върховния административен съд. През 2024 г. Звеното анализи и тълкувателна дейност разгледа и обсъди над 40 постъпили преписки от държавни органи, граждани и техни организации, адвокати и съдии. В резултат от аналитичната работа на звеното по искане на председателя на Върховния административен съд бяха образувани три производства за приемане на тълкувателно решение до Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд. В Звеното за анализи и тълкувателна дейност бяха подготвени и становищата, изразени през 2024 г. от пленума на Върховния административен съд по конституционни дела.

ТЪЛКУВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

През 2024 година са образувани **шест тълкувателни дела на Общото събрание на колегите във Върховния административен съд:**

Тълкувателно дело № 1/2024 г., образувано по искане на министъра на културата за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на съдиите от колегите на ВАС по следния въпрос: „Какъв по характер административен акт са заповедите по чл. 94р от Закона за авторското право и сродните му права за утвърждаване на

тарифи на организациите за колективно управление на авторски и сродни на тях права?"

Тълкувателно дело № 2/2024 г., образувано по искане на председателя на Върховния административен съд за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на съдиите от колегиите на Върховния административен съд по следния въпрос: "Нищожен ли е ревизионен акт, издаден в резултат на ревизия, възложена от орган по приходите - служител на една териториална дирекция на Националната агенция за приходите (ТД на НАП), определен със заповед по чл. 112, ал. 1, т. 1 ДОПК на директора на друга ТД на НАП въз основа на заповеди по чл. 12, ал. 6, изречение първо от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) и чл. 10, ал. 9 от Закона за НАП (ЗНАП), по отношение на лице, за което съгласно правилата на чл. 8 от ДОПК компетентни са органите на втората (другата) териториална дирекция?".

Тълкувателно дело № 3/2024 г., образувано по искане на председателя на Върховния административен съд за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на съдиите от колегиите на Върховния административен съд по следния въпрос: "Предпоставка за допустимост или за основателност на искането по чл. 250 от АПК е наличието на фактическо действие, което не се основава на административен акт или на закона?".

Тълкувателно дело № 4/2024 г., образувано по искане на председателя на Върховния административен съд за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на съдиите от колегиите на Върховния административен съд по следния въпрос: „Разпоредбата на чл. 256, ал. 1 от АПК предоставя ли възможност за

защита срещу бездействието на компетентния орган по задължението му, произтичащо от чл. 195, ал. 2 от АПК, да уреди служебно правните последици, възникнали от подзаконов нормативен акт, който е обявен за нищожен или е отменен като унищожаем с влязло в сила решение?".

Тълкувателно дело № 5/2024 г., образувано по искане на изпълняващия функциите главен прокурор на Република България за приемане на тълкувателно решение от общото събрание на съдиите от колегиите на Върховния административен съд по следния въпрос: „По отношение на поземлените имоти, разположени в строителните граници на населените места и селищните образувания, задължително условие ли е те да имат кумулативно предназначението по чл. 8, т. 1 от ЗУТ, както и промяна на предназначението на земята, когато това се изисква по реда на специален закон, за да подлежат на данъчно облагане съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗМДТ?“

Тълкувателно дело № 6/2024 г., образувано по искане на изпълняващия функциите главен прокурор на Република България за приемане на тълкувателно решение по въпросите: "1. Условиата и редът за достъп до обществена информация по ЗДОИ приложими ли са за получаване на достъп до информация, създавана, събирана и съхранявана от прокурор в качеството му на орган на досъдебното производство във връзка с предприемането на действия по разследване? Информацията относно извършвани проверки по чл. 145, ал. 1 от ЗСВ представлява ли обществена информация по чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ? 2. За целите на поискан достъп до обществена информация по ЗДОИ, Прокуратурата на Република България, в

качеството си на задължен субект по ЗДОИ, задължена ли е да обобщава или предоставя информация, която не е свързана с критериите и показателите за водената от нея статистика и се намира в прокурорски преписки и/или досъдебни производства? 3. Актовете на прокурора, съставени в качеството му на орган на досъдебното производство във връзка с предприемането на действия по разследването или на действия, следващи завършване на разследването, представляват ли обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ? Съответно актовете на прокурора след извършена проверка по чл. 145, ал. 1 от ЗСВ представляват ли обществена информация по чл. 21 ал. 1 от ЗДОИ? 4. Информацията относно прекратено досъдебно производство и съдържащите се в него материали по разследването представляват ли обществена информация по чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ? 5. Длъжен ли е административният орган да извърши преценка за наличието на надделяващ обществен интерес по отношение на искане за предоставяне на достъп до информация, която е създадена, събрана или съхранявана от прокурор по прокурорска преписка или досъдебно производство?"

Общото събрание на колегите във Върховния административен съд постанови тълкувателни решения, с които се произнесе по следните тълкувателни дела:

С Тълкувателно решение № 1 от 26.01.2024 г. по тълкувателно дело № 1/2022 г., образувано по искане от председателя на Върховния административен съд, Общото събрание

на съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд реши, че:

Решенията на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), приети на основание чл. 316, ал. 4 във връзка с ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергетиката, подлежат на обжалване.

С Тълкувателно решение № 2 от 26.02.2024 г. по тълкувателно дело № 5/2023 г., образувано по искане от председателя на Върховния административен съд, Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд реши, че:

Решението на съответната колегия, обективизиращо резултата от упражняване на правомощието по чл. 314, ал. 4 от Закона за съдебната власт за потвърждаване или отмяна на наложено от съответния административен ръководител дисциплинарно наказание по чл. 308 ал. 1, т. 1 ЗСВ - "забележка", се приема с мнозинство, повече от половината от присъстващите членове.

С Тълкувателно решение № 3 от 11.04.2024 г. по тълкувателно дело № 3/2023 г., образувано по искане от председателя на Върховния административен съд, Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд реши, че:

За повишаване на място в по-горен ранг на съдия, прокурор или следовател по чл. 234 от Закона за съдебната власт е необходимо да са изминали три години от предходното повишаване в ранг.

С Тълкувателно решение № 4 от 11.06.2024 г. по тълкувателно дело № 2/2022 г., образувано по искане от главния прокурор на Република България, Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд реши, че:

Стажът по чл.294, ал.1 от Закона за съдебната власт, който полагат дипломираните юристи по специалност „Право“ не представлява част от „срока за обучение“ и същите не се смятат за учащи по смисъла на чл.82, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване.

С Тълкувателно решение № 5 от 25.06.2024 г. по тълкувателно дело № 5/2021 г., образувано по искане от омбудсмана на Република България, Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд реши, че:

За касационните жалби срещу решения на административните съдилища, постановени в производства по чл. 68 от Закона за защита от дискриминация, не се дължи държавна такса съгласно чл. 227а от Административнопроцесуалния кодекс.

За частните жалби срещу определения на административните съдилища, постановени в производства по чл. 68 от Закона за защита от дискриминация, не се дължи държавна такса съгласно чл. 235а от Административнопроцесуалния кодекс.

През 2024 г. Общото събрание на съдиите от Наказателна, Гражданска колегия и Търговска колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд отклони едно искане за приемане на съвместно тълкувателно постановление - по тълкувателно дело № 1/2023 г. по въпросите „1. Допуска ли обективното ни материално право присъждане

обезщетение за неимуществени вреди в полза на юридическите лица?"; 2. Дали от правото на Европейския съюз, което има директен ефект и примат над националното (чл. 4, ал. 3 КРБ), или от международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила, които са част от вътрешното право на страната с предимство пред противоречащите им норми от вътрешното законодателство (чл. 5, ал. 4 КРБ), произтича възможност националният съд да присъди обезщетение за неимуществени вреди в полза на юридическо лице от нарушение на субективно право, признато от правото на Съюза, респ. от международните договори, и кои са критериите за определяне на обезщетението?".

Общото събрание на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд и от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд прие следните тълкувателно постановление:

Тълкувателно постановление № 1 от 19.03.2024 г. по тълкувателно дело № 4/2022 г., с което реши, че *който в нарушение на Закона за авторското право и сродните му права използва чрез публично изпълнение на запис повече от едно музикално произведение, включително и когато използването е без необходимото по закон съгласие, извършва едно административно нарушение по чл. 97, ал. 1, т. 5 от ЗАПСП и разпоредбата на чл. 18 от ЗАНН не намира приложение при квалификацията на деянието.*

ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ

В течение на цялата 2024 г. служители от Върховния административен съд, подпомогнати от привлечени външни експерти работиха по изпълнението на дейностите по проекта по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ). Работата по този проект продължи и през първото тримесечие на настоящата година. Дотук са изпълнени дейности 1 и 6. Бяха успешно проведени обществени поръчки и възложени дейности 2, 3 и 4. Предстои обявяване на обществена поръчка за възлагане на дейност 5, като техническата спецификация е вече изготвена и приета. Всички дейности по проекта се очаква да бъдат завършени до края на 2025 г. Наименованието на проекта е *„Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване.“* Срокът за изпълнение е 48 месеца, а целите на проекта са свързани с улесняването на участниците в административния процес чрез възможност за дистанционно и цифрово извършване на значителен брой процесуални и съдопроизводствени дейности. Одобрената стойност на проекта е в размер на 8 549 000 лв. за всичките пет дейности.

КОМУНИКАЦИОННА ПОЛИТИКА

Върховният административен съд и през 2024 година продължи да провежда открита и навременна комуникационна политика, насочена към широката общественост и медиите. Традиционно, дейностите бяха насочени към утвърждаване на

позитивния имидж на съдебната институция и повишаване на доверието на основните целеви групи към административното правораздаване в страната.

През 2024 година бяха изготвени и разпространени над 70 прессъобщения, свързани с различни административни дела с висок обществен интерес. Почти всички бяха отразени масово в националните медии - онлайн издания, радио, телевизии, печат. Изготвени бяха и редица справки и информации по запитвания от представители на медиите, както и във връзка с постъпили заявления по Закона за достъп до обществена информация.

Изминалата 2024 г. беше изключително динамична по отношение на интереса на медиите към административни дела с материя, която се разглежда от съдиите във Втора колегия на Върховния административен съд.

Широката общественост беше информирана за резултатите по административните дела с екологична насоченост, например строежът на Автомагистрала „Струма“, изгарянето на RDF отпадъци от Топлофикация „София“, строежи в екологични зони, сред които къмпинг „Кавацци“. Сред медийно значимите дела могат да бъдат открити и тези, образувани по жалби, свързани с работата на Националната здравноосигурителна каса – националния рамков договор, бюджетът на здравната каса и др.

Друга група медийни дела бяха свързаните с установен конфликт на интереси на представители на местната власт, с решения на Висшия съдебен съвет, включително решението за отстраняване от длъжност на бившия главен прокурор Иван Гешев.

Акцент в комуникационната политика на Върховния административен съд през 2024 г. беше поставен и върху административните дела, образувани по жалби, свързани с Изборния кодекс. Медиите бяха своевременно осведомявани за решенията и определенията по този тип административни дела.

Прессъобщения бяха разпространявани и за решения по медийно значими дела, разглеждани от петчленни състави на Върховния административен съд, както и за решения по тълкувателни дела на ВАС.

II. ДЕЙНОСТ НА ПЪРВА КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Докладът за дейността на Първа колегия през 2024 година е изготвен въз основа на данните от Справка за движението на делата през 2024 година на Върховния административен съд (ВАС) по отделения и колегии, при отчитане различните периоди по осъществяване на правораздавателната дейност в съответствие с промените по материи и разпределение на дела в други отделения. Съобразена е и промяната в съдийските състави. Резултатите от дейността на Първа колегия за 2024 година са необходима основа за анализ и планиране на дейността през 2025 година, както и за формиране на изводи и становище за разпределение на материята по правораздавателната дейност.

Изследвани са данните по кадровата обезпеченост, подготовка и квалификация на съдиите и съдебните служители, изпълнение на служебните задължения, условията на работа и взаимоотношенията при осъществяване на дейностите.

През 2024 година се постигна срочно и качествено разглеждане на постъпилите за разглеждане в Първа колегия дела. Положиха се немалко усилия да се осигури спокойна работна атмосфера за съдиите, съдебните помощници и съдебните служители. Чрез адекватна кадрова политика - своевременно заемане на освободените работни места и повишаване квалификацията на съдиите и на съдебните служители, се постигна срочно разглеждане и приключване на административните дела.

I. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

През отчетната 2024 година Първа колегия на ВАС беше председателствана от заместник - председател Мариника Чернева. В колегията са работили общо **55** съдии, от които един е пенсиониран, на двама е прекратена командировката и един е преместен във втора колегия. При осъществяване на своята дейност съдиите в Първа колегия са разпределени в четири отделения - Първо, Трето, Четвърто и Осмо, подпомагани от съдебни помощници и съдебни служители. През 2024 година продължиха дейността си назначените председатели, съответно на Първо отделение – съдия Емилия Миткова, на Трето отделение – съдия Марио Димитров, на Четвърто отделение – съдия Татяна Хинова и на Осмо отделение – съдия Бисерка Цанева.

Встъпиха новите колеги, след спечелен конкурс за съдии във ВАС административните съдии – Камелия Стоянова и Полина Якимова /в Първо отделение/, Мария Попова и Чавдар Димитров /в Трето отделение/, Цветанка Паунова /в Четвърто отделение/, Александър Митрев, Ива Кечева, Мария Тодорова и Таня Комсалова /в Осмо отделение/.

През отчетния период в Първо и Четвърто отделение не бяха извършени промени.

През отчетния период в Трето отделение бяха извършени следните промени: считано от 18.09.2023 г. съдия Жанета Петрова е освободена от длъжност поради пенсиониране. Бяха командировани съдиите Нели Дончева (командирана от Административен съд – Видин), съдия Галина Стойчева (командирана от Административен съд – Кюстендил) и съдия Кремена Борисова (командирана от Административен съд – Шумен).

През отчетния период в Осмо отделение бяха извършени следните промени: с решение по Протокол №19 от 16.04.2024 г. на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет /ВСС/, съдия Бисерка Цанева е освободена от длъжността „съдия“ на основание чл. 165, ал.1, т. 7 във вр. с чл. 195, ал. 1, т.2 от ЗСВ и е встъпила на длъжност „заместник-министър“ на правосъдието в Министерство на правосъдието. Със заповед № РД-06-88/18.04.2024 г. на председателя на ВАС функциите на председател на Осмо отделение във Върховния административен съд са възложени на съдия Мариника Чернева - заместник-председател на ВАС и ръководител на Първа колегия, за срок до възстановяването на Бисерка Цанева на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд. С решение по Протокол № 38 от заседание на Съдийската колегия на ВСС, проведено на 15 октомври 2024 г. Бисерка Цанева е възстановена на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд. Със заповед № РД-06-263/30.10.2024 г. на председателя на ВАС и след проведена процедура по изслушване на кандидат за председател на Осмо отделение от Пленума на Върховния административен съд, съдия Бисерка Цанева е определена за председател на Осмо отделение на Върховния административен съд за срок от 5 години, считано от 30 октомври 2024 г.

С решение по Протокол № 39 от 22.10.2024 г. на Съдийската колегия на ВСС на основание чл. 165, ал. 1, т. 7 от ЗСВ, във връзка с чл. 195, ал. 1, т. 2 от ЗСВ, съдия Василка Шаламанова е освободена от заеманата длъжност „съдия“ във Върховния административен съд и е встъпила на длъжност „заместник-министър“ на правосъдието в

Министерство на правосъдието. С решение по Протокол № 46 от заседание на Съдийската колегия на ВСС, проведено на 10 декември 2024 г. Василка Шаламанова е възстановена на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд. По време на отсъствието ѝ докато е заемала длъжност „заместник-министър“ на правосъдието в Министерство на правосъдието, всички дела на съдия Шаламанова на тричленен и петчленен състав в Първа колегия са поети от съдия Бисерка Цанева по силата на заповед № РД-06-259/23.10.2024 г. на председателя на ВАС.

Посредством извършените кадрови промени се осигури нормалното участие на съдиите в съдебни заседания и постановяване на съдебни актове в срок.

В първо отделение в края на отчетния период правораздаваха 13 съдии, разделени в четири съдебни състава; в трето отделение - 13 съдии, разпределени в четири състава, като от м.октомври съдийският състав на трето отделение е намалял с 2 щатни бройки, които бяха предадени съответно на пето отделение и на шесто отделение, а от м. декември беше увеличен съдийският състав на трето отделение с 1 щатна бройка; в четвърто отделение работиха 13 съдии, разделени в четири съдебни състава и в осмо отделение - общо 13 съдии, разпределени в четири съдебни състава.

Председателят на Върховният административен съд заседаваше в откритите и закритите заседания на петчленните състави на колегията.

Заместникът на председателя и ръководител на Първа колегия на Върховния административен съд съдия Мариника Чернева през годината заседаваше в откритите и закритите съдебни

заседания в тричленните състави на Първо, Трето, Четвърто и Осмо отделение, както и в петчленните състави на колегията. Ръководителят на Първа колегия също така разглеждаше дела, образувани по молби за определяне на срок при бавност и администрираше всички постъпили в съда жалби срещу подзаконови нормативни актове.

В колегията работят десет петчленни състава като бяха направени промени в някои от съставите с оглед пенсиониране и размястване на съдиите в колегията.

Към края на отчетния период работата на петчленните състави на Първа колегия бе организирана в десет постоянни състава, в които съдиите бяха разпределени по следния начин:

Първи състав - Председател: Татяна Хинова и членове: Петя Желева, Василка Шаламанова, Таня Дамянова и Полина Якимова.

Втори състав – Председател: Емилия Миткова и членове: Аглика Адамова, Албена Радославова, Юлиан Киров и Камелия Стоянова.

Трети състав - Председател: Бисерка Цанева и членове: Искра Александрова, Пламен Петрунов, Мария Радева и Мария Тодорова.

Четвърти състав - Председател: Марио Димитров и членове: Любомира Мотова, Мадлен Петрова, Светослав Славов, Любка Петрова и Чавдар Димитров.

Пети състав - Председател: Светлозара Анчева и членове: Кремена Хараланова, Димитър Първанова, Румяна Лилова и Александър Митрев.

Шести състав - Председател: Йордан Константинов и членове: Свилена Проданова, Красимир Кънчев, Росица Драганова и Цветанка Паунова.

Седми състав - Председател: Милена Златкова и членове: Румяна Борисова, Тодор Петков, Благовеста Липчева и Емилия Иванова.

Осми състав - Председател: Иван Раденков и членове: Мирослав Мирчев, Мира Райчева, Бисер Цветков и Таня Комсалова.

Девети състав - Председател: Теодора Николова и членове: Таня Куцарова, Светлана Борисова, Владимир Първанов, Христо Койчев и Нели Дончева.

Десети състав - Председател: Диана Гърбатова и членове: Весела Павлова, Лозан Панов, Мария Попова и Ива Кечева.

През 2024 година в работата си съдиите в Първа колегия на Върховния административен съд бяха подпомагани от съдебни помощници, обща и специализирана съдебна администрация. Резултатите за работата на администрацията бяха отразени при извършеното периодично атестиране. Предвид резултатите от атестирането, служителите са се справили с преките си задължения значително по-добре от предходната година. В отчетните си доклади председателите на четирите отделения в Първа колегия подробно са отразили дейността както на съдиите, така и на съдебните помощници и служителите, работещи в съответните отделения.

II. РАЗГЛЕЖДАНА МАТЕРИЯ В ПЪРВА КОЛЕГИЯ НА ВАС

С изрични заповеди на председателя на ВАС материалните закони са разпределени по отделения. Заповед №РД-17-81 от 14.05.2024 год. на председателя на Върховния административен съд,

въз основа на данните от Справка за движението на делата през 2024 год. на Върховния административен съд по отделения и колегии, се обективира разпределението на делата по материи по организация на правораздавателната дейност. Със Заповед на председателя на ВАС № РД-06-99/26.04.2024 година е разпоредено жалбите, свързани с производства по ЗАНН, да се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, с който е определено административното нарушение и съответното за него наказание, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от Трето отделение. Със Заповед № РД-06-126/29.05.2024 година на председателя на ВАС е разпоредено всички производства, които имат за предмет на спора – акт за прекратяване на ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ от ПРСР 2014-2020 година за съответната кампания и за установяване на публично държавно вземане, да бъдат образувани в Първо и Осмо отделения на ВАС. Със Заповед № РД-06-247/10.10.2024 година на председателя на ВАС е разпоредено жалбите, свързани с производства по Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския съюз и членовете на техните семейства, се разглеждат от Трето отделение. Със Заповед № РД-06-305/10.12.2024 година на председателя на ВАС е разпоредено жалбите, свързани с производства по спорове по Регламент /ЕС/ 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12.02.2021 год. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост и Постановление № 114 от 08.06.2022 година за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за

възстановяване и устойчивост да се разглеждат в Четвърто отделение.

III. ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА

През цялата 2024 година разпределението на делата в отделенията и петчленните състави на Първа колегия на Върховния административен съд се извършваше чрез Централизираната система за разпределение на делата, разположена във ВСС. Постъпилите жалби срещу подзаконови нормативни актове, без промяна с предходния отчетен период, се насочваха към заместник - председателя на Първа колегия на ВАС за образуване на административно дело и разпределение по докладчици. Заместник-председателят и ръководител на Първа колегия на ВАС продължи да разглежда дела, образувани по молби за определяне на срок при бавност.

1. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА В ТРИЧЛЕННИ СЪСТАВИ В ДВЕТЕ КОЛЕГИИ НА ВАС ПО ЖАЛБИ СРЕЩУ ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ – Общо образувани са 34, от които в Първа колегия за 2024 год. са образувани – 8 броя дела, във Втора колегия – 26 броя дела. Сравнени с предходния отчетен период за 2023 г. – 73 броя дела се наблюдава намаляване на броя образувани дела по жалби срещу подзаконови нормативни актове. Същите са първоинстанционни дела с висока степен на обществен интерес, сложни от фактическа и правна страна и изискват време за разглеждане, обсъждане и постановяване на съдебен акт.

2. ПЕТЧЛЕНЕН СЪСТАВ НА ПЪРВА КОЛЕГИЯ

През тази година се наблюдава спад на броя на образуваните дела в петчленен състав в сравнение с отчета за 2023

година. Образованите през 2024 година дела на Петчленен състав на Първа колегия са 170, 214 бр. за 2023 година, сравнени с 232 броя за 2022 година; 387 броя дела за 2021 година; 428 броя дела за 2020 година; 621 броя дела за 2019 година; 586 броя дела за 2018 година; 562 броя дела за 2017 година и 527 броя дела за 2016 година. Към 31.12.2023 година е имало 32 дела висящи в колегията; 202 бр. дела е имало общо за разглеждане в колегията, от които свършени са 172 бр. дела, от тях в открити заседания са разгледани 85 бр. дела, а в закрити заседания са разгледани 87 бр. дела. Свършените дела на петчленен състав на Първа колегия за 2023 г. са 172 бр., за 2023 година- 241 броя дела, сравнени с 235 броя дела за 2022 година, за 2021 година са 420 дела, за 2019 година са 597 дела, за 2018 година са 575 броя, за 2017 година 577 броя и за 2016 година 592 броя. От свършените дела до 1 месец са изготвени 53 броя дела, 32 са за период от 1 месец до 3 месеца и 9 броя са изготвени над тримесечния срок. Към 31.12.2022 година са останали 30 висящи дела.

Образованите дела на смесени петчленни състави с участие на съдии от Първа колегия са 8 броя, 29 броя за 2023 година, сравнено с 26 дела за 2022 година, 28 дела за 2021 година, 34 дела за 2020 година, 43 дела за 2019 година, 2 дела за 2018 година. Свършените за 2024 година са 29, сравнени с 2023 година - 28 броя дела, 26 броя дела за 2022 година, 36 броя дела за 2021 година, 31 броя дела за 2020 година, 38 броя дела за 2019 година и 42 броя дела за 2018 година. От смесените състави между ВАС и ВКС с участие на съдии от Първа колегия е имало 8 дела висящи към 31.12.2023 година, общо за разглеждане са 37 дела, от които са

свършени 29 броя дела. Към 31.12.2024 година са останали висящи 8 дела. Наблюдава се сравнително постоянна величина на делата на смесените петчленни състави с участие на съдии от Първа колегия на база критерии образувани и свършени дела за 2023 г.

През 2024 година в Първа колегия на доклад на заместник-председателя на ВАС и ръководител на Първа колегия бяха образувани 26 броя дела по молби за определяне на бавност и 26 броя бяха свършени.

Видно е, че в отчетния период се наблюдава спад на броя на разглежданите дела в петчленен състав на Първа колегия, в сравнение с предходния отчетен период. Следва да се посочи и това, че се наблюдава по-срочно изписване на делата в петчленните състави на Първа колегия, по-малък брой висящи дела, останали към 31.12.2024 г. Това се дължи на навременните и конструктивни кадрови промени, направени през 2024 година в петчленните състави на Първа колегия.

3. ОБЩА СПРАВКА - ПЪРВА КОЛЕГИЯ - От справката за дейността на Върховния административен съд през 2024 година е видно, че общо висящите дела в Първа колегия в началото на отчетния период - са били 1699 броя, в сравнение с 2066 броя за 2023 година, 2145 броя за 2022 година, 2037 броя за 2021 година, 2090 броя за 2020 година, 3056 броя за 2019 година, 3106 броя за 2018 година, от които 11 броя класифицирани дела за 2024 година, 5 броя класифицирани дела за 2023 година, в сравнение с 4 броя класифицирани дела за 2022 година, 6 броя класифицирани дела за

2021 година, 1 брой класифицирано дело за 2019 година и 3 броя класифицирани дела за 2018 година).

Новообразуваните дела в колегията през 2024 година 5702 броя, сравнени с 2023 година са 5909 броя, сравнени с предходните години: за 2022 година са 5610 бр., за 2021 година са 6145 бр., за 2020 година са 6184 бр.; за 2019 година са 7514 бр., за 2018 година са 7739 бр. Общо за разглеждане в колегията през отчетната година са 7401 броя, в сравнение с 2023 година - 7975 броя дела, 7755 бр. дела за 2022 година, 8182 бр. дела за 2021 година, за 2020 година - 8274 бр. дела, за 2019 година - 10570 бр. дела, за 2018 година - 10845 броя.

Свършените дела за 2024 година са 6063 броя, за 2023 година са 6348 броя дела, в сравнение с 2022 година - 5689 броя дела, 2021 година – 6090 броя дела, за 2020 година - 6571 броя дела, за 2019 година - 8385 броя дела, за 2018 година - 7789 броя дела. От свършените дела 4132 броя са в открито заседание, а 1931 броя дела са в закрито заседание.

Наблюдава се сравнително постоянна величина на новообразуваните дела за 2024 година спрямо 2023 година, както и увеличение на свършените дела за 2024 година спрямо 2023 година. От данните става ясно и това, че е намалял броят на висящите дела за 2024 година спрямо 2023 година, както и броят на делата, приключили над тримесечния срок.

Съпоставяйки данните от справка за дейността на ВАС за 2024 година в различните отделения на Първа колегия се установява, че през отчетния период най-много са новообразуваните дела в Трето отделение – 1885 броя, следвани от Четвърто отделение –

1379 броя, Осмо отделение - 1119 броя и Първо отделение – 1091 броя. Най-много общо дела за разглеждане има отново в Трето отделение - 2301 броя, следвани от Четвърто отделение - 1618 броя, след което са Първо отделение – 1604 бр. и Осмо – 1600 броя. Най-много са свършените дела в Трето отделение - 1732 броя - при промяна на броя на съдиите в отделението от 11 на 13 съдии, следвани от Четвърто отделение – 1530 броя - при 13 съдии в отделение, следвани от Първо отделение - 1300 броя дела - при 13 съдии в отделението и Осмо отделение - 1274 броя дела - при 13 съдии в отделението в края на отчетния период. Общо висящите дела към 31.12.2024 година за Първо отделение са 304 броя, за Трето са 569 броя, за Четвърто са 88 броя и за Осмо отделение са 326 броя дела. Следва да се отбележи тенденцията за намаляване на висящността на неприключилите със съдебен акт дела в колегията и отделенията, както и актовете изготвени над 3 месеца, съответно е увеличен броят на делата приключили с изготвяне на съдебен акт до 1 месец.

През годината в изпълнение на една от основните функции на ВАС съгласно чл. 125, ал. 1 от Конституцията на Република България - за осъществяване на върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване, 3 от образуваните тълкувателни дела са разпределени на доклад на съдии от Първа колегия.

IV. ГОДИШНА НАТОВАРЕНОСТ

През отчетния период средната натовареност на съдиите в колегията по отношение на общо делата за разглеждане е 135 броя

дела, сравнени с 150 броя дела за 2023 година, при 144 броя дела за 2022 година, 164 броя дела за 2021 година, 173 броя дела за 2020 година, 150 броя дела за 2019 година, 163 броя дела за 2018 година и 168 броя за 2017 година. Годишната натовареност по брой свършени дела на съдия, правораздавал в Колегията през цялата година на пълна натовареност, е между 151 и 74 броя дела, като средната натовареност е различна в зависимост от функциите, които изпълняват, както и конкретното отделение, в което работят, което е обсъдено в докладите на председателите на отделения.

Заместник-председателят на ВАС и ръководител на Първа колегия е с 10% натовареност в тричленните състави на всяко отделение, с изключение на делата по Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и Изборния кодекс, по които е с натовареност 100%. В петчленните състави и делата по жалби срещу подзаконови нормативни актове е с 100% натовареност.

Спрямо предходната отчетна година се наблюдава запазване на средната натовареност на съдиите в Първа колегия. Съществен дял при обсъждане на натовареността на съдиите в колегията има характерът на разглежданата материя и съкратените срокове за произнасяне.

V. СРОКОВЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ

Свършените дела в колегията са общо 6063 броя дела, сравнени с 6348 броя дела за 2023 година и с 5689 броя дела за 2022 година; в открити заседания са свършени 4132 броя дела, а в закрити заседания са приключили 1931 броя дела. От всички свършени дела за отчетния период до един месец са приключили 3448 броя дела, от

един до три месеца са приключили 855 броя дела и 317 броя дела са разгледани над тримесечния срок.

Наблюдава се увеличаване на броя дела, приключили в едномесечния срок и намаляване на броя дела, приключили над тримесечния срок. Като се вземе предвид големият обем дела за разглеждане, значителна част от които се характеризират с изключителната фактическа и правна сложност, както и изключително кратките срокове за разглеждане по някои видове дела, следва да се отчете, че съдиите от Първа колегия на ВАС са се справили с изписването на делата в законоустановените за това срокове.

VI. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ, ОСЪЩЕСТВЯВАНИ ОТ СЪДИИТЕ В ПЪРВА КОЛЕГИЯ

Едновременно с изпълнението на основните си служебни задължения - подготовка и разглеждане на тълкувателни дела, участие в съдебни заседания и постановяване на съдебни актове в срок, съдиите от Първа колегия осъществяваха и редица други допълнителни дейности – обсъждане на промените в законодателството; участие в експертни комисии; участие в конкурсни комисии във връзка с проведени във ВАС конкурси; участие в държавните изпитни комисии по публичноправни науки към юридическите факултети за придобиване на висше образование по специалността „Право“; в изпитни комисии към Министерство на правосъдието за придобиване на юридическа правоспособност и др.

През отчетната година продължава дейността си и Звеното за анализи и тълкувателна дейност, в което участват трима съдии от Първа колегия. Основните задачи на звеното са изследване на

противоречиви съдебни практики във ВАС и административните съдилища и изготвяне на становища по проекти на закони, внесени за разглеждане в Народното събрание.

Заместник-председателят на ВАС и ръководител на Първа колегия разглежда редица писма, сигнали, оплаквания, молби и др.

VII. СЪДЕБНА АДМИНИСТРАЦИЯ

През годината работата на съдебните състави на колегията е активно подпомогната от съдебните служители – деловодители, секретари и съдебни помощници.

Значителна част от съдебните деловодители и секретари са с трайна практика, но при част от тях липсва опит и познаване на спецификата на работа. Съдебните помощници подпомагат дейността на съдиите като съдействат при обработка на доклада, проучват съдебната практика, изготвят проекти на съдебни актове и др. Резултатите от работата им бяха отразени при извършеното периодично атестиране. През отчетната година се наблюдава повишаване на оценките на съдебните помощници, което показва, че те са изпълнявали своите задължения по-качествено. При малка част от помощниците се констатира пропуски и недостатъчно познаване на работата, което е обусловило и по-ниското оценяване.

Следва да се предприемат мерки по включване на съдебните служители и съдебните помощници в различни форми за повишаване на квалификацията и придобиване на умения по възложените им функционални задължения, както и персонална работа на отделните съдебни състави и председатели на състава с тях.

VIII. ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛЕНИЯТА ОТ ПЪРВА КОЛЕГИЯ

ДЕЙНОСТ НА ПЪРВО ОТДЕЛЕНИЕ

I. Съдебни състави. Разглеждана материя.

1. Съдебни състави:

В първо отделение на Върховния административен съд работят общо 13 съдии – Емилия Миткова, Светлозара Анчева, Йордан Константинов, Милена Златкова, Бисер Цветков, Благовеста Липчева, Мадлен Петрова, Петя Желева, Румяна Лилова, Лозан Панов, Весела Павлова, Полина Якимова, Камелия Стоянова.

Председател на отделението е съдия Емилия Миткова.

В отчетния период съдиите от отделението са разпределени в четири състава:

- Първи състав: Председател: Милена Златкова
Членове: Благовеста Липчева и Полина Якимова;
- Втори състав: Председател: Светлозара Анчева
Членове: Мадлен Петрова и Весела Павлова;
- Трети състав: Председател: Йордан Константинов
Членове: Петя Желева и Лозан Панов.
- Четвърти състав: Председател: Бисер Цветков
Членове: Румяна Лилова и Камелия Стоянова

Съдиите са изпълнявали качествено и срочно задълженията си като съдебните актове са изготвяни в кратки срокове, без необичайни забавяния.

2. Разглеждана материя:

През 2024 г. отделението разглежда основно дела по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, Закона за данък върху добавената стойност, Закона за корпоративното подоходно облагане, Закона за данък върху доходите на физическите лица, Закона за Националната агенция за приходите, Закона за особените залози.

Със заповед № РД-06-198/28.06.2023 г. на председателя на ВАС в т. I считано от 01 юли 2023 г. е утвърдено разпределение на делата между отделенията на Върховния административен съд по материя съобразно приложимия за спора материален или процесуален закон като в т. 1) е изрично посочена материята, която се разглежда в Първо отделение:

1. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс;
2. Закон за акцизите и данъчните складове;
3. Закон за данък върху добавената стойност;
4. Закон за данъците върху доходите на физическите лица;
5. Закон за кредитните институции, с изключение делата образувани по жалби срещу актове по чл. 3а и чл. 151 от Закона за кредитните институции.
6. Закон за корпоративното подоходно облагане;
7. Закон за местните данъци и такси;
8. Закон за митниците;
9. Закон за Националната агенция за приходите;
10. Закон за ограничаване на плащанията в брой;
11. Закон за особените залози;
12. Закон за счетоводството;
13. Актове за установяване на публични държавни вземания;

14. Събиране на вземания по държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване по реда на ДОПК;

15. Актове за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014-2020 г. за съответната кампания и за установяване на публично държавно вземане;

16. Отменени закони, които са уреждали обществени отношения, уредени с действащите материалните закони, възложени като материя на отделението.

В следващите точки е посочено, че:

II. Жалби срещу подзаконови нормативни актове, подсъдни на ВАС, се разпределят от заместник-председателя на ВАС и ръководител на Първа колегия на случаен принцип между всички съдии от ВАС.

III. Спорове за подсъдност между административен и общ съд се разпределят от заместник-председателя на ВАС и ръководител на Втора колегия на случаен принцип между всички съдии от ВАС.

IV. Спорове за подсъдност между административни съдилища, се разглеждат от всички отделения, съобразно определената им материя.

V. Жалби срещу актове на Министерския съвет, подсъдни на ВАС, се разглеждат от всички отделения съобразно утвърдената им материя, а ако това не може да бъде определено, се насочват към заместник-председателя на ВАС и ръководител на Първа колегия, който или определя кое отделение да я разгледа съобразно предмета на жалбата, или разпределя жалбата на случаен принцип между всички съдии от ВАС.

VI. Жалби, свързани с подзаконови нормативни актове, издавани от общинските съвети, се разглеждат от всички отделения, съобразно утвърдената им материя, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от III отделение.

VII. Жалби срещу съдебни актове, постановени в искиви производства, с изключение на тези по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди и Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, се разглеждат от всички отделения съобразно утвърдената им материя, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от III отделение.

VIII. Жалби срещу съдебни актове, постановени по искиве срещу държавата за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз, се разглеждат от всички отделения съобразно утвърдената им материя, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от III отделение.

IX. Жалби, свързани с производства по провеждане на конкурси, се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е проведеният конкурс, и утвърдената им материя, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от VII отделение.

X. Жалби, свързани с производства по предоставяне на административни услуги, се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е поискано извършването на административната услуга, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от III отделение.

XI. Жалби по чл. 256 от АПК се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е

твърдяното бездействие, а ако това не може да бъде определено, се разглеждат от III отделение.

XII. Частните жалби до тричленен състав на ВАС се разглеждат от всички отделения съобразно утвърдената им материя.

XIII. Частните жалби срещу разпорежданията на председателя на ВАС и неговите заместници, с които жалбата или протестът се оставя без разглеждане, се разпределят между съдиите в съответната колегия. Частните жалби срещу разпорежданията на председателите на отделения, с които жалбата или протестът се оставят без разглеждане, се разпределят между съдиите в съответното отделение.

Със заповед № РД-06-99/26.04.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено жалби, свързани с производства по Закона за административните нарушения и наказания, да се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, с който е определено административното нарушение и съответното за него наказание, а ако това не може да бъде определено, да се разглеждат от III отделение.

Със заповед № РД-06-126/29.05.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено всички производства, които имат за предмет на спора – акт за прекратяване на ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ от ПРСР 2014 – 2020г. за съответната кампания и за установяване на публично държавно вземане, да бъдат образувани в Първо и Осмо отделение на Върховния административен съд.

II. Обща статистическа информация. Натовареност на съдиите в отделението.

Съдиите от Първо отделение са разглеждали като първа инстанция оспорвания на нормативни актове, участвали са в петчленни състави, действащи в качеството на касационна инстанция или в отменителни производства, както и в смесени съдебни състави заедно със съдии от Върховен касационен съд.

1. Образуванни дела:

През 2024 г. в отделението са образувани 1091 бр. дела при образувани 1193бр. за 2023г., 1201 бр. за 2022г., 1476 бр. за 2021г., 1388 бр. за 2020г., 1465 бр. за 2019 г., 1656 бр. за 2018г. и 1359 бр. за 2017 г. Налице е известен спад в броя на образуваните дела през годината спрямо 2023 г. Констатираното намаление следва да се обясни с предприетите мерки за равномерното разпределяне на дела по отделни материи в различни отделения на ВАС. Запазена е една много добра натовареност в Първо отделение през отчетната година. През 2024 година в Първо отделение са образувани общо 1091 дела, включително 1 административно наказателно дело по чл. 304 от АПК. Не са образувани дела по жалби срещу подзаконови нормативни актове.

2. Свършени дела:

Броят на свършените дела през годината /без петчленни и смесени състави/ е както следва: 1300 броя дела, от които в открито заседание са свършени 1088 бр. дела, а в закрито са свършени 212 бр. дела. Съдиите от отделението са разгледали образуваните през отчетния период 50 бр. дела на петчленни състави, от които 1 бр. класифицирано дело и са приключили общо 54 бр. дела на петчленни

състави, разгледали са образувани 7 бр. дела на смесени състави, общо свършени 7 бр. дела на смесени състави. Няма свършени тълкувателни дела за периода. Налага се извод, че броят на делата, свършени през 2024 г. на тричленни състави е намалял със 67 дела спрямо делата, свършени през предходната 2023 г. Това се дължи на по – ниското постъпление на дела от разглежданата материя спрямо предходни години. Броят на делата, свършени през 2024 г., на петчленни състави – 54 бр., разпределени на докладчик - съдия в състава на Първо отделение, не е претърпял съществена промяна спрямо делата, свършени през предходната 2023 г. – 58 бр.

При съпоставка на отчетените данни за дейността на Първо отделение през 2024 г. и в контекста на изложеното по-горе се установява, че броят на свършените дела надвишава броя на образуваните дела.

3. Висящи дела:

Висящите дела в Първо отделение към 31.12.2024 г. са общо 304 бр. Към 31.12.2023г. този брой е 513, към 31.12.2022 г. – 676 бр., към 31.12.2021г. – 678 бр., към 31.12.2020 г. – 363 бр., към 31.12.2019 г. – 195 бр., към 31.12.2018 г. – 337бр., към 31.12.2017 г. – 370 бр. Наблюдава се намаление на висящността на делата към 31.12.2024 г. спрямо 31.12.2023 г.

4. Натовареност на съдиите в отделението. Срочност при постановяване на съдебните актове:

Анализът на статистическите данни налага извода, че преобладаващата част от съдебните актове са написани в рамките на един месец – 1037 бр. Много малка част от съдебните актове са написани за период от един до три месеца – 109 бр. Броят на

изготвените съдебни актове над тримесечен срок са 20. Причините за просрочието на делата са идентични на тези, посочени в отчетните доклади за предходните отчетни години – сложността и обема на разглежданите от отделението данъчни и митнически дела; необходимостта от познаване на европейското право, в това число и отправяне на преюдициални запитвания до Съда на Европейския съюз. Продължава да е актуален проблемът с наличието на висящи дела за издаване на тълкувателни решения, както и висящи преюдициални спорове в Съда на Европейския съюз, което налага спиране на някои дела на основание чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК във вр. с чл.144 АПК, което води до забавяне в разглеждането им и допълнително натоварване на графика. Очевидно е, че едномесечният срок за постановяване на съдебни актове не е оптимален, това се вижда след анализ на сложните от фактическа и правна страна данъчни дела. Тяхната обемност и необходимостта от пряко прилагане на общностното право предполагат друг разумен срок за произнасяне от страна на съдебния състав.

Средният брой на свършените дела на съдия от отделението за 2024г. е 100 бр. при 2023 г. за 105 бр., 92 бр. за 2022 г. и 97 бр. за 2021 г. Това е една много добра натовареност.

Натовареността на съдиите от Първо отделение, преценена на плоскостта на общо свършените дела през 2024 г. във ВАС е както следва:

Мариника Чернева – 16 бр. дела в Първо отделение, като зам.-председателят на ВАС, I колегия, е постановил съдебни актове по дела и в други отделения на ВАС; Емилия Миткова – 69 бр., Светлозара Анчева – 103 бр., Йордан Константинов – 104 бр., Милена

Златкова – 98 бр., Бисер Цветков – 99 бр., Благовеста Липчева – 100 бр., Мадлен Петрова – 98 бр., Петя Желева – 96 бр., Румяна Лилова – 95 бр., Лозан Панов – 102 бр., Весела Павлова – 106 бр., Полина Якимова – 103 бр. и Камелия Стоянова – 108 бр. Съдиите от Първо отделение са постановявали съдебни актове, участвайки в заседания и на други отделения във ВАС.

През отчетната година в Първо отделение са заседавали и са постановили съдебни актове съдиите: Галина Стойчева – 1 бр., Кремена Борисова – 1 бр., Хайгухи Бодикян – 1 бр.

Зад посочените числа стои положен сериозен труд от страна на всички съдии от отделението, в това число работа в почивните и празничните дни, отделяне от времето за отпуск и това, което следва да бъде посветено на близките и семейството. Съдиите работят под голямо напрежение, притиснати от срокове и голям обем работа. Благодарение на техния професионализъм и експедитивност поголямата част от делата са разгледани и приключени в предвидените срокове.

През отчетната 2024 г. е спазван графикът за насрочените съдебни заседания, същите не са били отлагани безпричинно. При необходимост са издавани веднага разпореждания от председателя на Първо отделение и от зам.-председателя на ВАС и ръководител на I колегия за заместване на отсъстващите съдии. Следва да се посочи, че въпреки натовареността на всички съдии от отделението, при нужда, работата на отсъстващ поради неработоспособност, командироване или друга причина съдия е поемана срочно от колегите. Неоспорим факт, който сам по себе си красноречиво говори за изключителната отговорност и професионализъм на съдиите.

III. Администрация:

В началото на отчетния период в отделението работят деловодителите А.-М. Славчева, Д. Иванова, И. Трифонова и К. Димитрова. В края на периода в отделението работят деловодителите Д. Иванова, Е. Станоевска, И. Трифонова и К. Димитрова.

През отчетния период в отделението работят съдебни секретари Б. Първанова и М. Николова.

Към председателя на отделението - секретар деловодител Л. Железарова.

Като куриери в отделението работят И. Николов и М. Шопова.

Съдебните служители към отделението са сериозни и отговорни в изпълнението на възложените задачи. Всички са оценени от съдебните състави и председателя на отделението с високи оценки.

През отчетния период в отделението работят съдебните помощници В. Войчева, Д. Калоянова, Е. Койнарска, М. Колаксьзова, С. Захаринова и Я. Божилова. Всеки един от тях е сериозен и отговорен в изпълнението на възложените задачи. Няма съществени възражения против начина на работа на правните помощници, съдиите са доволни от количеството и качеството на работата им.

IV. Заключение:

През отчетната 2024 г. в отделението съществуват добри колегиални отношения. Продължават събиранията за съвместно решаване на спорни въпроси, които касаят работата на всички. Като цяло проблемите се решават конструктивно в дух на взаимно

уважение. Съдиите са обсъждали възникналите принципни правни въпроси, решенията на СЕС по преюдициални запитвания, необходимостта от уеднаквяване на съдебната практика по идентични дела. В заключение следва да се посочи, че съдиите от Първо отделение работят с чувство за отговорност, за което говорят постигнатите отлични резултати по повечето от съществените за работата на съда показатели.

ДЕЙНОСТ НА ТРЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

Резултатите от дейността на Трето отделение за 2024г. отразяват работата на отделението, на съдии и служители, които представляват основа за анализ и организация на правораздаването през 2025г. Отразени са данните по образуване и приключване на делата, срочността при постановяване на съдебните актове, натовареността, кадровата обеспеченост, подготовка и квалификация на съдиите и съдебните служители, изпълнение на служебните задължения, условията на работа и взаимоотношенията при осъществяване на дейностите.

Констатираните резултати на отделението обуславят извод за подобряване на правораздавателната дейност и организация на работа на отделните съдии и съдебни състави, при обаче увеличение на броя на разглежданите дела и увеличаване на натовареността при разглеждане на делата и при постановяване на съдебните актове.

II. Съдебни състави. Разглеждана материя.

Съдийският състав на отделението през 2024г. се състои председател на отделение Марио Димитров и 12 съдии: Жанета Петрова (до м. септември 2024г.), Иван Раденков, Искра Александрова, Таня Куцарова, Албена Радославова, Светлана Борисова, Пламен Петрунов, Аглика Адамова, Любка Петрова, Юлиан Киров, Нели Дончева (командирана от Административен съд – Видин), съдия Галина Стойчева (командирана от Административен съд – Кюстендил) и съдия Кремена Борисова (командирана от Административен съд – Шумен).

Със Заповед №РД-08-293 от 26.07.2023г. на председателя на ВАС, считано от 17 септември 2023г. е командирована съдия Кремена Борисова от Административен съд – Шумен, на мястото на съдия Панайот Генков, поради пенсиониране. От края на м. октомври 2023г. от състава на отделението напусна съдия Галина Христова, поради пенсиониране.

От м.октомври съдийският състав на Трето отделение е намалял с 2 щатни бройки, които бяха предадени на Пето отделение и на Шесто отделение.

От м. декември беше увеличен съдийският състав на Трето отделение с 1 щатна бройка и със Заповед №РД-08-508 от 14.12.2023г. на председателя на ВАС е командирована съдия Галина Стойчева от Административен съд – Кюстендил, считано от 15 февруари 2024г., от която дата съдийският състав на Трето отделение е в състав 12 съдии и председател.

В период от 6 месеца /м.юли 2023г. до края на м. януари 2024г./ съставът на Трето отделение е бил намален на 11 съдии и 1 председател.

В Трето отделение на ВАС са определени четири постоянно действащи състави: **първи състав:** Таня Куцарова, Пламен Петрунов и Албена Радославова; **втори състав:** Жанета Петрова, Искра Александрова и Юлиан Киров; **трети състав:** Иван Раденков, Аглика Адамова и Нели Стойчева; **четвърти състав:** Светлана Борисова, Любка Петрова и Кремена Борисова.

След пенсиониране на съдия Жанета Петрова през м.септември 2024г. със Заповед №РД-06-234 от 02.10.2024г. на председателя на ВАС след встъпване в длъжност на съдия Чавдар Димитров и съдия Мария Попова и разпределението им в Трето отделение и във връзка със Заповед №РД-06-205 от 24.09.2024г. и Заповед №РД-06-216 от 30.09.2024г. на председателя на ВАС са определени от 1 ноември 2024г. постоянно действащи състави в Трето отделение:

Първи състав: Искра Александрова, Пламен Петрунов и Албена Радославова;

Втори състав: Таня Куцарова, Юлиан Киров и Нели Дончева (командирана от АС – Видин);

Трети състав: Иван Раденков, Любка Петрова и Мария Попова;

Четвърти състав: Светлана Борисова, Аглика Адамова и Чавдар Димитров.

Разглежданата материя в Трето отделение е определена основно със Заповед №352 от 06.03.2012г. на председателя на ВАС, както и текущо променяна през годините, включително и през 2023г., като са прехвърляни материи в други отделения и са възлагани нови материи през 2023г.

Със Заповед №РД-06-198 от 28.06.2023г. на председателя на ВАС са разпределени окончателно делата между отделенията по материален и процесуален закон.

Разглежданите материи са както следва:

Закон за местното самоуправление и местната администрация, Изборен кодекс – във връзка със ЗМСМА материално основание, Закон за обезщетяване собствениците на одържавени имоти, Закон за българското гражданство, Закон за гражданската регистрация, Закон за административнотериториалното устройство на РБ, Закон за достъп и разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност, Закон за мерките срещу изпиране на пари, Закон за политическата и гражданската реабилитация на репресирани лица, Закон за вероизповеданията, Закон за водите , Закон за енергетиката, Закон за енергията от възобновяеми източници, Закон за регулиране на ВиК услуги, Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража, заповеди на областните управители, Закон за възстановяване собствеността върху горите и земи от горския фонд, Закон за културното наследство, Закон за публичните финанси, Закон за регистър БУЛСТАТ, Закон за амнистия и връщане на отнето имущество, Закон за събранията, митингите и манифестациите, Закон за народните читалища, Закон за закрила и развитие на културата. През 2024г. бяха възложени и делата по Закона за убежището и бежанците и Закона за чужденците в Република България.

Разглежданите дела по материи и съдебни състави са отразени по-долу в доклада.

II. Натовареност

2.1. Обща натовареност на отделението

Натовареността на отделението през 2024г. е **значително увеличена** в сравнение с предходните 2020г. 2021г., 2022г. и 2023г., като в края на отчетния период се констатира увеличаване на свършените дела - повече от броя на новообразуваните и значително увеличение на броя на новообразуваните и останали за разглеждане дела в края на 2024г.

През 2024г. общата натовареност на Трето отделение е **над средната за Върховния административен съд**, като следва да се отбележи повишаването броя на общо делата за разглеждани и на свършените дела.

Общият брой на разглежданите дела **през 2024г. е 2301 бр.**, при – 1953 за 2023г., като за 2022г. - 2097, за 2021г. – 2159 бр., при - 3078 бр. през 2020г.

През 2024г. е значително увеличен броят на новопостъпилите дела за Трето отделение – **1885**, при 1480 за 2023г., при 1584 за 2022г., 1 336 бр. за 2021г., при - 1961 бр. за 2020г.

Сравнителният анализ показва, че през 2024г. е **увеличен броят** на новопостъпилите дела с **405 бр.** , при 144 бр. за 2023г. от общия брой дела за разглеждане.

Предприетите мерки за разпределяне и решаване на дела от Трето отделение по отделни материи в различни отделения на ВАС, както и промяната в законодателството и организацията по образуване и разглеждане на делата са оказали позитивен ефект, но е **значително увеличена натовареността в Трето отделение през отчетната година над средната за Върховния административен съд, при намален щат с 1 съдия.**

От една страна натовареността се дължи на значителното увеличение на новопостъпилите дела, а от друга до намаляване на числения състав на отделението с един съдия.

ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА – 2024 г.

СПРАВКА

за натовареност по материя във ВАС, Трето отделение, през 2024 г.

През 2024 г. в Трето отделение на ВАС са образувани общо 1853 бр.

дела., при посочени в справката за дейността 1885 бр. дела

Материя	Брой адм. дела за 2023г.	Брой адм. дела за 2024г.
АПК	163	60
ГПК	2	1
ЗВ	80	77
ЗКН	28	16
ЗАТУРБ	-	-
ЗНЧ	6	3
ЗПГРРЛ	1	-
Касационна жалба- нормативен акт	3	5
Нормативен акт	6	6
ЗМИП	-	-
Закон за вероизповеданията	-	-
ЗБЖИРБ	-	-
ЗДС	1	-
ЗМСМА	31	39
ЗГР	21	8
ЗОДОВ	440	359
ЗПУГДВМС	-	-
Отмяна	6	13
ЗЧРБ	18	95
ЗБЛД	-	-
ЗЕ	152	149
ЗПФ	-	-
ЗДРДОПБГДСРСБНА	8	1
ЗОДОВ-Разноски	-	-
Касационна жалба по ЗУБ	34	242
ЗБГ	6	-

ЗЕВИ	-	2
ЗУЕС	1	-
ЗИНЗС	20	8
ЗОСОИ	1	3
ЗУПГМЖСВ	1	-
ЗАВОИ	-	-
ЗРБ	-	-
Частни производства	411	748
ЗЗРК	20	9
ЗСММ	1	2
Решения на МС	6	-
ЗВПНРБГЕСЧТС	-	2
Първоинстанционни - Наредба / Заповед министър	4	5

Забележка. В Справката са отразени новопостъпилите дела по материя за 2023г. за сравнение и са на база деловодна система, а не по справката за дейността на ВАС.

2.2.Натовареност при приключените (решени/прекратени) дела.

Констатираното **значително увеличение** на броя на новообразуваните дела и общо дела за разглеждане в Трето отделение през 2024г. се е отразило и на увеличаване на броя на свършените дела, макар и с по-малък числен състав на съдиите.

През 2024г. в Трето отделение са свършени – 1732 дела, при – 1567 за 2023г., при свършени 2022г. – 1578, 2021г. - 16796р., при - 2202 бр. за 2020г. Резултатите сочат, че броят на свършените дела се е увеличил, но при отчитане на намален брой на съдиите с един.

Може да се направи извод, че броят на свършените дела е значителен, при увеличаване на броя на постъпленията и увеличаване броя на общо дела за разглеждане, както и при намаляване на числения състав с един съдия.

3. Висящи дела

През 2024г. са останали несвършени дела към 31.12.2024г. 569 дела, при – 386 за 2023г., за 2022г. - 473 дела, при 513 дела през 2021г. в края на периода, при – 823 за 2020г. Останалите несвършени дела в края на периода се дължат на обстоятелството, че в края на годината постъпиха значителен брой дела по Закона за убежището и бежанците, въпреки, че техният общ брой за 2024г е 138 дела.

Отчетеният резултат обуславя извод за значително подобряване работата на отделението по показател свършени дела, вкл. средно на съдия.

4. Натовареност на съдиите в отделението.

От приложената справка за движението на делата през 2024г. се установява, че са новообразувани **средно 145 дела на съдия** от Трето отделение, при средно новообразувани за 2023г. - 106 дела, 2022г. – 113, 2021г. -103 дела, 2020г. - 140 дела, за 2019г. - 144 дела и 130 за 2018 г.

Свършените дела от съдия-докладчик **през 2024г. (за съдиите с пълна натовареност на 100% от делата) е средно 142 дела, при 121 дела за 2023г., при 122 дела за 2022г. , при - 129 дела за 2021г., при 138 – за 2020г.** Най – много свършени дела имат: съдия Любка Петрова - 151 дела, съдия Пламен Петрунов – 149, съдия Аглика Адамова - 147, съдия Иван Раденков – 145, съдия Светлана Борисова – 144, съдия Искра Александрова – 144, съдия Албена Радославова – 142, съдия Юлиан Киров – 137 дела.

Броят на свършените дела от съдии варира между 137 - 151 дела, който брой е над средния размер на свършените дела на съдия в други отделения на ВАС.

Тези данни обхващат общото разпределение на делата и включват натовареността на отделните съдии при участието им във всички възможни съдебни състави, формирани във ВАС – тричленни и петчленни (вкл.смесени).

Изнесените данни обуславят извод за **увеличаване** на броя на **новообразуваните дела и на общо делата за разглеждане**, но и извод за **увеличаване** на броя на **свършените дела** на годишна база.

От друга страна е намалял броя на делата с отменен ход по същество и ново насрочване в открито съдебно заседание. Средната натовареност на съдиите по новообразувани дела е увеличена в сравнение предходната 2023г. и е увеличен броя на общо свършените дела през 2024г. средно на съдия от отделението.

5. Натовареност по материя

През 2024г. в отделението са образувани общо 1885 дела , при 1480 за 2023г, при 1584 дела за 2022г., при - 1336 дела за 2021г., при - 1961 дела за 2020г., което обуславя извод за значително увеличение с над 400 броя дела. Свършените дела от общо делата за разглеждане 2301 дела по материя са 1732.

От тях с най-висока относителна тежест са делата по приложението на **ЗОДОВ – 512**, при 502 за 2023г., при 510 дела за 2022г., при 415 за 2021г., при 385 дела за 2020г.

Значителен дял от новообразуваните дела са **частните производства – 854**, при 465 за 2023г. , при 718 дела за 2022г., при 431 за 2021г., при – 569 през 2020г.

Следва да се отбележи, че малка част от тези дела са дела по чл.213а от АПК, а съществена част са делата с фактическа и правна сложност свързани с производства по ЗЕ, ЗИНЗС, ЗОДОВ,ЗВ и др.

Увеличение се установява в броя на делата по Закона за енергетиката – 165, при 153 за 2023г., при 113 за 2022г., при 135 дела за 2021г. , при 113 за 2020г. Увеличение има и при делата по Закона за водите – 88, при 78 за 2023г., при 45 за 2022г., при 65 дела 2021г., при 55 дела за 2020г. Дела по ЗМСМА – 46, при 29 за 2023г., при 21 за 2022г., при 25 броя за 2021г. Значителен е броя на делата по ЗУБ – 138, каквито не са разглеждани през 2023г.

Останалите дела в отделението се разпределят както следва: оспорване на нормативни актове – 5, при 30 за 2023г., при 41 за 2022г., при 12 за 2021г., при 32 дела за 2020г. Дела по АПК – 217, при 144 през 2023г. при 31 през 2021г., при 19 дела за 2020г. Останалите дела по материя са незначителни по брой и значение за общата натовареност на отделението.

По отношение на свършените 1732 дела от общо делата за разглеждане – 2301, съставляват в процентно отношение – повече от 75 % от свършените дела, който процент е значителен и обуславя извод за голяма ликвидност.

СВЪРШЕНИ ДЕЛА 2024 г.

СПРАВКА

за свършени дела по материя, които са със значителен брой, от общо делата за разглеждане във ВАС, Трето отделение, през 2024 г.
През 2024 г. в Трето отделение на ВАС са свършени общо 1732 дела.

Материя	Брой адм.дела за 2023г.	Брой адм.дела за 2024г.
Частни производства	465	854

ЗОДОВ	502	512
АПК	144	217
ЗЕ	153	165
КЖ ЗУБ	0	138
ЗВ	78	88
ЗМСМА	29	46
ЗГР	24	34
ЗКН	26	15
Нормативен акт	30	5

Забележка. В Справката са отразени свършените дела по материя за 2023г. - за сравнение и за 2024г., които са 1694 - на база деловодна система, а не по справката за дейността на ВАС.

6. Сročност при постановвяване на съдебните актове .

По отношение сročното постановвяване и изписване на съдебните актове през 2024г., данните сочат, че от свършените 1732 дела, **значителен брой се изписват в установените срокове. В срок до един месец са изготвени 425 акта**, от 1 до 3 месеца - 322 акта и над 3 месеца 248 акта.

Забавяне при изготвяне на съдебните актове в срок се наблюдава като тенденция при отделни съдии, което обаче е намаляло в сравнение с предходната 2023 г. Също така фактор, водещ до забава при изписването на свършените дела е стремежът на отделни съдии да

представят по-качествени съдебни актове, за сметка на бързината при изготвянето.

IV. Администрация

През годината работата на съдебните състави на отделението бе активно подпомогната от съдебните служители – деловодители, съдебни секретари и съдебни помощници. Към председателя на отделението беше разпределен персонален съдебен помощник и секретар деловодител, които са пряко ангажирани в ежедневно администриране на жалбите по отстраняване на нередовности.

През отчетния период отново се констатира тежест и проблеми при осъществяване на дейността в деловодството на отделението. През отчетния период на 2023г. се наложиха персонални промени в деловодството, както и се предприеха мерки за подобряване на организацията на работа и взаимоотношенията между личния състав на служителите в отделението.

Кадрови промени бяха въведени при съдебните деловодители като бяха назначени двама нови с по-малък опит, но с желание за обучение и старание при работа, което обаче обуслови допускането на грешки. Освен това на четирите постоянни съдебни състави са разпределени общо 2 съдебни секретари, което натоварва значително тяхната работа.

При съдебните помощници през годината за част от съдебните състави имаше тежест и смяна на съставите, както и смяна на съдебните помощници. През периода се нормализира работата в отделението по отношение на съдебните помощници, като на двама съдии е разпределен съдебен помощник, което спомогна за срочното изготвяне на съдебните актове. При проведеното атестиране през 2024г.

за съдебните помощници и съдебните служители от отделението бяха оценени с по-ниска оценка, от тази определена от съдиите, които осъществяват атестирането.

Следва да се отбележи, че назначаването на нови служители в отделението, без да бъдат обучени и подготвени за работа, затруднява текущата работа и ангажира допълнително време за обучение, както и повлиява на допускането на грешки, неточности и нарушение на деловодните функции.

По отношение на атестирането на съдебните служители и съдебните помощници следва да бъдат съобразени дадените оценки и мнение от съдиите и председателя на отделението, които ежедневно работят с тях и познават тяхната работа. Формалното и тенденциозно поставяне на по-ниски оценки от аtestиращата комисия, без обосновка, мотивация и несъответствие с оценката на съдиите, с които работят служителите, както и установените правила за аtestиране, не води до подобряване на работата, нито до по-добро изпълнение на основните цели на текущото аtestиране на служителите.

V. Заключение

Дейността на Трето отделение през 2024г., при отчитане на условията за работа, следва да бъде определена като много добра. Констатира се висока натовареност на съдиите както при общо дела за разглеждане, така и увеличаване на средната натовареност на съдия, което води и до затрудняване на организацията на работа на деловодството, съдебните секретари, съдебни помощници и куриери.

ДЕЙНОСТ НА ЧЕТВЪРТО ОТДЕЛЕНИЕ

Отчетният доклад за дейността на Четвърто отделение на Върховния административен съд през 2024 година е изготвен въз основа на предоставените статистически данни от Справката за дейността на Върховния административен съд по отделения през 2024 година. Целта на доклада е да даде публичност и информираност за дейността на отделението, в съответствие с изискванията на Конституцията на Република България и Закона за съдебната власт, както и за осъществяването административно правораздаване в защита на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата, справедливо и безпристрастно правосъдие и точно и еднакво прилагане на законите. Докладът за дейността на Четвърто отделение на ВАС през отчетния период е с акцент върху кадровата обезпеченост на съдебните състави, разпределените материи по нормативни актове, администрирани в отделението, натовареността по тях и срочното приключване на делата, както и подпомагането на правораздавателната дейност от съдебните помощници и администрацията.

I. СЪДЕБНИ СЪСТАВИ. РАЗГЛЕЖДАНА МАТЕРИЯ

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ И СЪДЕБНИ СЪСТАВИ

През 2024 година Четвърто отделение на Върховния административен съд работи в състав от 13 съдии.

През отчетния период втори мандат председател на отделението е съдия Татяна Хинова съгласно заповед № РД-06-201 от 28.06.2023 г. на председателя на ВАС, с която е определена за председател на Четвърто отделение за срок 5 години, считано от

03.07.2023 г., предх. заповед № 1747 от 02.07.2018 г. на председателя на ВАС, считано от 03.07.2018 г.

През по-голямата част на отчетния период работата на отделението е организирана в четири постоянни състава от 12.07.2021 г., в които са работили съдиите както следва: първи състав Румяна Борисова, Любомира Мотова и Светослав Славов; втори състав Кремена Хараланова, Мира Райчева и Мария Радева; трети състав Тодор Петков, Красимир Кънчев и Таня Дамянова и четвърти състав Диана Гърбатова, Владимир Първанов и Цветанка Паунова /командирана със заповед № 3383/07.11.2022 г. на председателя на ВАС/, формиран със заповед № 3384/07.11.2022 г. на председателя на ВАС. С решение на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по т. 11 от протокол № 37 от 8 октомври 2024 г. съдия Цветанка Паунова е повишена в длъжност „съдия“ във Върховния административен съд, след кандидатстване в конкурса за повишаване в длъжност „съдия“ във Върховния административен съд, обявен с решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по Протокол № 13/11.04.2023 г.

Със заповед № РД-06-286/20.11.2024 г. на председателя на ВАС са утвърдени промени във втори и четвърти постоянно действащи съдебни състави на Четвърто отделение, считано от 01 декември 2024 г., както следва: втори състав Кремена Хараланова, Мира Райчева и Владимир Първанов; четвърти състав Диана Гърбатова, Мария Радева и Цветанка Паунова. Запазена е традиционно добрата организация в работата на съдебните състави.

Заместник-председателят на Върховния административен съд и ръководител на Първа колегия съдия Мариника Чернева и

председателят на отделението съдия Татяна Хинова са заседавали с всички състави.

С решение на Пленума на Върховния административен съд е определена натовареността на съдиите, разглеждащи дела в отделението, както следва:

Мариника Чернева, заместник-председател и ръководител на Първа колегия, с 10% натовареност, с изключение на делата по Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и Изборния кодекс, по които е с натовареност 100%.

Татяна Хинова, председател на отделението, с натовареност 40%, а след решение на Пленума на Върховния административен съд за изменение на Правилата за определяне на натовареността на председателя на съда, на неговите заместници, на председателите на отделения и на съдиите от Върховния административен съд, считано от 01.07.2021 г. е с 50% натовареност, с изключение на производства по Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и Изборния кодекс, по които е с натовареност 100%. Във връзка с осигуряване на условия за изпълнение на задълженията на съдия Татяна Хинова като председател на конкурсната комисия, обявена с решение на Съдийската колегия на ВСС по т. 15 от протокол № 23 от заседание, проведено на 11 юли 2023 г., със заповед № РД-06-25 от 25.01.2024 г. на председателя на ВАС на съдия Татяна Хинова е определена натовареност 40% по дела с материя Изборен кодекс, Закон за обществените поръчки и Закон за концесиите, считано от 26.01.2024 г. до приключване на конкурсната процедура. Със заповед № РД-06-67 от 29.03.2024 г. на председателя на ВАС на съдия Татяна Хинова е определена натовареност 20% по всички групи дела, в които участват

съдиите от Четвърто отделени, за срок от 01 април до 01 май 2024 г., с изкл. на делата образувани по частни жалби, за които се прилага заповед № РД-06-220 от 21.07.2023 г. на председателя на ВАС. Със заповед № РД-06-103 от 07.05.2024 г. на председателя на ВАС съдия Татяна Хинова е включена в разпределението във всички групи дела в ЦССРД, в които участват съдиите в Четвърто отделение, с натовареност съобразно заповеди № 1003 от 04.04.2019 г. и № 2304 от 12.08.2021 г. на председателя на ВАС. Със заповед № РД-06-144 от 13.06.2024 г. на председателя на ВАС, считано от 13 юни 2024 г., съдия Татяна Хинова е включена в разпределението в съответните групи дела в ЦССРД – 50% в тричленен състав, с изключение на частните жалби по Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и Изборния кодекс, и 100% в останалите групи дела, с необходимите корекции.

Кремена Хараланова, член на Звеното за анализ и тълкувателна дейност, е с натовареност 60%, с изключение на производства по Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и Изборния кодекс, по които е с натовареност 100%.

Останалите съдии участват в случайното разпределение на делата и са с натовареност 100% по всяко новообразувано дело независимо от неговата материя. Съдиите в отделението изпълняват качествено и срочно задълженията си, като съдебните актове са изготвени в кратки срокове и без забавяния, въпреки сложността и обема на възложените дела.

2. РАЗГЛЕЖДАНА МАТЕРИЯ

С изрична заповед № РД-06-198 от 28.06.2023 г. на председателя на ВАС е разпоредено разпределянето на делата по

материи във ВАС, като в Четвърто отделение на ВАС са разпределени материи със значителна фактическа и правна сложност и засилен обществен интерес, за част от които нормативно е уредено да бъдат образувани, разгледани и решени в незабавни и кратки срокове. В отделението на касационна инстанция се разглеждат делата по Закона за обществените поръчки (ЗОП), които формират основния обем постъпления за образуване на дела и следва да бъдат произнесени в месечен срок от получаване на жалбата.

В същия процесуален ред се разглеждат и решават делата с материя Закона за концесиите (ЗК).

В отделението се разглеждат дела по Изборния кодекс (ИК), които се образуват незабавно. За тези производства Изборният кодекс предвижда да бъдат разгледани в открито съдебно заседание и решени в 3-дневен срок от постъпване на жалбата (чл. 58, ал. 3 ИК), респ. в 14-дневен срок от постъпване на касационната жалба (чл. 459, ал. 9 ИК).

Материи в отделението, които се характеризират с фактическа и правна сложност и обществен интерес, са делата по Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), свързани със споровете, възникнали след сключването на договор за предоставяне на финансова помощ по Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС), Закона за приватизационния и следприватизационния контрол (ЗПСК), Закона за стоковите борси и тържищата (ЗСБТ), Закона за електронното управление (ЗЕУ), Закон за политическите партии (ЗПП)

и Закон за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС).

Със заповед № РД-06-305 от 10.12.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено в Четвърто отделение да се образуват дела по жалбите срещу актове на органи от структурата за наблюдение и докладване във връзка с изпълнението на Компонент „Устойчиво селско стопанство“ от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, издадени в производства по реда на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12.02.2021 год. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ, L 57/17 от 18.02.2021 г.) и Постановление № 114 на Министерския съвет от 08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост (ДВ, бр. 43 от 10.06.2022 г.).

В Четвърто отделение са разпределени делата с материи Закон за държавната собственост (ЗДС), Закон за общинската собственост (ЗОС), Закон за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ), Закон за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ) и Закон за опазване на селскостопанското имущество (ЗОСИ).

Образуват се касационни производства по конкурси, свързани с основните материи в Четвърто отделение, и делата по търгове по всички постъпления в съда независимо от материалния закон, по който е инициатирано административното производство преди съдебния спор.

През отчетния период в отделението не са разглеждани поначало разпределените дела с материя Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) и Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), тъй като с оглед текущата натовареност на отделението по дела,

образувани, разглеждани и решавани в съкратени срокове, със заповеди № РД-06-333 от 7.12.2023 г. и № РД-06-124 от 27.05.2024 г. на председателя на ВАС временно е преустановено образуването на дела по тези закони в отделението до 31.12.2024 г., като са насочени за образуване в трето отделение. Със заповеди № РД-06-298 от 06.12.2024 г. и № РД-06-34 от 14.02.2025 г. на председателя на ВАС е възстановено образуването на дела по ЗУБ и ЗЧРБ в Четвърто отделение на ВАС.

Съобразно утвърдената материя в Четвърто отделение се разглеждат още жалби срещу актове на Министерския съвет, на Общинските съвети, иски производства, иски срещу държавата за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз, жалби по предоставяне на административни услуги и по чл. 256 от АПК.

Сред посочените нормативни актове и споровете по тях се отличават сложни материи, уреждащи динамични обществени отношения, понякога включително със съществен материален интерес, но изискващи разглеждането и решаването на делата от касационната инстанция в изключително кратки срокове - Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите, Изборният кодекс, делата по Закона за защита на конкуренцията, Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти от Европейския съюз и др.

Всички посочени производства се отличават с изключително висока фактическа и правна сложност, което изисква значително време за проучване и подготовка на делата за произнасяне, както и за изготвянето на съдебните актове.

ЗАКОН ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

През 2024 година в отделението са разглеждани основно дела по Закона за обществените поръчки (ЗОП). Общо през годината са образувани 601 броя дела с материя обществени поръчки, от които касационни производства, разгледани в открито заседание 398 броя, 161 броя са частните производства, образувани срещу постановени от Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) определения и разпореждания на председателя на КЗК, 42 броя от образуваните производства по ЗОП са били по реда на чл. 213а, ал. 6, т. 2 АПК.

През годината са свършени 611 броя дела с материя обществени поръчки, от които касационни производства, разгледани в открито заседание 404 броя, 165 броя са частните производства, образувани срещу определения на КЗК или разпореждания, постановени от председателя на КЗК, 42 броя от образуваните производства са приключили с разпореждания по чл. 213а, ал. 6, т. 2 АПК на председателя на отделението или на изпълняващия функциите на председателя на отделението съдия.

Дела ЗОП	Образувани	Свършени
Касационни - в открито заседание	398	404
Частни – в закрито заседание	161	165
Прекратени с разпореждане по чл. 213, ал. 6, т. 2 АПК	42	42
ОБЩО	601	611

Запазва се тенденцията и през 2024 г. да е най-голям броят на образувани и свършени дела в отделението по Закона за обществените поръчки. При разглеждане на тези спорове съдиите в отделението се отнасят с особено внимание, тъй като по тези дела Върховният

административен съд е единствена съдебна инстанция. Постановените в тези производства решения от съдиите в Четвърто отделение определят насоките по тълкуването и прилагането на Закона за обществените поръчки и Правилника за неговото прилагане, както за органа по преразглеждане - Комисията за защита на конкуренцията, така и за органите, осъществяващи последващ контрол, и за самите възложители.

Поради големия бюджетен, икономически и обществен интерес и с оглед бързината на тези производства, делата по ЗОП се насрочват и разглеждат незабавно, като делата се приключват в регламентирания месечен срок, считано от датата на образуване до приключване на производството. Спазването на предвидения по закон съкратен срок за разглеждане на делата по ЗОП се осигурява като ежегодно със заповед на председателя на ВАС се организира провеждането на извънредни открити съдебни заседания на съставите на Четвърто отделение. Съгласно заповед № РД-06-137 от 10.06.2024 г. на председателя на ВАС на 04 юли 2024 г. в открити съдебни заседания са заседавали всички състави на Четвърто отделение, като в разпределението на делата и разглеждането на разпределените им дела са участвали и заместник-председателят на ВАС и ръководител на Първа колегия и председателят на Четвърто отделение. Със заповед № РД-06-141/10.06.2024 г. на председателя на ВАС е предвидено образуването и разпределянето на дела по частни жалби по ЗОП, вкл. по дела във връзка с чл. 213а, ал. 6 АПК, и през периода 24 юни – 13 септември 2024 г., когато в съда са заседавали дежурни съдии и състави.

От статистическите данни за отчетния период се установява увеличаване на броя на производствата по Закона за обществените поръчки, като тази тенденция се запазва и към месец март 2025 г.

Съгласно публичната информация от регистъра на интернет страницата на КЗК през 2024 г. КЗК е постановила 795 решения по Закона за обществените поръчки. Съпоставянето на тези данни с броя на образуваните във ВАС дела по касационни жалби по ЗОП срещу решенията на КЗК показва, че около 53% от постановените от КЗК актове по ЗОП се оспорват в касационно съдебно производство пред ВАС.

Година	Образувани дела ЗОП	Свършени дела ЗОП
2022 год.	434	429
2023 год.	566	559
2024 год.	601	611
м. март 2025 год.	120	110

В съответствие с чл. 114, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП, изм. ДВ бр. 35 от 2021 г.) по Приложение № 3, част „В“, за целите на мониторинга, осъществяван от изпълнителния директор на АОП, ВАС е сред органите, които предоставят информация ежегодно до 1 март за предходната календарна година. В тази връзка ВАС поддържа и води специален регистър по ЗОП относно брой на получените във ВАС жалби срещу актове на КЗК във връзка с обществени поръчки; брой на образуваните пред ВАС производства по глава двадесет и седма от ЗОП; брой на издадените актове на ВАС, във връзка с които са образувани производства по глава двадесет и седма от ЗОП, в т.ч. разпределение според вида на акта; средната продължителност на производствата по Глава двадесет и седма от ЗОП пред ВАС и пр.

ИЗБОРЕН КОДЕКС

През 2024 година се проведеха Избори за членове на Европейския парламент от Република България и за народни представители за Петдесетото Народно събрание, произведени на 9 юни 2024 г., и Избори за народни представители за Петдесет и първото Народно събрание, произведени на 27 октомври 2024 г. Поради това в отделението се запазва тенденцията на висок брой дела с материя Изборен кодекс, доколкото и през 2023 г. са произведени два национални избора – през месец април национален избор за избиране на народни представители за Четиридесет и деветото Народно събрание и през месец октомври/ноември национален избор за избиране на общински съвети и кметове. През отчетния период 2024 г. са образувани 111 дела, спрямо 132 дела за 2023 г., и са свършени 140 дела, спрямо 100 дела за 2023 г. Следва да се отбележи, че всички дела по Изборния кодекс са приключили с постановяване на съдебен акт в срока по чл. 58, ал. 3 ИК, респ. в срока по чл. 459, ал. 9 ИК.

Изборният кодекс предвижда делата да се образуват незабавно, производството по тях изисква разглеждането им в открито съдебно заседание и решаване в 3-дневен срок от постъпване на жалбата (чл. 58, ал. 3 ИК), поради което с изрични заповеди № РД-06-84 от 17.04.2024 г. и № РД-06-100 от 26.04.2024 г. на председателя на ВАС е осигурено своевременно насрочване и разглеждане на делата с материя Изборен кодекс по време на официалните празници и неработни дни в периода 29 април – 6 май 2024 г. като са определени два дежурни тричленни състава: Мариника Чернева, Кремена Хараланова и Цветанка Паунова; Диана Гърбатова, Румяна Борисова и Цветанка Паунова. За обезпечаването на дейността на дежурните

съдебни състави са определени съдебни служители, които по график да изпълняват задълженията си в сградата на ВАС за посочения период.

Във връзка с обезпечаването на дейността по регистриране на жалби срещу решенията на Централната изборителна комисия (ЦИК) относно насрочените за 20 октомври 2024 г. частични и нови избори за кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства, както и насрочените за 27 октомври 2024 г. избори за народни представители, незабавното администриране на тези жалби, образуването на дела по тях, разпределението и насрочването на делата по време на почивните дни, с изрични заповеди на председателя на ВАС работата в отделението е организирана без прекъсване в периода 6 септември – 27 октомври 2024 г. с оглед спазването на кратките срокове за делата по Изборния кодекс. Със заповед № РД-06-201 от 20.09.2024 г. е установено и извънредно работно време на „Регистратура“ на ВАС във връзка с жалбите по Изборния кодекс, което е публикувано на интернет страницата на ВАС и е изпратено до ЦИК и медиите. Предвидено е постъпилите жалби да се насочват незабавно към председателя на Четвърто отделение или определения да го замества съдия. Създадена е организация за работа на служителите по график, вкл. съдебен помощник от отделението, които да изпълняват задълженията си в сградата на ВАС през празничните и почивни дни в този период.

По делата с предмет по Изборния кодекс се осъществява постоянен мониторинг от Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа чрез Службата за демократични институции и права на човека (ОССЕ, СДИПЧ), по чиято инициатива се организират срещи на съдии от отделението с ръководителя на мисията и правния анализатор. В окончателен доклад от 05.09.2024 г. на мисията за наблюдение на

парламентарните избори в България на 09.06.2024 г. е отразена работата на съда по тези дела. По отношение на проведения избор за народни представители на 27.10.2024 г. е проведена среща на съдии от отделението и представители на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа.

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

В отделението на касационна инстанция се разглеждат съдебните спорове с цел осигуряване на защита и условия за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност. Делата с материя Закон за защита на конкуренцията (ЗЗК) са с фактическа и правна сложност, както по отношение на тълкуването и прилагането на нормативната уредба, така и с оглед на естеството и количеството на доказателствените материали, обема на постановените административни и съдебни актове и не на последно място подготовката и изготвянето на окончателните съдебни актове. Сред делата по този закон със съществена фактическа и правна сложност се отличават споровете, свързани със защитата срещу забранени споразумения, решения и съгласувани практики с цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията на съответния пазар, злоупотребата с монополно или господстващо положение, които могат да доведат до предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията, засягане на интересите на потребителите в страната и/или да засегнат търговията между държавите - членки на Европейския съюз, както и контролът върху концентрациите между предприятията.

През 2024 година делата с материя 33К се увеличават с 43%, като новообразуваните дела са 50 броя. Свършените дела са 55 броя, като около 60% от тях се характеризират със сочената фактическа и правна сложност. Такива са делата по чл. 15 от 33К, сред които през изминалата година е обявено за решаване дело, по което е наложена имуществена санкция за нарушаване на забраната за споразумяване за определяне на цени за препродажба към краен клиент с търговците на дребно на електроуреди, по което е установено, че доставчикът на електроуредите и търговците на дребно са координирали цените за препродажба, което поведение ограничава конкуренцията на пазара на търговия на дребно с домакински електроуреди от среден към висок и от висок клас на територията на страната, като в случая е установено и нарушение по чл. 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

През отчетния период са решени две дела по антитръстови спорове за установени злоупотреби с господстващо положение. В първия случай ВАС е отменил решение на АССО за нарушение относно дейност по предлагана канализационна услуга – отвеждане и пречистване на отпадъчна вода, която се осъществява с изградена инфраструктура мрежа (в конкретния случай публична общинска собственост), за дружество, което работи на географски пазар съгласно чл. 198а Закона за водите – разделяне на територията на страната на обособени територии, в които се предоставя ВиК услуги само от един оператор, и при липса на възможност за взаимозаменяемост на така посочената услуга, която представлява съответния продуктов пазар. В окончателното решение на ВАС е прието, че дори да се предположи, че на предприятие са наложени цени, по-високи от прилаганите към други

предприятия, и че поради това то е (или се счита за) дискриминирано, това поведение може да представлява нарушение на забраната за злоупотреба с господстващо положение, само ако е установено, че то е от естество да ограничи конкуренцията и да накърни благосъстоянието на потребителите.

През 2024 г. касационен съдебен състав на отделението разгледа и се произнесе окончателно по решение за установено нарушение по чл. 21, т. 2 ЗЗК, изразяващо се в злоупотреба с господстващо положение на вертикално свързан с дейността на господстващото предприятие пазар, която злоупотреба е била насочена към ограничаване на търговията и техническото развитие на пазара на дялово разпределение на топлинна енергия, извършвана чрез насърчаването на разпределение на топлинна енергия за отопление без технически средства за нейното измерване, както и чрез едностранна подмяна на водомери на клиенти, обслужвани от други топлинни счетоводители, възпрепятствайки тяхната дейност, което засяга пряко или косвено интересите на потребителите на територията на гр. Варна. Преписката е върната на КЗК за ново определяне на размера на наложената имуществената санкция, тъй като основният размер на санкцията е следвало да бъде определен по реда на отменената Методика за определяне на санкциите по ЗЗК (приета с решение № 71/03.02.2009 г. на КЗК, изм. и доп. с решение № 1024/06.10.2009 г., решение № 330/17.03.2011 г. и решение № 900/17.11.2015 г. на КЗК, отм., ДВ, бр. 51 от 18.06.2021 г.), въз основа на стойността на продажбите на господстващото предприятие, реализирани на територията на страната през последната финансова година от участието му в нарушението по отношение на нетните приходи от

продажби на съответните продукти, които са пряко или косвено засегнати или биха могли да бъдат засегнати от нарушението, и които в процесното нарушение произтичат от и засягат услугата „дялово разпределение на топлинна енергия“, а не от дейността по „производство и доставка на топлинна енергия“.

През отчетния период в Четвърто отделение са образувани поредица дела по частни жалби във връзка с постановено незабавно изпълнение на решение на КЗК, с което се разрешава концентрацията между предприятия, осъществяващи дейност по услуги, свързани с предоставяне на аудио-визуално съдържание – с определен съответен пазар, на който от една страна е налице хоризонтално припокриване на пазара на разпространение на ТВ програми на дребно и на пазара на предоставяне на фиксиран достъп до интернет на дребно, с национален географски обхват; от друга страна предприятията, участници в тази концентрация, са и във вертикални отношения на пазара на разпространение на телевизионни програми на едро, също определен от КЗК като такъв с национален географски обхват. В края на 2024 г. концентрацията е оспорена по същество във ВАС с четири касационни жалби, по които е образувано, разпределено и насрочено съответно дело. В началото на 2025 г. състав на Четвърто отделение се произнася по същество по разрешаването на тази концентрация, като решението на КЗК окончателно е оставено в сила.

С обществен интерес и фактическа и правна сложност се отличават образуваните и свършени три броя дела в отделението с материя ЗЗК, образувани по частни жалби от предприятия във връзка с разрешени от АССО внезапни проверки на място на тези предприятия,

техни помещения, превозни средства и др. обекти, поискани на председателя на КЗК по реда на чл. 50 и 51 ЗЗК.

Останалите дела по ЗЗК са свързани със „Забрана за нелоялна конкуренция“ по Глава седма ЗЗК.

Образувано е и е решено едно дело по отменената Глава седма „а“ ЗЗК „Злоупотреба с по-силна позиция при договаряне“ (отм., ДВ, бр. 17 от 2021 г.).

Към настоящия момент не са образувани дела по Глава седма „б“ ЗЗК „Нелоялни търговски практики по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти“ (нова, ДВ, бр. 17 от 2021 г.).

II. ОБЩА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ.

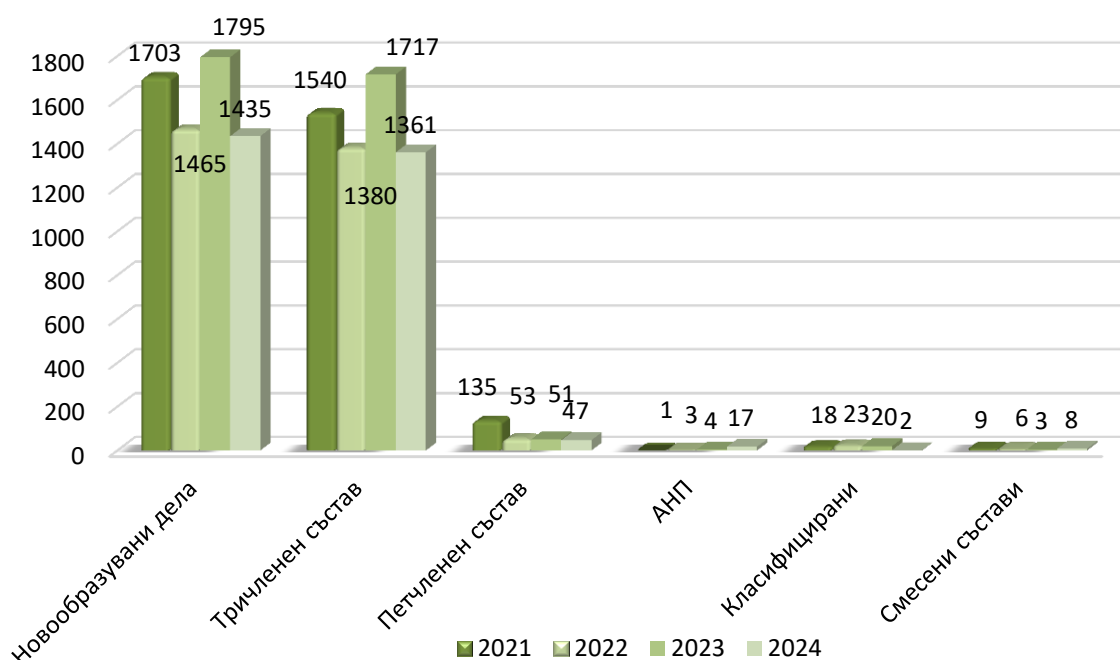
НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ

2.1. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА

Съгласно обработените статистически данни от Справката за дейността на Върховния административен съд по отделения през 2024 година натовареността на Четвърто отделение е формирана от новообразуваните дела през 2024 г., които наброяват 1379 бр., висящите към края на 2023 г. дела - 239 бр. и делата на петчленни състави с докладчик от отделението - 47 бр. дела.

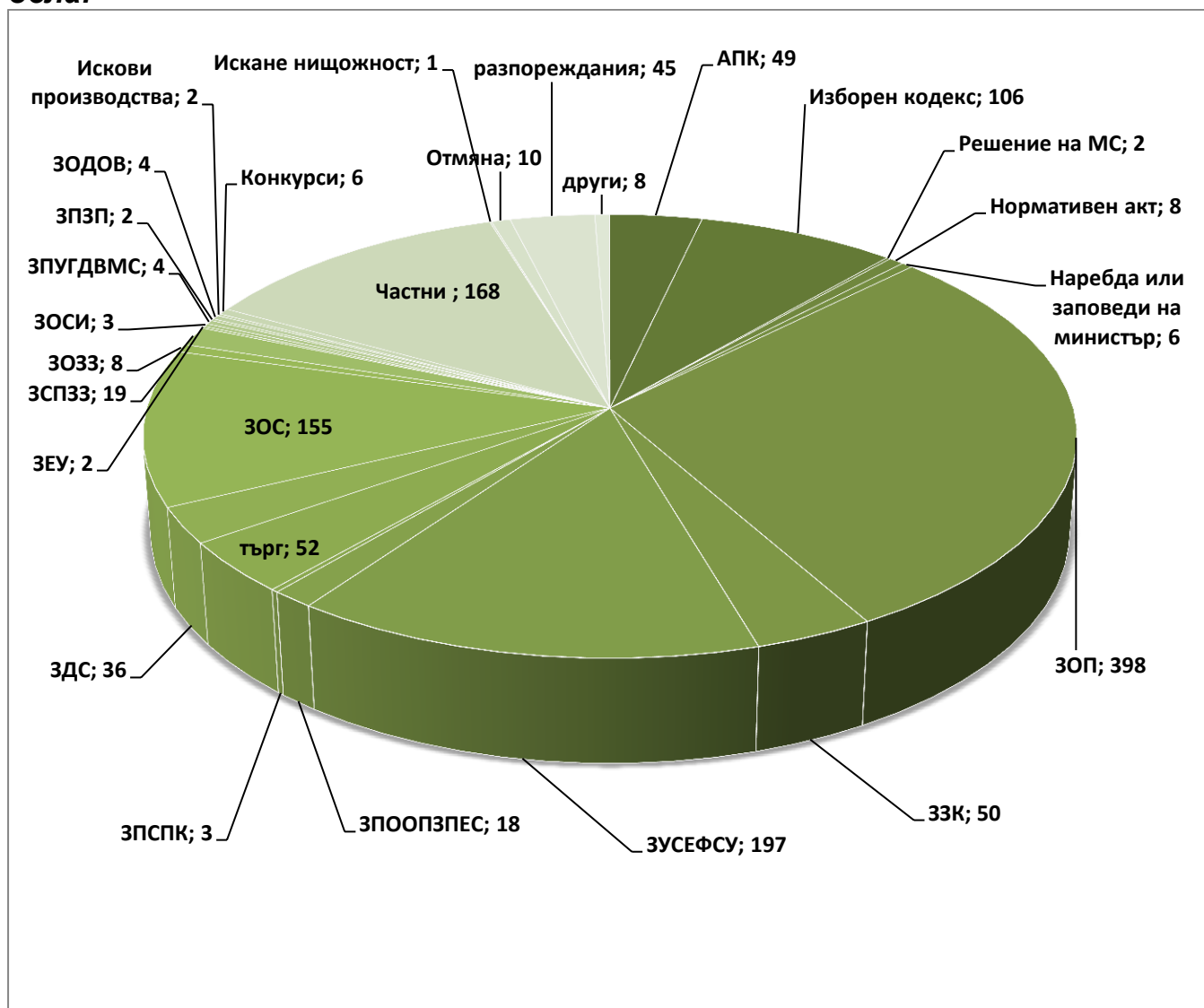
Следва да се отчете незначителен спад на натовареността на отделението по показател новообразувани дела през 2024 г. За сметка на това повече от половината образувани дела могат да бъдат определени като бързи производства, тъй като са с материя по нормативни актове, които предвиждат съкратени срокове за образуването, разглеждането и решаването им от ВАС – Закон за обществените поръчки (601 бр. дела) и Изборен кодекс (111 бр. дела).

Сравнителната справка за движението на новообразуваните дела през отчетната 2024 година спрямо 2023, 2022 и 2021 година е следната:

Сред новообразуваните дела пред тричленен състав в отделението разпределението по материите се е формирало с най-голям дял на делата по Закона за обществените поръчки, а с най-малък брой по един са исканията за нищожност и производството по чл. 256 АПК. По две дела са образувани по Закона за електронното управление и Закона за подпомагане на земеделските производители, по три бора са новообразуваните дела по Закона за опазване на селскостопанското имущество и Закона за приватизация и следприватизационен контрол. Увеличен е броят на делата по Закона за обществените поръчки, Закона за защита на конкуренцията и Закон за общинската собственост, сравнително запазен е броят на делата по Изборния кодекс и Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

Справка за натовареността по материи - критерий образувани дела:

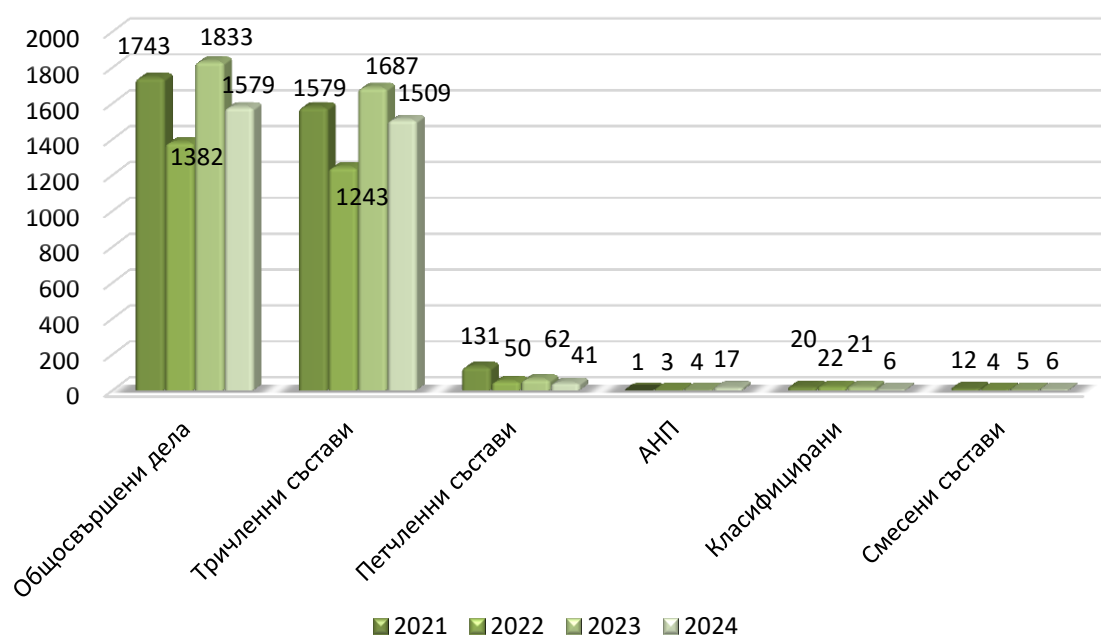
През отчетния период в отделението е образувано едно дело по частна жалба, класифицирано с гриф за секретност.

2.2. СВЪРШЕНИ ДЕЛА

Съгласно обработените статистически данни от Справката за дейността на Върховния административен съд по отделения през 2024 година натовареността на отделението се формира и от свършените

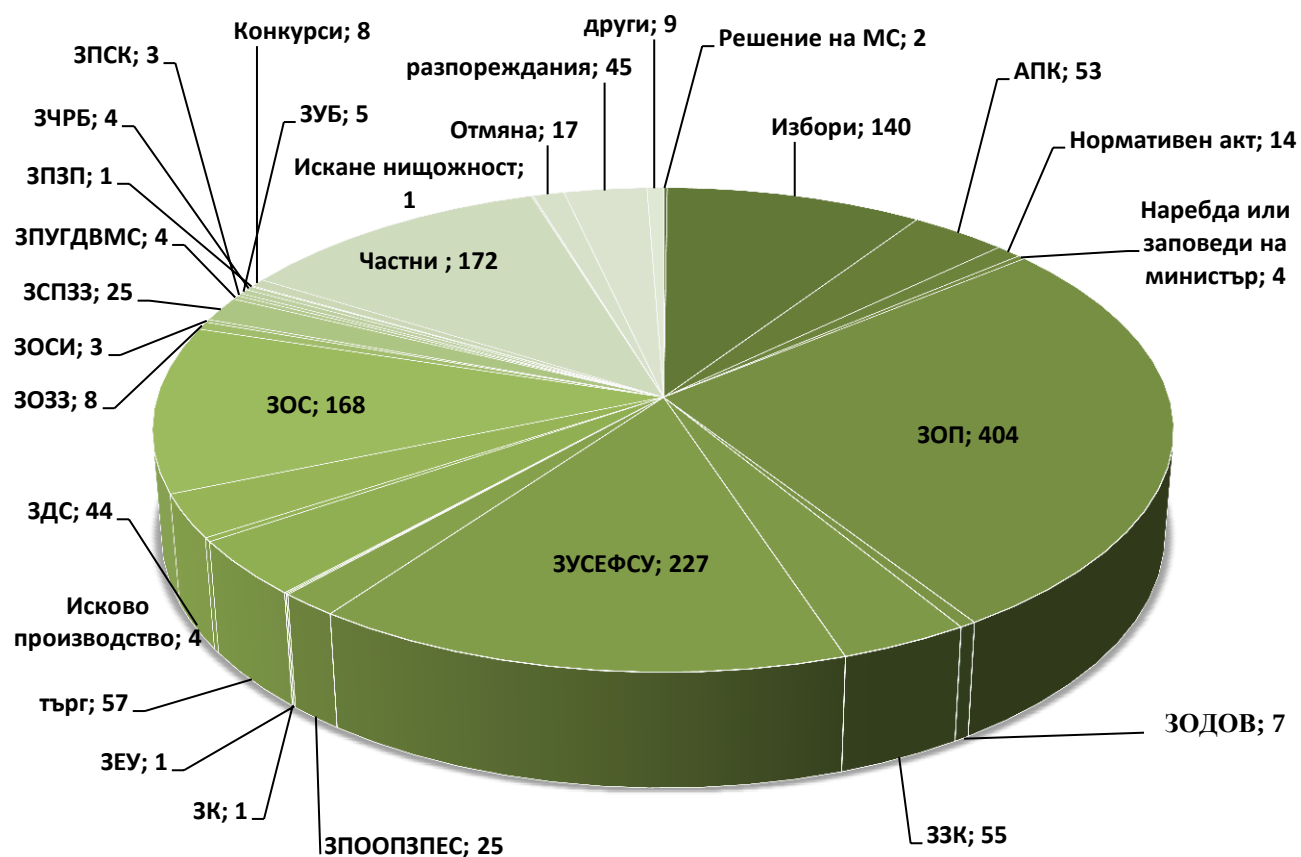
дела през 2024 г., които наброяват 1530 бр., а ведно с решенията на тричленен състав, на петчленен състав – с докладчик от отделението, АНП, класифицирани дела и на смесени състави – броят е 1579 дела.

Сравнителната справка за движението на свършените дела през отчетната 2024 година спрямо 2023, 2022 и 2021 година е следната:

Сред свършените дела пред тричленен състав в отделението разпределението по материите се е формирало като с най-голям дял са делата по Закона за обществените поръчки, на следващо място са делата по Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, Закона за общинската собственост и делата по Изборния кодекс.

Справка за натовареността по материи - критерий свършени дела:

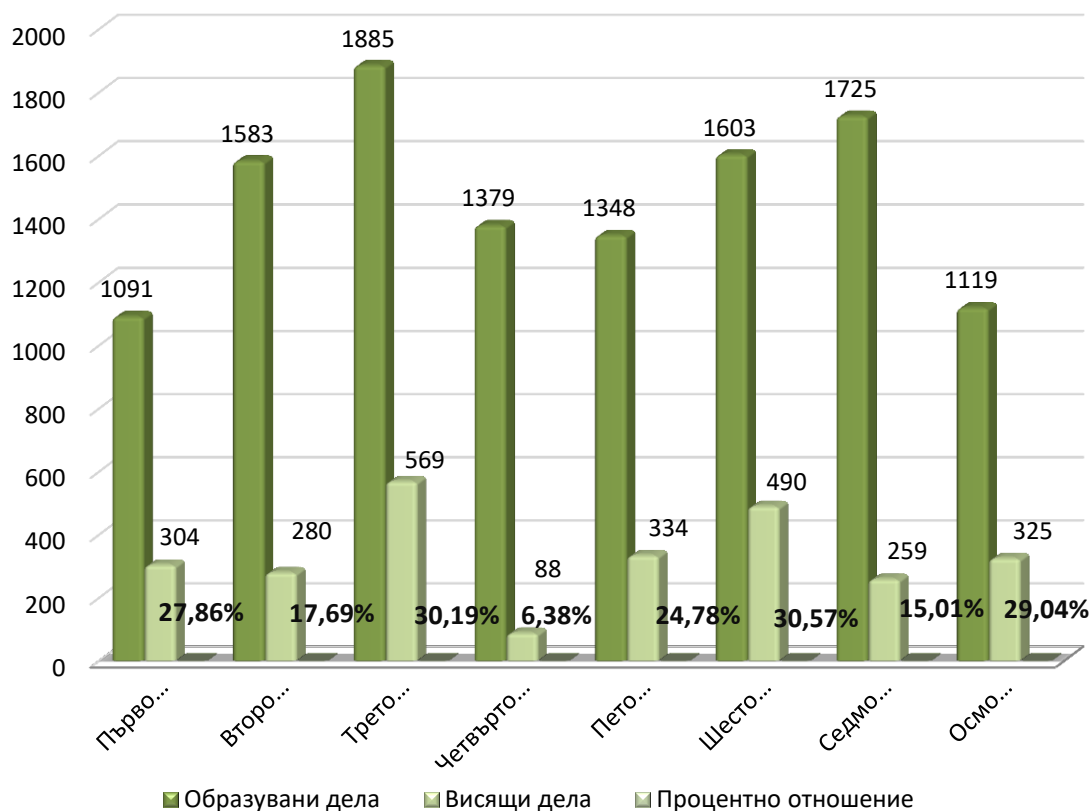

През отчетния период са свършени 4 дела на отделението и две дела пред Петчленен състав с докладчик от отделението, класифицирани с гриф за секретност.

2.3. ВИСЯЩИ ДЕЛА

Съгласно Справката за дейността на Върховния административен съд по отделения за 2024 година, Четвърто отделение на края на този период има само 88 броя висящи дела, поради което е с най-малък брой несвършени дела в края на отчетния период спрямо другите отделения, както и като процентно отношение на брой общо

образувани дела за тричленен състав и останали висящи дела, като това е постоянна тенденция в работата на отделението.

Около 6 % от общия брой дела за разглеждане от постоянните тричленни състави през отчетния период не са свършени към 31.12.2024 г., като всичките са разпределени и насрочени в открити съдебни заседания.

Трайната тенденция за намаляване на несвършените дела в отделението се дължи на факта, че най-голямо е постъплението на дела, за които са предвидени кратки срокове за разглеждане и решаване - делата по Изборния кодекс и Закона за обществените поръчки.

**Сравнителна справка за движението на висящите дела в
отделението по отчетен период за последните шест години:**

Година	Брой висящи дела
2019 г.	484
2020 г.	212
2021 г.	179
2022 г.	255
2023 г.	231
2024 г.	88

През отчетния период сравнително малък е броят на отложените дела в отделението. До голяма степен това се дължи на добрата предварителна подготовка по делата от страна на съдиите-докладчици и на председателите на съдебните състави преди съдебното заседание. За недопускане на безпричинно отлагане на делата значителен принос имат и съдебните служители, които при стриктно спазване на процесуалните правила, връчват призовките, съобщенията и книжата по делата по електронен път.

**2.4. НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ В ОТДЕЛЕНИЕТО. СРОЧНОСТ
ПРИ ПОСТАНОВЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ**

Натовареност на съдиите по брой новообразувани дела:

Съдия	Брой дела	Тричленен състав	Петчленен състав	Класифицирани	АНП	Смесен състав
Мариника Чернева	59	54	4			1
Татяна Хинова	127	108	2		17	
Диана Гърбатова	103	101	1			1

Румяна Борисова	102	96	4	1		1
Кремена Хараланова	81	77	3			1
Тодор Петков	99	95	3			1
Любомира Мотова	101	95	5			1
Мира Райчева	98	95	3			
Красимир Кънчев	104	102	2			
Мария Радева	102	97	4			1
Светослав Славов	95	92	3			
Владимир Първанов	99	94	3	1		1
Таня Дамянова	102	98	4			
Цветанка Паунова	101	95	6			

Натовареност на съдиите по брой решени дела:

Съдия	Брой дела	Разп.	Тричленен състав	Петчленен състав	Класифи цирани	АН П	Смес ен
Мариника Чернева	64		60	3			1
Татяна Хинова	129	49	61	2		17	
Диана Гърбатова	111		107	1	2		1
Румяна Борисова	114		109	3	1		1
Кремена Хараланова	87		81	4	1		1
Тодор Петков	113		109	3			1
Любомира Мотова	112		108	3			1
Мира Райчева	107		105	2			
Красимир Кънчев	119	1	115	3			
Мария Радева	114		110	4			

Светослав Славов	111		108	3			
Владимир Първанов	112		107	3	2		
Таня Дамянова	107	2	102	3			
Цветанка Паунова	117		113	4			

Срочността при постановяването на съдебните актове в отделението в значителна степен е обусловена от нормативно предвидения кратък срок за касационното съдебно производство по част от материите.

Съобразно специалните разпоредби на Изборния кодекс, Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите, срокът за разглеждане на тези дела пред Върховния административен съд е изключително кратък – 3-дневен за делата при оспорване на актове, постановени от Централната изборителна комисия, респективно - 14-дневен за касационните производство по чл. 459, ал. 8 Изборния кодекс, месечен за касационните производства по Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите.

Съгласно статистическите данни 75% от съдебните актове, постановени в производства от тричленни състави, са изготвени в месечен срок, около 23% са съдебните актове изготвени в срок от един до три месеца и под 2% от съдебните актове са изготвени в срок над три месеца.

Брой на постановените съдебни актове по срочност:

През отчетната година са свършени около 730 дела, за които специалните закони изискват произнасяне в съкратени срокове, което е почти 49 % от всички свършени дела. Законовата уредба за разглеждане на тези дела в изключително съкратени срокове изисква предвидливост, организираност и умение за работа в напрегната среда при насрочването на делата, призоваването на страните за съдебно заседание, за което също са предвидени съкратени срокове, както и изготвянето на съдебните актове в кратък срок.

Стремежът е срокът за приключване на делата, които съдът разглежда като касационна инстанция, да е около до 3 месеца, считано от датата на образуването им, а при производствата, за които са предвидени съкратени такива, делата да се разглеждат в предвидените в специалните закони срокове. През годините съдиите в Четвърто отделение са доказали, че имат капацитет и енергия да се справят със спецификата на разглежданите в отделението спорове, както по отношение на възложената материя, така по отношение на бързината производствата.

За постановяването на правилни и обосновани съдебни актове в законоустановените срокове, съдиите в Четвърто отделение са изградили помежду си взаимоотношения на коректност и колегиалност. Принципните въпроси и становища, произтичащи от тълкуване на норми на националното право и правото на ЕС, се обсъждат на срещи с всички съдии от отделението, като целта е уеднаквяване на съдебната практика. Разглежданите в отделението дела се отличават и с особена обществена чувствителност, поради което допускането на противоречива съдебна практика е лош сигнал за работата на съда. Именно поради тази причина в отделението е създадена дългогодишна традиция спорните въпроси да бъдат обсъждани от съдиите съвместно и в резултат на това обсъждане да се формира еднозначна и непротиворечива съдебна практика.

III. СЪДЕБНИ ПОМОЩНИЦИ И АДМИНИСТРАЦИЯ

3.1. СЪДЕБНИ ПОМОЩНИЦИ

През отчетния период в отделението работят съдебните помощници М. Ботева, Ст. Николов, Зл. Данчева, Л. Гетова, Р. Станоевска, Р. Лумбарски, Т. Щерева и Цв. Велинова. Съдебните помощници са разпределени за подпомагане на дейността на председателя на отделението и на отделните съдии, като един съдебен помощник работи постоянно с двама съдии, независимо дали те са от един съдебен състав. Подпомагането на съдийската дейност успешно продължава наложената практика за своевременно администриране на дневните постъпления, последващото изпълнение на указания по нередовни жалби, докладването на редовните за образуване дела, изготвянето в срок и с високо качество на възложените проекти на

съдебни актове – решения, определения и разпореждания, на справки и становища по конкретни въпроси и др. Съдебните помощници отчитат ежемесечно изпълнените задачи на председателя на отделението и на главния секретар на ВАС и се утвърждават като незаменими сътрудници на съдиите при осъществяването на правораздавателната дейност. Работата на съдебните помощници е оценена високо на проведените атестационни срещи и атестации за периода.

3.2. СПЕЦИАЛИЗИРАНА И ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ

Ефективната и навременна работа на отделението по администрирането на жалбите, съдебните книжа и актове в кратки срокове, образуването и воденето на делата, са обусловени от дейността и опита на служителите от специализираната и обща администрация. С оглед големият брой производства по дела, разглеждани в съкратени срокове, съдебните секретари и служителите в деловодството са създали организация за своевременното образуване на делата, обработването им за създаване на електронно копие на делата във връзка с достъпа и ползването на делата в ЕДИС и ЕПЕП и призоваване на страните.

През 2024 г. година в Четвърто отделение са работили един секретар към председателя на отделението, отговарящ за общия текущ доклад и образуването на делата, трима съдебни секретари и четирима деловодители, разпределени по състави. През отчетния период тези служители работиха отговорно и организирано за своевременното образуване на делата, обработването на съдебните книжа, сканирането на документите и съдебните актове, призоваването на страните,

срочното и точно изготвяне на съдебните протоколи, проверката и обявяването на съдебните актове.

Професионално, дисциплинирано и позитивно през цялата година за дейността на отделението допринесоха и куриерите, които не допускаха забавяне при придвижването на делата, на постъпващите съдебни книжа и кореспонденция, като се отзоваваха и съдействаха незабавно при всяка възникнала необходимост.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение следва да бъде отчетена положителната тенденция през 2024 г., че въпреки очакваното намаляване на броя на новообразуваните дела спрямо 2023 г. и натовареност на съдиите в отделението, се запазва традиционно високият ръст на разгледаните и свършените дела в Четвърто отделение. Тази констатация се дължи на факта, че през изминалата година се увеличи броят на делата с материя Закон за обществените поръчки, Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, Закон за защита на конкуренцията и Закон за общинската собственост, като се запази броят на образуваните дела по Изборния кодекс и по. По тази причина по отношение на натовареността на отделението се налага заключение, че зависи както от броя и видовете материи, разпределени за разглеждане като цяло, така и от разглеждането на значителен брой дела в съкратени срокове.

Натовареността на Четвърто отделение е обусловена и от факта, че отделението основно правораздава по материи и дела с висока фактическа и правна сложност, за които е законоустановено да се обработват, разглеждат и решават незабавно или в изключително

кратки срокове. В съвкупност тези фактори формират и поддържат непрекъснато специфична натовареност на съдиите в отделението.

В заключение следва да се изкаже благодарност на всички съдии, съдебни помощници, съдебни секретари, деловодители и куриери в Четвърто отделение. Водени от професионализъм и отговорност, с мотивация, в добри колегиални и благоприятни отношения съдиите, подпомагани от съдебните служители, решаваха и изписваха делата в срок. Последното свидетелства за осъществяване на дейността на отделението в съответствие с принципите за законосъобразно и срочно правосъдие и е предпоставка за достигане на висок стандарт за ефективна, качествена, прозрачна и достъпна правосъдна дейност.

ДЕЙНОСТ НА ОСМО ОТДЕЛЕНИЕ

През 2024 година в Осмо отделение на Върховния административен съд работят общо 13 съдии – Бисерка Цанева, Теодора Николова, Мирослав Мирчев, Свилена Проданова, Димитър Първанов, Василка Шаламанова, Росица Драганова Емилия Иванова, Христо Койчев, Таня Комсалова-Колева, Александър Митрев, Ива Кечева, Мария Тодорова .

Председател на отделението е съдия Бисерка Цанева. С решение по Протокол №19 от 16.04.2024 г. на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет /ВСС/, съдия Бисерка Цанева е освободена от длъжността „съдия“ на основание чл. 165, ал.1, т. 7 във вр. с чл. 195, ал. 1, т.2 от ЗСВ и е встъпила на длъжност „заместник-министър“ на правосъдието в Министерство на правосъдието. Със заповед № РД-06-88/18.04.2024 г. на председателя на ВАС функциите на председател на

Осмо отделение във Върховния административен съд са възложени на съдия Мариника Чернева - заместник-председател на ВАС и ръководител на Първа колегия, за срок до възстановяването на Бисерка Цанева на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд. С решение по Протокол № 38 от заседание на Съдийската колегия на ВСС, проведено на 15 октомври 2024 г. Бисерка Цанева е възстановена на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд. Със заповед № РД-06-263/30.10.2024 г. на председателя на ВАС и след проведена процедура по изслушване на кандидат за председател на Осмо отделение от Пленума на Върховния административен съд, съдия Бисерка Цанева е определена за председател на Осмо отделение на Върховния административен съд за срок от 5 години, считано от 30 октомври 2024 г.

С решение по Протокол № 39 от 22.10.2024 г. на Съдийската колегия на ВСС на основание чл. 165, ал. 1, т. 7 от ЗСВ, във връзка с чл. 195, ал. 1, т. 2 от ЗСВ, съдия Василка Шаламанова е освободена от заеманата длъжност „съдия“ във Върховния административен съд и е встъпила на длъжност „заместник-министър“ на правосъдието в Министерство на правосъдието. С решение по Протокол № 46 от заседание на Съдийската колегия на ВСС, проведено на 10 декември 2024 г. Василка Шаламанова е възстановена на длъжност „съдия“ във Върховния административен съд. По време на отсъствието ѝ докато е заемала длъжност „заместник-министър“ на правосъдието в Министерство на правосъдието, всички дела на съдия Шаламанова на тричленен и петчленен състав в Първа колегия са поети от съдия Бисерка Цанева по силата на заповед № РД-06-259/23.10.2024 г. на председателя на ВАС.

С решение на съдийската колегия на ВСС по Протокол № 34 от заседание, проведено на 17.09.2024 г. и след проведен конкурс, съдия Комсалова, съдия Кечева, съдия Митрев и съдия Тодорова са повишени и са встъпили в длъжност „съдия“ във Върховния административен съд, съответно командироването им е прекратено със заповеди № РД-08-329/26.09.2024 г.; № РД-08-324/26.09.2024 г.; № РД-08-321/26.09.2024 г. и № РД-08-328/26.09.2024 г. на председателя на ВАС.

Работата в отделението е организирана в четири постоянно действащи състава, в които са разпределени следните съдии:

I. Състав: Свилена Проданова, Росица Драганова, Таня Комсалова-Колева;

II. Състав: Теодора Николова, Емилия Иванова, Ива Кечева;

III. Състав: Мирослав Мирчев, Христо Койчев, Александър Митрев

IV. Състав: Димитър Първанов, Василка Шаламанова, Мария Тодорова.

В съдебните заседания на Осмо отделение е участвал заместник-председателят на ВАС и ръководител на Първа колегия - съдия Мариника Чернева, който е бил докладчик по разпределени на него дела и е председателствал тричленни и петчленни съдебни състави.

Със заповеди № 1811/05.07.2019 г., № 800/15.03.2021г., 2194/30.07.2021г. и № 3123/25.11.2021 г. № 146/20.01.2022 г., № 771/25.03.2022 г., № 2437/28.07.2022 г., № 2835/14.09.2022 г., № 2982/29.09.2022 г., № РД-06-108/13.04.2023 г., № РД-06-244/28.07.2023 г., № РД-06-33/08.02.2024 г., № РД-06-86/18.04.2024 г. и № РД-06-231/02.10.2024 г. председателят на ВАС е утвърдил постоянно

действащи петчленни състави в Първа колегия, като съдиите от Осмо отделение са разпределени, както следва: в I. състав – съдия Василка Шаламанова, в III. състав – съдия Бисерка Цанева и съдия Мария Тодорова, в V. състав – съдия Димитър Първанов и Александър Митрев в VI. състав – съдия Росица Драганова и Свилена Проданова, в VII. състав – съдия Емилия Иванова, в VIII. състав - съдия Мирослав Мирчев и съдия Таня Комсалова, в IX. състав – съдия Теодора Николова и съдия Христо Койчев, в X. състав – съдия Ива Кечева.

Към отделението през годината са работили общо седем съдебни помощници - Л. Христова, Й. Георгиева, С. Павлова – Боева, С. Атанасова, Т. Тодоров, П. Симова и И. Мартинова-Богданова, подпомагащи съдиите от отделението съгласно заповед № РД-06-266/31.10.2024 г. на председателя на ВАС.

През отчетния период отделението е работило с двама съдебни секретари, четирима съдебни деловодители, един секретар-деловодител, разпределен към председателя на Осмо отделение и двама куриери.

Съдиите от Осмо отделение са разглеждали като първа инстанция оспорвания на нормативни актове, участвали са в петчленни състави, действащи в качеството на касационна инстанция или в отменителни производства, както и в смесени съдебни състави заедно със съдии от Върховен касационен съд. По делата често са формулирани искания за отправяне на преюдициални запитвания, искания за спиране изпълнението на ревизионните актове.

Съгласно заповеди на председателя на Върховен административен съд в Осмо отделение през 2024 г. са разглеждани преобладаващо дела за разрешаване на правни спорове по Закона за

данък върху добавената стойност, Закона за корпоративното подоходно облагане, Закона за данък върху доходите на физическите лица, Закона за особените залози, АПК, ДОПК, Закон за Национална агенция по приходите, ЗБНБ, с изключение на делата образувани по жалби срещу административни актове на органите на БНБ по чл. 16, т. 15, 16, 17 и т. 18 от ЗБНБ, които съгласно Заповед № 1520/05.10.2015 г. на председателя на ВАС от 05.10.2015 г. се разглеждат в VII отделение, Закон за кредитните институции и Закон за отговорността на държавата и общините за вреди.

В отделението са разглеждани касационни и частни дела по Закона за митниците, Закона за акцизите и данъчните складове и Закона за местните данъци и такси, които са временно разпределени за разглеждане в Първо и Осмо отделение на ВАС по установения ред за разпределение на делата между тези отделения - съгласно Заповед № 633 от 26.03.2018 г. на председателя на ВАС за периода от 28.03.2018 г. до 30.06.2018 г., като срокът е удължен със заповеди № 3255/21.12.2018 г., № 1736/27.06.2019 г., № 1411/29.06.2020 г., № 2742/22.12.2020 г. и № 1746/24.06.2021 г., № 3450/17.12.2021 г., № 2045/29.06.2022 г. и № 3936/22.12.2022 г. до 30.06.2023 г. на председателя на ВАС.

По отношение на всички новопостъпили и необразувани дела с материя актове за установяване на публични държавни вземания временно за срок до 30.06.2019 г. е разпоредено да бъдат образувани в Първо и Осмо отделение на ВАС по установения ред за разпределение на делата между тези отделения съгласно Заповед № 2481/05.10.2018 г. на председателя на ВАС. Този срок е удължен със заповеди № 1738/27.06.2019 г., № 1412/29.06.2020 г., № 2743/22.12.2020 г., № 1747/24.06.2021 г., № 1741/24.06.2021 г., № 3451/17.12.2021 г., №

2044/29.06.2022 г. и № 3937/22.12.2022 г. на председателя на ВАС до 30.06.2023 г.

В отделението е разпределен и Законът за ограничаване на плащанията в брой - временно до 30.06.2019 г. – съгласно Заповед № 2616 от 25.10.2018 г. на председателя на ВАС, като този срок е удължен със Заповеди № 3186/16.12.2019 г., № 1415/29.06.2020 г., № 2746/22.12.2020г., № 1750/24.06.2021г., № 3454/17.12.2021 г., № 2041/29.06.2022 г. и № 3940/22.12.2022 г. на председателя на ВАС до 30.06.2023 г.

Разпределен е и Законът за счетоводството - временно до 30.06.2023 г. – съгласно заповеди № 1826/12.08.2020 г., № 2759/22.12.2020 г., № 1762/24.06.2021г., № 3466/17.12.2021г., № 2061/29.06.2022 г. и № 3953/22.12.2022 г. на председателя на ВАС.

Съгласно Заповед № 870 от 22.03.2019 г. на председателя на ВАС е разпоредено временно до 30.06.2019 г. всички новопостъпили жалби с материя подзаконови нормативни актове, издавани от общинските съвети, да бъдат насочвани към всички отделения съобразно обществените отношения, които се регулират от съответния материален закон, като съгласно т. IV на същата заповед всички образувани в Трето отделение дела с материя подзаконови нормативни актове, издавани от общинските съвети и насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание след 01.09.2019 г. следва да бъдат преобразувани в съответното отделение по реда на т. I. Срокът на действие на тази заповед е удължен със заповеди № 1740/27.06.2019 г., № 3177/16.12.2019 г., № 1416/29.06.2020 г., №2747/22.12.2022г., № 1751/24.06.2021г., № 3455/17.12.2021 г., № 2040/29.06.2022 г. и № 3941/22.12.2022 г. на председателя на ВАС до 30.06.2023 г.

Със Заповед № 871 от 22.03.2019 г. на председателя на ВАС е разпоредено временно до 30.06.2019 г. всички новопостъпили жалби с материя административни услуги да бъдат насочвани към всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е поискано извършването на административна услуга, като съгласно т. IV на същата заповед всички образувани в Трето отделение дела с материя административни услуги и насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание след 01.09.2019 г. следва да бъдат преобразувани в съответното отделение по реда на т. I. Срокт на действие на тази заповед е удължен до 31.12.2022 г. със заповеди на председателя на ВАС № 1741/27.06.2019 г., № 3178/16.12.2019г., № 1417/29.06.2020 г., № 2748/22.12.2020г., №1752/24.06.2021г., № 3456/17.12.2021 г., № 2039/29.06.2022 г. и № 3942/22.12.2022 г. до 30.06.2023 г.

Съгласно Заповед № 872/22.03.2019 г. на председателя на ВАС временно за периода от 22 март 2019 г. до 30 юни 2019 г., е разпоредено всички новопостъпили жалби срещу съдебни актове, постановени по иски производства (с изключение на жалби с материя Закон за отговорността на държавата и общините за вреди и Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража) да бъдат насочвани към всички отделения съобразно материалния закон. Срокт на действие на тази заповед е удължен със заповеди на председателя на ВАС № 3179/16.12.2019 г., № 1418/29.06.2020г., №2749/22.12.2020г., № 1753/24.06.2021г., № 3457/17.12.2021 г., № 2038/29.06.2022 г. и № 3943/22.12.2022 г. до 30.06.2023 г.

Съгласно Заповед № 875 от 22.03.2019 г. на председателя на ВАС е разпоредено временно до 30.06.2019 г. всички новопостъпили жалби с материя конкурси да бъдат насочвани към всички отделения

съобразно материалния закон, във връзка с който е проведен конкурсът. Срокът на действие на тази заповед е удължен до 30.06.2023 г. със заповеди № 1743/27.06.2019 г., № 3180/16.12.2019 г., № 1419/29.06.2020 г., № 2750/22.12.2020г., №1754/24.06.2021г., № 3458/17.12.2021 г., 2037/29.06.2022 г. и № 3944/22.12.2022 г. на председателя на ВАС.

Със Заповед № 876/22.03.2019 г. на председателя на ВАС временно за периода от 22 март 2019 г. до 30 юни 2019 г., е разпоредено всички частни жалби до тричленен състав на ВАС да се разпределят между отделенията съгласно общото разпределение по материи между отделенията, като срокът е удължен със Заповеди № 1744/27.06.2019 г., № 3181/16.12.2019г., № 1420/29.06.2020 г., № 2751/22.12.2020 г., №1755/24.06.2021г., № 3570/31.12.2021 г., № 2036/29.06.2022 г. и № 3945/22.12.2022 г. до 30.06.2023 година.

Със Заповед № 503/14.02.2020 г. на председателя на ВАС временно за периода до 30 юни 2020 г., е разпоредено всички жалби срещу съдебни актове, постановени по искове срещу държавата за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз да бъдат насочвани към всички отделения съобразно материята, разглеждана от съответното отделение, като срокът е удължен до 30.06.2023 г. със Заповеди № 1422/29.06.2020 г., № 2753/22.12.2020 г., № 1757/24.06.2021 г., № 3460/17.12.2021 г., № 2034/29.06.2022 г. и № 3947/22.12.2022 г. на председателя на ВАС.

Със Заповед № 504/14.02.2020 г. на председателя на ВАС временно за периода до 30 юни 2020 г., е разпоредено всички новопостъпили жалби по спорове свързани със събиране на вземания по държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване по реда

на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс да бъдат насочвани към Първо и Осмо отделение на ВАС. Срокът на Заповед № 504/14.02.2020 г. на председателя на ВАС е удължен със заповеди № 1423/29.06.2020 г., № 2754/22.12.2020 г., № 1758/24.06.2021 г., № 3461/17.12.2021 г., № 2066/29.06.2022 г. и № 3948/22.12.2022 г. до 30.06.2023 година.

Със Заповед № 1826/12.08.2020 г. на председателя на ВАС временно за периода до 31.12. 2020 г., е разпоредено всички жалби с материя Закона за счетоводството да бъдат насочвани в Първо и Осмо отделение на ВАС. Срокът на Заповед № 1826/12.08.2020 г. на председателя на ВАС е удължен със заповеди № 2759/22.12.2020 г., № 1762/24.06.2021 г., № 3466/17.12.2021 г., № 2061/29.06.2022 г. и № 3953/22.12.2022 г. до 30.06.2023 година.

Със Заповед № РД-06-33/07.02.2023 г. на председателя на ВАС временно за периода до 30.06.2023 г., е разпоредено всички производства, които имат за предмет на спора акт за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г. за съответната кампания и за установяване на публично държавно вземане, да бъдат образувани в Първо и Осмо отделение на ВАС.

Със Заповед №РД-06-198/28.06.2023 г. на председателя на ВАС е утвърдена материята между всички отделения на ВАС, считано от 01.07.2023 г. Съгласно цитираната заповед съдиите от Осмо отделение разглеждат дела по:

1. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс;
2. Закона за акцизите и данъчните складове;
3. Закон за Българската народна банка с изключение на делата образувани по жалби срещу административни актове на органите на БНБ по чл. 16, т. 15, 16,17 и т.18 от ЗБНБ;

4. Закона за данък върху добавената стойност;
5. Закона за данък върху доходите на физическите лица;
6. Закон за кредитните институции, с изключение на делата, образувани по жалби срещу актове по чл. 3а и чл. 151 от Закона за кредитните институции;
7. Закона за корпоративното подоходно облагане;
8. Закон за местните данъци и такси;
9. Закон за митниците;
10. Закон за Националната агенция за приходите;
11. Закон за ограничаване на плащанията в брой;
12. Закон за особените залози;
13. Закон за счетоводството;
14. Актове за установяване на публични държавни вземания;
15. Събиране на вземания по държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване по реда на ДОПК;
16. Актове за прекратяване на ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г. за съответната кампания и за установяване на публично държавно вземане;
17. Отменени закони, които са уреждали обществени отношения, уредени с действащите материални закони, възложени като материя на отделението.
18. Искове срещу държавата за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз съобразно утвърдената в отделението материя.

Със Заповед № РД-06-99/26.04.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено жалби, свързани с производства по Закона за административните нарушения и наказания, да се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, с който е определено

административното нарушение и съответното за него наказание, а ако това не може да бъде определено, да се разглеждат от III отделение.

Със Заповед № РД-06-126/29.05.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено всички производства, които имат за предмет на спора – акт за прекратяване на ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ от ПРСР 2014 – 2020г. за съответната кампания и за установяване на публично държавно вземане, да бъдат образувани в Първо и Осмо отделение на Върховния административен съд.

Висящите дела в Осмо отделение към 31.12.2023 г. са общо 481, а висящите дела към 31.12.2024 г. са 326. През 2024 година в Осмо отделение са образувани общо 1119 дела, включително 1 делоа по жалба срещу подзаконов нормативен акт.

През 2024 година в Осмо отделение са свършени общо 1274 дела на тричленен състав, от които 1064 дела в открити заседания и 210 дела – в закрити заседания.

От общо свършените 1274 дела на тричленен състав, в срок до 1 месец са приключени 997 дела. По 121 дела съдебните актове са изготвени в срок от 1 до 3 месеца, а само 10 дела са решени в срок над 3 месеца. Просрочията при изготвяне на съдебните актове над 1 месец са предимно по сложните от фактическа и правна страна данъчни дела. Тяхната обемност и необходимостта от пряко прилагане на общностното право предполагат друг разумен срок за произнасяне от страна на съдебния състав.

За 2024 година съдиите от Осмо отделение на ВАС са свършили общо 40 дела на петчленен състав и 12 дела на смесени състави между Върховния касационен съд и Върховния административен съд, както и са разпределени за докладчици по 3 тълкувателни дела.

Натовареността на съдиите от Осмо отделение, преценена на плоскостта на общо свършените дела през 2024 г. във ВАС, е както следва:

Мариника Чернева – 20 дела в Осмо отделение, като зам.-председателят на ВАС и ръководител на I колегия е постановил съдебни актове по дела и в други отделения на ВАС; Свилена Проданова – 107 дела; Мирослав Мирчев – 108 дела; Емилия Иванова – 103 дела; Василка Шаламанова – 86 дела; Димитър Първанов – 115 дела, Росица Драганова – 112 дела; Теодора Николова – 72 дела, Христо Койчев – 109 дела, Таня Комсалова-Колева – 107 дела, Александър Митрев – 114 дела, Мария Тодорова – 110 дела, Ива Кечева - 110.

Като председател на Осмо отделение съдия Бисерка Цанева, ведно с ежедневната административна работа със служителите, както и образуване и компютърно разпределение на делата, е постановила съдебни актове по 46 дела.

През отчетната година в Осмо отделение са заседавали и са постановили съдебни актове съдиите: Виолета Главинова – 1, Георги Георгиев – 1, Даниела Мавродиева – 1, Камелия Стоянова – 3.

Съдиите от Осмо отделение са постановявали съдебни актове, участвайки в заседания и на други отделения във ВАС. Съдиите са изпълнявали качествено и срочно задълженията си, като съдебните актове са изготвяни в кратки срокове, без необичайни забавяния. През 2024 година съдиите са спазвали графика на съдебните заседания, няма безпричинно отлагане на дела. До голяма степен това се дължи на добрата предварителна подготовка по делата от страна на съдиите докладчици и на председателите на съдебните състави преди съдебното заседание. Въпреки натовареността на всички съдии от отделението,

при нужда, работата на отсъстващ поради неработоспособност, командироване или друга причина съдия е поемана срочно от колегите, като са издавани веднага разпореждания от председателя на Осмо отделение за заместване в състава на отсъстващите съдии. Към всяко дело се прилага протокол за случаен избор на докладчик, както и разпореждания за определяне на съставите при отсъствие на съдия от състава.

За постигнатите резултати са спомогнали действията на секретари, деловодители, секретар - деловодителя и куриерите на отделението. Следва да бъде отбелязана и добрата работа на съдебните помощници в отделението. На същите им е възлагано изготвянето на проекти на съдебни актове (решения и определения) по делата, предмет на разглеждане в отделението. За извършената от тях работа съдебните помощници изготвят ежемесечни отчети, които се съхраняват при председателя на отделението.

Принципните въпроси и становища, произтичащи от тълкувания на норми на вътрешното ни право и на общностното право, се обсъждат на съвместни срещи с всички съдии от отделението, като целта е уеднаквяване на съдебната практика.

Голяма част от делата, разглеждани в отделението, се отличават с изключително висока фактическа и правна сложност, което изисква значително време за проучване и подготовка на делата за произнасяне, както и за изготвяне на съдебен акт. Изключителната отговорност и професионализъм на съдиите в отделението допринася за разглеждане и приключване на делата в предвидените срокове.

Въпреки високата натовареност, отчетените резултати сочат на срочна и качествена работа на съдиите, съдебните помощници и съдебните служители, работещи в отделението през 2024 година.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ОТНОСНО ДЕЙНОСТТА НА ПЪРВА КОЛЕГИЯ

Дейността на Първа колегия през отчетната 2024 година е много добра, установена е нормална работна среда и делата се разглеждат в разумни срокове. Предприетите мерки от ръководството на ВАС по образуване и разглеждане на делата, пропорционалното разпределение по отделения при съобразяване на сходна материална компетентност са позитивни и обуславят по-добра организация по образуване, разглеждане и свършване на делата в съда при баланс на засегнатите интереси в отделните отделения. Наблюдава се леко повишаване броя на новообразуваните дела и сериозно повишаване броя на свършените дела спрямо предходната година, като е намалял броят на свършените дела над три месеца. Следва да се отбележи и тенденцията на повишаване на делата с висока фактическа и правна сложност, както и намаляване на броя на висящите дела.

В заключение следва да се посочи, че през отчетния период всички съдии и служители са положили огромен труд и са проявили изключителна отговорност. Съдиите в Първа колегия са изпълнявали задълженията си качествено и срочно, като съдебните актове са изготвени в разумни срокове и без необосновани забавяния, въпреки количеството, сложността и обема на възложените дела.

III. ДЕЙНОСТ НА ВТОРА КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Настоящият доклад с данните, които се съдържа, предоставя аналитична информация за осъществената правораздавателна дейност на Втора колегия на Върховния административен съд в общата картина на административното правосъдие за 2024 година. Докладът е изготвен въз основа на сравнителен анализ на данни, съдържащи отделни показатели за предходните години, от който са направени изводи за качеството на правораздавателната дейност. Тези показатели са обективни и измерими, и отчитат основната работа на съдиите, разпределени в отделенията, съответно в съдебни състави. Представените данни отговарят на статистическата отчетност въз основа на унифицираните отчетни форми, включващи различни показатели, чрез които се проследява движението на разглежданите дела и тяхното срочно решаване, натовареността на съдиите в колегията, съотношението на видовете дела за разглеждане - висящи и новообразувани, дяловото разпределение на видовете дела към общия им брой за разглеждане и към общия брой свършени дела, разглеждане на делата по видове производства - първоинстанционни, касационни и извънinstancионни производства за отмяна на влезли в сила съдебни актове, разглеждането на делата според тяхната материя, дела по оспорване на подзаконови нормативни актове, класифицирани дела, административно-наказателни преписки и др.

Основни показатели и статистически данни, характеризиращи работата на Втора колегия за 2024 г.:

- свършени дела – **7449 дела;**
- средногодишно свършени дела на съдия – **143 дела;**
- средна продължителност на приключване на делата – **110 дни;**
- средна продължителност на разглеждане на делата – **95 дни;**
- образувани дела – **6721 бр. дела при 52 съдии;**
- несвършени в края на 2024 г. - **1426 дела;**
- **21 % от обжалваемите първоинстанционни съдебни решения са оспорени пред петчленен състав.**

Посочените постижения се дължат на мотивацията, стремежа за качествено и бързо правораздаване и професионалната подготовка на екипа от съдии и служители във Втора колегия.

В доклада е посочена и информация за кадровата обеспеченост - съдиите по щат, съдебната администрация, организацията на работа в колегията през този период, наличната инфраструктура, вкл. и използването на информационните технологии; участието в тълкувателната дейност на съдиите от Втора колегия; отправените преюдициалния запитвания до Съда на Европейския съюз от съдиите от колегията и искания за обявяване на противоконституционност и тълкуване на правни норми до Конституционния съд, участието в обучения и др.

През 2024 година благодарение на професионализма си, съдиите от Втора колегия отново допринесоха за бързото и

качествено правораздаване и повишаване на авторитета на Върховния административен съд сред обществеността.

КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

1.1 Втора колегия.

През отчетната 2024 г. съдиите разглеждаха делата в петчленни и тричленни състави. Според вида на материалните закони, съдиите са разпределени в постоянни тричленни състави, обособени в четири отделения – второ, пето, шесто и седмо отделение. Във Втора колегия на Върховния административен съд в началото на годината са работили по щат 40 съдии, а в края на 2024 година – 49 съдии.

Поради кадрови недостиг в началото на годината правораздаваха и 14 командировани съдии, а след приключването на конкурс за повишаване в длъжност „съдия“ във Върховния административен съд, този показател отчита 2 съдии.

В началото на отчетния период в колегията са работили общо 52 съдии, а в края на 2024 г. правораздават 51 съдии, от които и ръководителят на Втора колегия.

През 2024 г. средната възраст на съдия във Втора колегия е 56 години.

1.2. Петчленни състави.

Във Втора колегия и през 2024 г. правораздаваха девет петчленни съдебни състави. Съдия Диана Добрева беше избрана за член на Комисията по атестиране и конкурси към Съдийската колегия

на Висшия съдебен съвет. След възстановяването ѝ като „съдия“ във Върховния административен съд, със заповед № РД-06-75/11.04.2024 г. на председателя на Върховния административен съд съдия Юлия Ковачева е разпределена в пето отделение. С изрични заповеди на председателя на Върховния административен съд до края на септември се извършваха персонални промени в постоянните петчленни състави, поради наличие на свободни щатни бройки в колегията. От 30.09.2024 г. след проведен конкурс за повишаване в длъжност „съдия“ във Втора колегия на Върховния административен съд постъпиха девет съдии. Не се констатираха проблеми в качеството на правораздаването и сročността на изписването на актовете. Към 31.12.2024 г. петчленните състави включват:

Първи състав: Ваня Анчева – председател, Мариета Милева, Тодор Тодоров, Юлия Ковачева, Весела Андонова, Светлозар Рачев;

Втори състав: Йовка Дражева - председател, Севдалина Червенкова, Юлия Раева, Радостин Радков, Мирела Георгиева;

Трети състав: Георги Колев – председател, Виолета Главинова, Стефка Кемалова, Емил Димитров, Полина Богданова, Галина Стойчева;

Четвърти състав: Сибила Симеонова – председател, Георги Георгиев, Славина Влатова, Мария Николова и Елка Атанасова;

Пети състав: Анна Димитрова – председател, Еманоил Митев, Николай Гунчев, Мирослава Георгиева, Стефан Станчев;

Шести състав: Галина Солакова – председател, Павлина Найденова, Калина Арнаудова, Хайгухи Бодикян, Десислава Стоева, Слав Бакалов;

Седми състав: – Таня Вачева - председател, Анелия Ананиева, Юлия Тодорова, Станимир Христов, Стела Динчева;

Осми състав – Таня Радкова – председател, Илиана Славовска, Даниела Мавродиева, Тинка Косева, Явор Колев, Николай Ангелов;

Девети състав – Илиана Дойчева – председател, Донка Чакърлова, Бранимира Митушева, Весела Николова, Ирина Кюртева и Бойка Табакова.

И през 2024 г. ръководител на Втора колегия и заместник председател на Върховния административен съд е Любомир Гайдов.

Председателят на Върховния административен съд участва в петчленните състави на колегията с натовареност 50 %, а заместник-председателят на Върховния административен съд и ръководител на Втора колегия участва със 100% натовареност.

1.3.Тричленни състави по отделения.

Към края на 2024 г. в четирите отделения съдиите разглеждат делата, както следва:

- Второ отделение - 12 съдии, в четири тричленни състава, като председател на отделението е съдия Георги Колев. Командировани през годината бяха и съдиите Галина Стойчева, Светлозар Рачев и Радостин Радков, като последните двама след проведен конкурс за повишаване, са назначени през месец септември на щатни длъжности.

- Пето отделение - 12 съдии в четири съдебни състава, като председателят на отделението е съдия Йовка Дражева. Командировани в това отделение през годината са съдиите Вергиния

Димитрова, Румен Йосифов, Нели Дончева и Мирела Георгиева, като последната е назначена през месец септември за „съдия“ във Върховния административен съд.

- Шесто отделение - 13 съдии в три съдебни състава с председател на отделението - съдия Сибила Симеонова. Командировани са били Николай Господинов, Росица Чиркалева, Стефан Станчев, Николай Ангелов, Стела Динчева и Явор Колев, като последните трима през есента на 2024 г. са назначени на щатни длъжности.

- Седмо отделение - 9 съдии, организирани в три съдебни състава с председател на отделението - съдия Ваня Анчева. Командирован съдия е била Полина Богданова, назначена през месец септември на длъжността „съдия“ във Върховния административен съд.

През отчетния период заместник-председателят и ръководител на Втора колегия е участвал в разпределението на дела и в четирите отделения с 10 % натовареност, съобразно Правилата за натовареност, приети от Пленума на Върховния административен съд или общо 68 броя дела.

1.4. Съдебни служители и съдебни помощници.

Статистическите данни отразяват и значението на оптимизацията на администрацията, като тя се постига чрез балансиране на числеността на служителите и натовареността на съдиите в отделенията. Целта е да се постигне правилно съотношение „съдебни служители – съдии“. За оптимална организация на работата, недостигът на щатни бройки на различните

длъжности за поредна година се преодолява чрез взаимозаменяемостта на служителите. Дейността на съдебната администрация е насочена към изпълнението на поставените от ръководството на съда приоритетни цели - доброто управление на съда, усъвършенстван процес на управление на човешките ресурси, повишено доверие в работата на съда, превенция и противодействие на корупцията, устойчивост на резултатите при нарастващи изисквания към изпълнението. Приносът на служителите и съдебните помощници е признат и отчетен и в докладите на отделенията. Юридическото и административно натоварване е балансирано със своевременна и качествена работа от страна на служителите.

За доброто изпълнение в организационната дейност на колегията допринася функцията и ролята на съдебните помощници. Те са разпределени както към отделните съдебни състави, така и към председателите на отделения и на колегията. Всеки тричленен съдебен състав се подпомага в работата от поне един съдебен помощник. Успешно се съчетават младостта, амбицията и желанието за развитие на съдебните помощници, с опита, професионализма и наставничеството на съдиите. Стремешът на председателите на отделения във Втора колегия е да отговорят на предизвикателството на динамично развиващото се национално и европейско законодателство със своевременно и адекватно професионално обучение на служителите – чрез включването им в обучителни курсове и семинари по конкретни проблеми. Съдебните помощници, разпределени към председателите на отделенията/колегията подпомагат технически съдиите при проверка на редовността и допустимостта на жалбите, и образуването на делата. Всички

съдебни помощници участват в подготовката за изготвяне на някои видове съдебни актове под напътствието на съдиите. Отношенията между съставите и съдебните помощници са колегиални и се осъществява взаимопомощ – служителите подпомагат съдиите, а те от своя страна осигуряват повишаване на квалификацията, чрез непрекъснато обучение в областта на административното правораздаване. По този начин се предоставя възможност за постигане на знания и опит за кариерно развитие.

Всички съдебни служители имат добри отношения със съдиите от колегията. Въпреки големия обем от задължения, те се отнасят с нужното внимание към гражданите, изискващи справки по телефона и на място. В докладите на съответните отделения е разгледана дейността и поименният състав на съдебните помощници и служителите, разпределени в тях.

Постоянно действаща комисия ежегодно извършва атестиране и се поставя оценка на изпълнението на работата на съдебните помощници и на съдебните служители, като след изтичане на полугодieto се провеждат и междинни атестационни срещи.

През отчетния период в колегията работеха 28 съдебни помощници (от които 3 по майчинство) и 36 съдебни служители. През 2024 г. бяха назначени двама съдебни помощника и двама напуснаха, като един от тях беше назначен на длъжността „съдия“ в районен съд след проведен конкурс за първоначално назначаване.

Служителите в колегията със стаж над 5 години във Върховния административен съд са 78 %. Този показател значително се е увеличил в сравнение с миналата година и отчита, че преимуществено административната работа в колегията се извършва

от опитни служители с професионални качества. През отчетния период е имало само един служител със срок за изпитване. Средната възраст на работещите във Втора колегия на Върховния административен съд е със следните показатели: съдебни помощници – **39 години** (38 – за 2023 г.) и служители – **50 години** (49 години за 2022 г.). Този показател не показва особена промяна, но отчита, че в администрацията на Втора колегия работят опитни лица. През 2024 година постъпиха двама съдебни секретари.

1.5.Организация на работата. Инфраструктура.

А) Организация на работата.

Изградената в съда и в колегията управленческа структура позволява адекватен информационен обмен между Върховния административен съд и останалите административни съдилища в страната, а също и с различни институции, което създава възможност за своевременна реакция при възникнали неизяснени въпроси и ситуации. През 2024 г. всички административни съдилища в България използват деловодната система ЕДИС. Постъпващите във Върховния административен съд първоинстанционни дела на хартиен носител се изпращат и в електронен вариант. Всичко това спомага за едно по-бързо и ефективно преминаване към електронното административно правосъдие. През изминалата година успешно се осъществяваше и електронното съобщаване и призоваване на страните по делата. Почесто административните органи, организациите и адвокатите използват Системата за сигурно електронно връчване и за подаване на жалби, отговори, молби и др. документи по делата. Успешно се получава и достъп до електронните дела през Единния портал за

електронно правосъдие след регистрация на страните. Всички постъпили в съда документи се сканират и прикачат в електронното дело. И през 2024 г. работата на съда се осъществява и в двете деловодни системи ЕДИС и ЛОТУС.

Посочените данни във връзка с образуването на електронните дела, електронният достъп на страните до тях, облекченият физически достъп до съда, както за хората с увреждания, така и за останалите граждани и организации, електронното съобщаване и призоваване, както и достъпът на гражданите до правна помощ, са показателни за напредъка при постигане на една от основните цели на Върховния административен съд - достъпност на правораздаването.

През изминалата година със заповед № РД-06-142/10.06.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено броят на делата на докладчик със 100 % натовареност, които се насрочват в открито съдебно заседание на тричленен състав, да се определя по следния начин: дела за първо разглеждане – не по-малко от три за едно съдебно заседание и не по-малко от 10 общо за всички заседания за текущия месец, когато се провеждат три открити съдебни заседания за месец, а когато са две съдебни заседания за месец – не по-малко от 7 дела общо за всички заседания през месеца, но не по-малко от 3 за едно съдебно заседание. По отношение на отложените дела, е предвидено разглеждане на не повече от едно дело и не повече от едно дело, насрочено като компенсирано по смисъла на т. IV.3 от заповед № РД-06-232/26.07.2023 г. на председателя на ВАС - за едно съдебно заседание.

През 2024 г. се запази редът за провеждане на заседанията на петчленните състави – три пъти в годината, като нечетните състави заседават през месеците февруари, май и октомври, а четните състави – през месеците, март, юни и ноември.

Освен провежданите открити заседания, на съдиите от колегията се разпределят и **частни производства**, които се произнасят в закрити заседания на тричленни и петчленни състави. Поради голямото разнообразие на материални закони, които се разглеждат в четирите отделения делата, разгледани в закрито заседание във Втора колегия са голям брой и **заемат 62 % от всички образувани частни производства във Върховния административен съд.**

През 2024 г. продължи добрата практика за дистанционна работа за съдебните помощници, с изключение на тези, разпределени към председателите на отделенията и колегията, съгласно заповед № 1563 от 03.06.2021 г. на председателя на Върховен административен съд. С предоставения квалифициран електронен подпис на служителите и съдебните помощници и осъществяването на отдалечен достъп до деловодната система на съда – ЕДИС, дистанционната работа е съществено улеснена. Предоставена е възможност за достъп до електронните дела и сканираните документи, до съдебната практика на Върховния административен съд и до всякаква информация, която е необходима във връзка с делата.

Б) Инфраструктура.

Върховният административен съд продължава да осъществява дейността си в една сграда, която е с улеснен физически достъп, както по отношение на достъпът до съдебните зали и деловодствата, така и по отношение на достъпът на хората с увреждания. Съдебните деловодства и на четирите отделения в колегията са разположени на партерния етаж на съда. Продължава тенденцията работните места на по-голяма част от съдебните помощници да се помещават в сградата на друга държавна институция.

През 2024 г., освен председателят на колегията и председателите на отделенията, 10 съдии от общо 52 от колегията, използват самостоятелни кабинети. Този показател отчита, че 81 % от съдиите в колегията не работят в достатъчно добри условия.

Магистратите и служителите имат достъп и използват популярните в страната **правноинформационни системи** – Апис и Сиела, които са в помощ при изпълнение на задълженията им. Осигурен е и достъп до ресурсите на институциите на Европейски съюз – бази данни, публикации, съдебна практика и др. Чрез комуникационни панели е дигитализиран вътрешният документооборот, със съответното ниво на сигурност на информацията.

Отделно от това, във връзка с приетите от Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет Правила за приемане и поставяне на Индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционна проверка и от производствата за възобновяване на наказателни дела, продължават да се попълват и поставят индекси по всяко дело, по

което е упражнен касационен контрол. Индексите се отразяват и в деловодната система ЕДИС.

2.РАЗГЛЕЖДАНА МАТЕРИЯ.

2.1. Нова материя.

Със заповед № РД-06-198/28.06.2023 г. на председателя на Върховния административен съд беше утвърдено разпределението на делата по материални закони. В заповедта изчерпателно са посочени материите, които разглежда всяко от отделенията в съда, като материални закони, които до този момент са се разглеждали ad hoc, бяха изрично регламентирани. Нова материя през 2024 г. беше разпределена във:

1. Второ отделение - Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България;
2. Седмо отделение - Закон за закрила на новите сортове растения и породи животни;

2.2.Материя в отделенията.

През 2024 г. делата в колегията и в отделенията към нея са разпределяни по реда на чл. 9 от Закона за съдебната власт, съобразно споровете по материалните закони. Разпределението на материи се извършва по правилата, установени със заповед № РД-06-198/28.06.2023 г. на председателя на Върховния административен съд и последващи заповеди. Със заповед № РД-06-102/07.05.2024 г., заповед № РД-06-169/18.07.2024 г. и заповед № РД-06-274/08.11.2024 г. на председателя на Върховния административен съд във второ отделение са изпратени за образуване общо 234 дела

по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалване на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения по Закона за държавния служител, Закона за министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на РБ, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за дипломатическата служба. И през 2024 г. частните производства се разпределят съобразно установената специализация по материя във Втора колегия, съгласно т. XII от заповед № РД-06-198/28.06.2023 г., в която е посочено, че всички частни жалби до тричленен състав на Върховния административен съд се разглеждат от всички отделения съобразно утвърдената им материя. Исканията за отмяна също се разглеждат по материя от съответното отделение, съответно от петчленните състави.

Във Втора колегия се разглеждат 141 материални закона, както и десетки подзаконови актове по прилагането им, разпределени в четирите отделения:

- Във второ отделение се разглеждат над 14 закона, като най-многобройни са жалбите по Закон за устройство на територията и Закона за кадастъра и имотния регистър. През 2024 г. в отделенията отново са разгледани 234 дела по спорове, свързани с уволнения по Закона за държавния служител и Закон за Министерство на вътрешните работи.

- В пето отделение се разглеждат над 47 материални закона, като най-многобройни са жалбите по Закона за подпомагане на земеделските производители, Закон за защита на личните данни,

Закон за защита от дискриминация, Закона за Министерство на вътрешните работи и Закон за държавния служител.

- В шесто отделение се разглеждат над 43 материални закона, като най-многобройни са делата по Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване и Закона за съдебната власт.

- В седмо отделение се разглеждат над 37 материални закона, като най-многобройни са жалбите по Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, Закона за движение по пътищата, Закон за защита на потребителите.

Материалните закони и съответните специфични спорове, разглеждани в колегията, са отразени в докладите на четирите отделения.

Характерно за Втора колегия е, че се разглеждат и първоинстанционни дела, някои от които са и едноинстанционни. Оспорват се актове на Висшия съдебен съвет, актове на министри с оглед материалната компетентност, актове по Закона за опазване на околната среда, Закона за управление на отпадъците, Закона за българска народна банка и др. Обжалват се и актове, издадени във връзка с лицензионни режими по различни материални закони – Закон за туризма, Закон за автомобилните превози, Закон за хазарта, Закон за младежта, Закон за физическото възпитание и спорта. В голяма част от първоинстанционните жалби се инкорпорира и искане за спиране на допуснатото по силата на закона или от органа предварително изпълнение на обжалвания акт. Произнасянето по тях се извършва в кратък срок, а често проверката за наличие на основание за спиране на допуснатото предварително изпълнение, е

съпроводена с голяма фактическа и правна сложност с оглед индивидуалните специфики на делото. Всичко това предполага особена отговорност от съдиите при разглеждането на такива дела.

2.3. Петчленни състави.

Обхватът на правната материя – над 140 закона и свързаните с тях подзаконови нормативни актове, налага съдиите във Втора колегия да работят в условия на повишено внимание относно нормативните промени във всяка една област на прилаганите закони, респ. да следят и съобразяват вътрешната съдебна практика на отделенията и колегията, и практиката на Съда на Европейския съюз.

Председателят на Втора колегия разпределя касационни и частни жалби срещу актове, постановени от тричленните състави в четирите отделения, молби за отмяна на влезли в сила актове на съставите в отделенията, и дела за подсъдност, разглеждани от съдии от Върховния касационен съд и Върховния административен съд.

Председателите на отделенията във Върховния административен съд извършват контрол по администрирането на жалбите и при установена нередовност или недопустимост разполагат с правомощията да оставят без движение, съответно без разглеждане жалбата или протеста, или да изпратят делото на първоинстанционния съд с конкретни указания по администриране на сезиращите документи.

3. ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ – 8875 бр.:

Резултатът от дейността на Втора колегия може да се измерва чрез следните показатели:

- Движение по делата - общ брой дела за разглеждане, висящи дела в началото на отчетния период, новообразувани дела, свършени и др.;
- Срочност за решаване на делата;
- Натовареност на съдиите - свършени дела на един съдия по щат;
- Видове дела - дяловото разпределение на отделните видове дела към общия брой дела за разглеждане и към общия брой свършени дела, според нивото на съда;
- Жалби, частни жалби и/или протести, жалби за бавност - според вида им и нивото на съда.

В раздел 3, раздел 4 и раздел 5 от настоящия отчетен доклад на Втора колегия за 2024 г. са разгледани данните за движението на делата, срочност на решаването им, действителната натовареност на съдия от колегията към свършени дела, дяловото разпределение на отделни видове дела – първоинстанционни жалби, жалби срещу подзаконови нормативни актове, жалби срещу решения на ВСС (до тричленните състави по отделения); класифицирани дела; касационни жалби, частни жалби и молби за отмяна (до петчленни състави); дела на смесени състави, административно-наказателни производства, молби за бавност, тълкувателни дела.

В отчетните доклади на отделенията са разгледани индивидуално образуваните и свършените дела на съдиите от четирите отделения – второ, пето, шесто и седмо отделение.

3.1 Дела за разглеждане.

През 2024 г. във Втора колегия е имало общо **8875 бр. дела** за разглеждане, което представлява **над 54 % от общия брой** на делата във ВАС. Те са разгледани от 51 съдии (в т. ч. и председателят на Втора колегия), което е 49 % от общия брой на съдиите във Върховния административен съд. През 2023 г. този показател е отчел 8769 бр. дела, а през 2022 г. - 8181 бр. Разпределени по тричленни състави в отделенията и петчленни състави, са както следва:

- Второ отделение:

- А) 2024 година – 1911 бр.
- Б) 2023 година – 1966 бр.
- В) 2022 година – 1850 бр.;

- Пето отделение:

- А) 2024 година – 1991 бр.;
- Б) 2023 година – 2176 бр.;
- В) 2022 година – 2215 бр.;

- Шесто отделение:

- А) 2024 година – 2294 бр.;
- Б) 2023 година – 2349 бр.;
- В) 2022 година – 2094 бр.;

- Седмо отделение:

- А) 2024 година – 2148 бр.;

- Б) 2023 година – 1836 бр.;
- В) 2022 година – 1548 бр.;

- Петчленни състави:

- А) 2024 година – 448 бр.;
- Б) 2023 година – 342 бр.;
- В) 2022 година – 371 бр.;

- Смесените петчленни състави:

- А) 2024 година – 41 бр.;
- Б) 2023 година – 28 бр.;
- В) 2022 година – 33 бр.;

3.2 Висящи дела към 01.01.2024 г. – 2154 бр.

Статистиката отразява увеличаване на броя на висящите дела в началото на отчетния период, като 2024 г. е започнала със **113 бр. дела повече** в сравнение с предходния период. Този показател е обвързан с останалите несвършени дела към 31.12.2023 г. Именно с цел подобряване организацията на работата и с цел осигуряване на разглеждането на делата в разумни срокове бе издадена заповед № РД-06-27/31.01.2023 г. на председателя на Върховния административен съд, с която бяха увеличени броя на делата, разглеждани месечно от съдия-докладчик, като със заповед № РД-06-142/10.06.2024 г. на председателя на Върховния административен съд, бе продължен подходът, на всеки съдия-докладчик със 100 % натовареност да му бъдат насрочвани по 10 дела месечно за открито съдебно заседание (когато се провеждат 3

заседания), съответно 7 дела месечно (когато се провеждат две заседания), включително по едно отложено и едно насрочено като компенсирани.

Висящите дела към 01.01.2024 г. и за сравнение 01.01.2023 г. и 01.01.2022 г. са, както следва:

- Втора колегия:

A) 01.01.2024 г. – 2154 бр.

Б) 01.01.2023 г. – 2041 бр.;

В) 01.01.2022 г. – 1467 бр.;

- Второ отделение:

А) 01.01.2024 г. – 328 бр.;

Б) 01.01.2023 г. – 291 бр.;

В) 01.01.2022 г. – 421 бр.;

- Пето отделение:

А) 01.01.2024 г. – 643 бр.;

Б) 01.01.2023 г. – 704 бр.;

В) 01.01.2022 г. – 379 бр.;

- Шесто отделение:

А) 01.01.2024 г. – 691 бр.;

Б) 01.01.2023 г. – 584 бр.;

В) 01.01.2022 г. – 340 бр.;

- Седмо отделение:

А) 01.01.2024 г. – 423 бр.;

Б) 01.01.2023 г. – 406 бр.;

В) 01.01.2022 г. – 271 бр.;

- Петчленни състави:

А) 01.01.2024 г. – 52 бр.;

Б) 01.01.2023 г. – 40 бр.;

В) 01.01.2022 г. – 46 бр.;

3.3 Образувани дела – 6721 бр.

Във Втора колегия през 2024 г. са образувани **6721** дела, което представлява 54 % от общо образуваните дела в съда (за сравнение: 2023 г. - 6727 дела; 2022 г. - 6714 бр. дела; 2021 г. – 6686 бр.; 2020 - 7309 бр.; 2019 г. - 7483 бр.).

Разпределени по видове, делата в колегията са: тричленни състави по отделения, петчленни състави, смесените петчленни състави, първоинстанционни дела срещу подзаконови нормативни актове и тълкувателни дела с докладчици от колегията, класифицирани дела, административно-наказателните производства и молби за бавност.

Образувани дела на тричленните състави по отделения, са както следва:

- Второ отделение:

А) 2024 г. – 1583 бр.;

Б) 2023 г. – 1675 бр.;

- В) 2022 г. – 1429 бр.;
- Г) 2021 г. - 1520 бр.;
- Д) 2020 г. - 1505 бр.;
- Е) 2019 г. – 2030 бр.;

- Пето отделение:

А) 2024 г. – 1348 бр.;

- Б) 2023 г. – 1472 бр.;
- В) 2022 г. – 1836 бр.;
- Г) 2021 г. - 1606 бр.;
- Д) 2020 г. – 1729 бр.;
- Е) 2019 г. – 1430 бр.;

- Шесто отделение:

А) 2024 г. – 1603 бр.;

- Б) 2023 г. – 1765 бр.;
- В) 2022 г. – 1754 бр.;
- Г) 2021 г. - 1635 бр.;
- Д) 2020 г. - 2218 бр.;
- Е) 2019 г. - 1476 бр.;

- Седмо отделение:

А) 2024 г. – 1725 бр.

- Б) 2023 г. – 1430 бр.;
- В) 2022 г. – 1277 бр.;
- Г) 2021 г. - 1416 бр.;

Д) 2020 г. - 1255 бр.;

Е) 2019 г. - 1662 бр.;

- Образованите дела на петчленни състави, са както следва:

А) 2024 г. – 396 бр.;

Б) 2023 г. – 302 бр.;

В) 2022 г. – 325 бр.;

Г) 2021 г. - 386 бр.;

Д) 2020 г. - 518 бр.;

Е) 2019 г. - 885 бр.;

- Смесени дела:

А) 2024 г. – 30 бр.;

Б) 2023 г. – 24 бр.;

В) 2022 г. – 29 бр.;

Г) 2021 г. - 29 бр.;

- Молби за определяне на срок при бавност:

А) 2024 г. – 33 бр.;

Б) 2023 г. – 52 бр.

В) 2022 г. – 56 бр.;

Г) 2021 г. - 87 бр.;

- Първоинстанционни дела срещу подзаконови нормативни
актове:

А) Втора колегия:

- 2024 г. – 26 бр.

- 2023 г. – 25 бр.
 - 2022 г. – 42 бр.;
 - 2021 г. – 42 бр.;
- Б) Второ отделение – 9 бр.;
- В) Пето отделение – 9 бр.;
- Г) Шесто отделение – 4 бр.;
- Д) Седмо отделение – 4 бр.

- Класифицирани дела:

- А) Втора колегия:
- 2024 г. – 37 бр.
 - 2023 г. – 57 бр.
 - 2022 г. – 70 бр.;
 - 2021 г. – 78 бр.;
- Б) Второ отделение 2024 г. – 7 бр.
- В) Пето отделение 2024 г. – 28 бр.;
- Г) Петчленни състави 2024 г. – 2 бр.;

- Административно-наказателни дела по чл. 304 от АПК:

- А) Второ отделение – 2 бр.;
- Б) Пето отделение – 2 бр.;
- В) Шесто отделение – 3 бр.;
- Г) Седмо отделение – 2 бр.
- Д) Петчленни състави – 1 бр.

- Първоинстанционни дела по отделения

Образуваните в колегията дела по първоинстанционни жалби срещу решения на Висшия съдебен съвет, които се разглеждат само в шесто отделение за 2024 г. **са 58 бр.** През изминалата година се наблюдава спад по отношение на тези оспорвания в сравнение с предходните две години - през 2023 г. са били 81 бр., през 2022 г. са били 70 бр., а през 2021 г. и 2020 г. този показател е отчел 40 бр. дела.

- Тълкувателни дела

През отчетната година активно участие в тълкувателната дейност взимаха различни съдии. За докладчици по тълкувателни дела бяха избрани трима съдии от колегията – Калина Арnaudова (тълкувателно дело № 1/2024 г.), Весела Николова (тълкувателно дело № 4/2024 г.), Мирела Георгиева (тълкувателно дело № 6/2024 г.).

От посочените данни в настоящия раздел за образувани дела се установява, че броят им във Втора колегия през 2024 г. е намалял незначително (6 бр. дела) спрямо предходната година. Затвърждава се тенденцията освен за по-малко, но и за относително еднакво постъпление дела през последните три години, вследствие на измененията в АПК с ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.

4.СВЪРШЕНИ ДЕЛА.

Във Втора колегия през 2024 г. свършените дела са **7449 бр.**, което е **55 % от общо свършените дела в съда** и са разгледани от 51 съдии, сред които и председателят на колегията.

Наблюдава се значително увеличение на броя на свършените дела в сравнение с отчетната 2023 година. Този резултат е следствие от заповед № РД-06-27/31.01.2023 г. и последващата заповед № РД-06-142/10.06.2024 г. на председателя на Върховния административен съд, с която месечният брой на делата, разглеждани в открито съдебно заседание на всеки съдия-докладчик със 100% натовареност е увеличен. По този начин се постига баланс между правораздавателната дейност и по-конкретно - по-голям брой свършени дела за година, и ритмичната тълкувателната дейност на съда. При тази организация на работата, продължава практиката всяка четвърта седмица на месеца да се провеждат Общи събрания на съдиите от Първа и Втора колегия за обсъждане на тълкувателни дела.

4.1 Видове свършени дела.

- Втора колегия:

А) 2024 г. – **7449** бр.

- открити съдебни заседания – **4406** бр.;

- закрити съдебни заседания – **3042** бр.;

Б) 2023 г. – 6733 бр.;

- открити съдебни заседания – 4066 бр.;

- закрити съдебни заседания – 2667 бр.;

В) 2022 г. – 6140 бр.;

- открити съдебни заседания – 3433 бр.;

- закрити съдебни заседания – 2707 бр.;

Г) 2021 г. - 6753 бр.;

- открити съдебни заседания - 3824 бр.;

- закрити съдебни заседания - 2929 бр.;

Д) 2020 г. - 8355 бр.;

- открити съдебни заседание - 4425 бр.;

- закрити съдебни заседания – 3930 бр.;

Е) 2019 г. - 8599 бр. общо в открити и закрити заседания;

Ж) 2018 г. – 7978 бр. общо в открити и закрити заседания;

Разпределено по тричленни състави по отделения,
свършените дела, са както следва:

- Второ отделение:

А) 2024 г. – 1631 дела:

- открити съдебни заседания – 1008 бр.;

- закрити съдебни заседания – 623 бр.;

Б) 2023 г. – 1679 дела:

- открити съдебни заседания – 1029 бр.;

- закрити съдебни заседания – 650 бр.;

В) 2022 г. – 1559 дела:

- открити съдебни заседания – 836 бр.;

- закрити съдебни заседания – 723 бр.;

Г) 2021 г. - 1582 дела:

- открити съдебни заседания - 946 бр.;

- закрити съдебни заседания - 636 бр.;

Д) 2020 г. – 1790 дела:

- открити съдебни заседания - 1111 бр.;

- закрити съдебни заседания - 680 бр.;

Е) 2019 г. – 2074 бр. – общо в открити и закрити заседания;

Ж) 2018 г. – 2195 бр. – общо в открити и закрити заседания;

- Пето отделение:

А) 2024 г. – 1657 дела:

- открити съдебни заседания – 1122 бр.;
- закрити съдебни заседания – 535 бр.;

Б) 2023 г. – 1561 дела:

- открити съдебни заседания – 983 бр.;
- закрити съдебни заседания – 578 бр.;

В) 2022 г. – 1511 дела:

- открити съдебни заседания – 851 бр.;
- закрити съдебни заседания – 660 бр.;

Г) 2021 г. – 1611 дела:

- открити съдебни заседания - 964 бр.
- закрити съдебни заседания – 647 бр.

Д) 2020 г. – 1884 дела:

- открити съдебни заседания – 1101 бр.;
- закрити съдебни заседания - 783 – бр.;

Е) 2019 г. - 2076 бр. – общо в открити и закрити съдебни заседания;

Ж) 2018 г. – 1596 бр. – общо в открити и закрити съдебни заседания;

- Шесто отделение:

А) 2024 г. – 1804 дела:

- открити съдебни заседания – 1179 бр.;
- закрити съдебни заседания – 625 бр.;

Б) 2023 г. – 1674 дела:

- открити съдебни заседания – 1023 бр.;

- закрити съдебни заседания – 651 бр;

В) 2022 г. – 1510 дела:

- открити съдебни заседания – 825 бр.;

- закрити съдебни заседания – 685 бр.;

Г) 2021 г. – 1611 дела:

- открити съдебни заседания - 870 бр.;

- закрити съдебни заседания - 741 бр.;

Д) 2020 г. - 2424 дела:

- открити съдебни заседания - 994 бр.;

- закрити съдебни заседания – 1430 бр.;

Е) 2019 г. - 1772 бр. – общо в открити и закрити съдебни заседания;

Ж) 2018 г. – 1652 бр. – общо в открити и закрити съдебни заседания;

- Седмо отделение:

А) 2024 г. – 1889 дела:

- открити съдебни заседания – 997 бр.;

- закрити съдебни заседания – 892 бр.;

Б) 2023 г. – 1444 дела:

- открити съдебни заседания – 907 бр.;

- закрити съдебни заседания – 537 бр.;

В) 2022 г. – 1142 дела:

- открити съдебни заседания – 786 бр.;

- закрити съдебни заседания – 356 бр.;

Г) 2021 г. - 1412 дела:

- открити съдебни заседания – 889 бр.;

- закрити съдебни заседания - 523 бр.;

Д) 2020 г. - 1601 дела:

- открити съдебни заседания - 1020 бр.;

- закрити съдебни заседания – 581 бр.;

Е) 2019 г. - 1823 бр. – общо открити и закрити съдебни заседания;

Ж) 2018 г. - 1736 бр. – общо открити и закрити съдебни заседания.

- Петчленни състави:

А) 2024 г. – 394 дела:

- открити съдебни заседания – 97 бр.;

- закрити съдебни заседания – 297 бр.;

Б) 2023 г. – 300 дела:

- открити съдебни заседания – 101 бр.;

- закрити съдебни заседания – 199 бр.;

В) 2022 г. – 331 дела:

- открити съдебни заседания – 104 бр.;

- закрити съдебни заседания – 227 бр.;

Г) 2021 г. - 416 дела:

- открити съдебни заседания - 121 бр.;

- закрити съдебни заседания – 295 бр.;

Д) 2020 г. - 571 дела:

- открити съдебни заседания - 172 бр.;

- закрити съдебни заседания – 399бр.;

Е) 2019 г. – 847 бр. – общо открити и закрити съдебни заседания;

Ж) 2018 г. – 738 бр. – общо открити и закрити съдебни заседания.

Средномесечно свършени дела по отделения:

- Второ отделение – 136 дела;
- Пето отделение – 138 дела;
- Шесто отделение – 150 дела;
- Седмо отделение – 157 дела.

Средномесечна натовареност по докладчик към свършени дела по отделения:

- Второ отделение – 10 дела;
- Пето отделение – 10 дела;
- Шесто отделение – 11 дела;
- Седмо отделение – 16 дела.

Относно показателите за седмо отделение следва да се подчертае, че със заповед № РД-06-29/02.02.2024 г. на председателя на Върховния административен съд е разпоредено по седем дела, образувани в отделението след 05.02.2024 г. по касационни жалби, с изключение на жалбите по ЗУСЕФСУ, да се разпределят само между командированите съдии. В резултат на посочената заповед 152 от делата в седмо отделение са разгледани от командировани съдии от двете колегии.

Първоинстанционни дела по отделения:

В отделенията във Втора колегията през 2024 г. са свършени 182 първоинстанционни дела, като за миналата година статистиката е отчела 228 бр. Разпределени по отделения, по продължителност на делото (от датата на образуване до датата на обявяване на съдебния акт), по срок за произнасяне и по брой на прекратените първоинстанционни дела, са както следва:

- Второ отделение - 19 бр.

А) Срок за разглеждане:

- до 1 месец - 6 бр.;
- от 1 до 3 месеца - 3 бр.;
- над 3 месеца – 10 бр.;

Б) Срок за постановяване на съдебен акт:

- до 1 месец - 16 бр.;
- от 1 до 3 месеца – 3 бр.;
- над 3 месеца – 0 бр.;

В) Прекратени първоинстанционни дела – 11 бр.

Г) Средна продължителност на първоинстанционните дела - 113 дни;

Д) Средна продължителност на постановяване на съдебен акт – 21 дни;

- Пето отделение - 28 бр.

А) Срок за разглеждане:

- до 1 месец - 10 бр.;
- от 1 до 3 месеца - 8 бр.;
- над 3 месеца - 10 бр.;

Б) Срок за постановяване на съдебен акт:

- до 1 месец - 8 бр.;
- от 1 до 3 месеца - 2 бр.;
- над 3 месеца - 0 бр.

В) Прекратени първоинстанционни дела – 13 бр.

Г) Средна продължителност на първоинстанционните дела – 90 дни;

Д) Средна продължителност на постановяване на съдебен акт – 32 дни;

- Шесто отделение – 113 бр.

А) Срок за разглеждане:

- до 1 месец - 42 бр.;
- от 1 до 3 месеца - 29 бр.;
- над 3 месеца - 42 бр.;

Б) Срок за постановяване на съдебен акт:

- до 1 месец - 70 бр.;
- от 1 до 3 месеца - 28 бр.;
- над 3 месеца – 15 бр.;

В) Прекратени първоинстанционни дела – 74 бр.;

Г) Средна продължителност на първоинстанционните дела – 109 дни;

Д) Средна продължителност на постановяване на съдебен акт – 68 дни;

- Седмо отделение - 22 бр.

А) Срок за разглеждане:

- до 1 месец - 5 бр.;
- от 1 до 3 месеца – 7 бр.;
- над 3 месеца - 10 бр.;

Б) Срок за постановяване на съдебен акт:

- до 1 месец - 16 бр.;
- от 1 до 3 месеца - 5 бр.;
- над 3 месеца - 1 бр.

В) Прекратени първоинстанционни дела - 17 бр.

Г) Средна продължителност на първоинстанционните дела – 166 дни;

Д) Средна продължителност на постановяване на съдебен акт – 19 дни.

От делата, разгледани от петчленните състави в колегията, са свършени **80** искания за отмяна, **270** частни производства и **44** касационни жалби, насочени срещу първоинстанционни съдебни актове, постановени от тричленните състави на отделенията в колегията.

От посочените данни се установява, че **21 %** от обжалваемите първоинстанционни съдебни решения са оспорени пред петчленен състав. В сравнение с изминалата 2023 г. този процент се е увеличил (20 % от първоинстанционните решения на тричленни състави за 2023 г. са оспорени пред петчленен състав), което е индикация за затвърждаване на доверието в правораздаването.

- Касационни жалби срещу първоинстанционни решения на тричленни състави – 44 бр.

- А) Отменени – 4 бр. ;
- Б) Отменени и върнати – 13 бр.
- В) Обезсилени - 2 бр.;
- Г) Оставени в сила – 25 бр. (68 %);

- Частни жалби срещу първоинстанционни съдебни актове на тричленни състави – 270 бр.:

- А) Отменени – 4 бр.;
- Б) Отменени и върнати – 70 бр.;
- В) Обезсилени – 2 бр.;
- Г) Оставени в сила – 160 бр. (60 %);
- В) Прекратени – 20 бр.;
- Г) По компетентност – 14 бр.

- Искания за отмяна на влезли в сила съдебни актове на тричленни състави – 80 бр.:

- А) Прекратени – 12 бр.;
- Б) Отменени и върнати – 9 бр.
- В) Отхвърлени искания – 56 бр. (76 %).

- Тълкувателни дела – 4 бр.

Три тълкувателни дела на Общото събрание на колегиите на Върховния административен съд с докладчици съдии от Втора колегия, са свършени през 2024 г., от които едно образувано през 2021 г., едно - 2022 г. и едно през 2023 г. През изминалата година е

постановено и тълкувателно постановление по тълкувателно дело № 4/2022 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегия на Върховния административен съд с докладчик съдия Станимир Христов от седмо отделение.

Предвид горните данни следва да бъде направено обобщение. Средномесечно свършените дела в колегията за 2024 г. са 621 бр. За сравнение през 2023 г. този показател е отчел 561 дела. Средната месечна натовареност на съдия във Втора колегия за 2024 г. към свършени дела е 12 бр., а за година – 143 бр. и е определена на 52 съдии, от които и председателят на колегията. За сравнение в Първа колегия на Върховния административен съд средно годишно свършените дела са 116 при 53 съдии, от които и председателят на колегията. За 2023 г. този показател във Втора колегия е отчел 129 броя на година и е определена на 52 съдии, от които свършените от заместник-председателя на Върховния административен съд и ръководител на тази колегия.

Председателят на Върховния административен съд през 2024 г. е разгледал общо 5 дела във Втора колегия.

Образуваните дела на заместник-председателя и ръководител на Втора колегия Любомир Гайдов са 112 бр., от които 33 дела за определяне срок при бавност, а свършените за 2024 г. са 113 бр.

Направените отводи по дела от съдии в колегията за 2024 година са 79 броя (включва отводи по всички видове дела на тричленни, петчленни и смесени петчленни състави). Този показател отразява независимостта на съдията при разглеждане на делата.

Горните показатели са резултат от високия професионализъм на съдиите и служителите, работещи във Втора колегия. Общият брой на делата за разглеждане спрямо предходната година се е увеличил със 106 броя, а образуваните дела са с 6 по-малко от 2023 година. Това показва преодоляване на висиящността от изминалата година и затвърждаване на относително постоянен брой на жалбите, постъпващи във Втора колегия на Върховния административен съд. Една от причините за тези данни са измененията на АПК с ДВ, бр. 77 от 2018 г.

Увеличеният брой на откритите съдебни заседания в отделенията е и в резултат на заповед № РД-06-27/31.03.2023 г. и заповед № РД-06-142/10.06.2024 г. на председателя на Върховния административен съд, с която се продължава практиката за провеждане на три броя съдебни заседания месечно с изключение на месеците януари, юни, септември и декември, когато се насрочват по две заседания в постоянните заседателни състави, но броят дела за разглеждане месечно е повишен. В резултат на това броят на свършените дела в края на 2024 г. е значително намалял, въпреки големия брой първоинстанционни дела и частни производства, които се разглеждат в колегията, както и недостатъчната щатна численост на съдии в колегията.

4.2 Срочност на изготвяне на съдебните актове.

- Втора колегия:

А) 2024 г.

- Срок до 1 месец – **3102** съдебни акта (65 %)

- Срок до 3 месеца – **1334** съдебни акта (28 %)

- Срок над 3 месеца – **348** съдебни акта (7 %)

Б) 2023 г.

- Срок до 1 месец – **5591** съдебни акта

- Срок до 3 месеца – **987** съдебни акта

- Срок над 3 месеца – **155** съдебни акта

В) 2022 г.

- Срок до 1 месец – **5036** съдебни акта;

- Срок до 3 месеца – **881** съдебни акта;

- Срок над 3 месеца – **223** съдебни акта;

Г) 2021 г.

- Срок до 1 месец - **5310** съдебни акта;

- Срок до 3 месеца - **1009** съдебни акта;

- Срок над 3 месеца – **434** съдебни акта;

Д) 2020 г.

- Срок до 1 месец - **7221** съдебни акта;

- Срок до 3 месеца - **807** съдебни акта;

- Срок над 3 месеца – **327** съдебни акта;

Разпределени по отделения, данните са, както следва:

- Второ отделение:

А) 2024 г.

- Срок до 1 месец – **895** съдебни акта (81 %);

- Срок до 3 месеца – **139** съдебни акта (13 %);

- Срок над 3 месеца – **78** съдебни акта (6 %);

Б) 2023 г.

- Срок до 1 месец – **1543** съдебни акта (92 %);
- Срок до 3 месеца – **103** съдебни акта (6 %);
- Срок над 3 месеца – **33** съдебни акта (2 %);

В) 2022 г.

- Срок до 1 месец – **1420** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца – **93** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **46** съдебни акта;

Г) 2021 г.

- Срок до 1 месец - **1451** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **77** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **54** съдебни акта;

Д) 2020 г.

- Срок до 1 месец - **1648** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **62** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **81** съдебни акта;

- Пето отделение:

А) 2024 г.

- Срок до 1 месец – **591** съдебни акта (53 %);
- Срок до 3 месеца – **377** съдебни акта (34 %);
- Срок над 3 месеца – **154** съдебни акта (13 %);

Б) 2023 г.

- Срок до 1 месец – **1237** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца – **244** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **80** съдебни акта;

В) 2022 г.

- Срок до 1 месец – **1156** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца – **280** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **75** съдебни акта;

Г) 2021 г.

- Срок до 1 месец - **1102** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **302** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **207** съдебни акта;

Д) 2020 г.

- Срок до 1 месец - **1502** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **251** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **131** съдебни акта;

- Шесто отделение:

А) 2024 г.

- Срок до 1 месец – **971** съдебни акта (78 %);
- Срок от 1 до 3 месеца – **299** съдебни акта (22 %);
- Срок над 3 месеца – **13** съдебни акта;

Б) 2023 г.

- Срок до 1 месец – **1431** съдебни акта (86 %);
- Срок от 1 до 3 месеца – **240** съдебни акта (14 %);
- Срок над 3 месеца – **3** съдебни акта;

В) 2022 г.

- Срок до 1 месец – **1351** съдебни акта;
- Срок от 1 до 3 месеца – **154** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **5** съдебни акта;

Г) 2021 г.

- Срок до 1 месец - **1450** съдебни акта;

- Срок от 1 до 3 месеца - **150** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **11** съдебни акта;

Д) 2020 г.

- Срок до 1 месец - **2307** съдебни акта;
- Срок от 1 до 3 месеца - **117** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **0** съдебни акта;

- Седмо отделение:

А) 2024 г.

- Срок до 1 месец – **509** съдебни акта (47 %);
- Срок от 1 до 3 месеца – **493** съдебни акта (46%);
- Срок над 3 месеца – **92** съдебни акта (7 %)

Б) 2023 г.

- Срок до 1 месец – **1061** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца – **346** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **37** съдебни акта;

В) 2022 г.

- Срок до 1 месец – **757** съдебни акта;
- Срок до 3 месец – **305** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **80** съдебни акта;

Г) 2021 г.

- Срок до 1 месец - **828** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **443** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **141** съдебни акта;

Д) 2020 г.

- Срок до 1 месец - **1177** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **337** съдебни акта;

- Срок над 3 месеца – **87** съдебни акта;

- Петчленни състави:

А) 2024 г.

- Срок до 1 месец – **62** съдебни акта (63 %);
- Срок от 1 до 3 месеца – **26** съдебни акта (27 %)
- Срок над 3 месеца – **11** съдебни акта (10 %)

Б) 2023 г.

- Срок до 1 месец – **255** съдебни акта (85 %);
- Срок до 3 месеца – **43** съдебни акта (15 %);
- Срок над 3 месеца – **2** съдебни акта;

В) 2022 г.

- Срок до 1 месец – **288** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца – **35** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **8** съдебни акта;

Г) 2021 г.

- Срок до 1 месец - **358** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **37** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **21** съдебни акта;

Д) 2020 г.

- Срок до 1 месец - **503** съдебни акта;
- Срок до 3 месеца - **40** съдебни акта;
- Срок над 3 месеца – **28** съдебни акта.

В процентно съотношение през отчетната година 2024 г. 65 % от делата в колегията са постановени в едномесечен срок от

обявяването им за решаване, 28 % - в тримесечен срок, и само 7 % от съдебните актове са изготвени в срок над 3 месеца. През изминалата 2023 г. съотношението е било: 83 % в срок до един месец, 15 % в срок до три месеца, 2 % - над тримесечния срок.

Средномесечната срочност за разглеждане на делата във Втора колегия за изминалия период е 110 дни (от датата на образуване на делото до постановяване на съдебния акт). В Първа колегия на съда този показател отчита 113 дни. За 2023 година, средномесечната срочност във Втора колегия е била 107 дни. За сравнение във Върховния административен съд в Австрия, 60 % от делата приключват в 6-месечен срок.

Въпреки че този показател отчита по-малък процент на постановените в едномесечен срок дела спрямо миналата година и завишаване на процента на постановени актове в тримесечния срок, на фона на големия брой свършени дела през 2024 г., показателят не дава съществено отражение върху бързината на правораздаването. Увеличаването на броя на делата за разглеждане, съответно поголемия брой свършени дела, неминуемо се отразяват на срока за изготвяне на съдебните актове. Посочената статистика е показателна за бързината при изготвяне на съдебните актове, което от своя страна затвърждава тенденцията административното правораздаване на всички инстанции в България да се нарежда на трето място по показателя бързина на разглеждане в Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2024 г. Изготвяне на съдебните актове над 1 месец преимуществено е в рамките на разумните срокове, по дела с фактическа и правна сложност, изискващи повече време за проучване на събраните доказателства, излагане на по-пространни

мотиви и запознаване на състава със съдебния акт. Освен изложеното е необходимо време от няколко дни за подписване на съдебния акт от членовете на състава и обявяване на решенията, особено когато това съвпада с периода на ползване на годишни отпуски, заболяване, командировки, както и поради честата смяна на кадровия състав в колегията през 2024 г. За поредна година Втора колегия демонстрира отлични резултати по този показател.

5. НЕСВЪРШЕНИ ДЕЛА

Този индикатор отразява своевременното разглеждане на правните спорове, каквото е и общественото очакване. Към 31.12.2024 г. се отчита значително намаляване на несвършените дела за годината – 1426 бр.

- Втора колегия:

А) 31.12.2024 г. – **1426** бр.

- Насрочени дела – **1426** бр.;

- Ненасрочени дела – **0** бр.;

Б) 31.12.2023 г. – 2036 бр.

- Насрочени дела – 2028 бр.

- Ненасрочени дела – 9 бр.

В) 31.12.2022 г. – 2041 бр.:

- Насрочени дела – 2038 бр.

- Ненасрочени – 3 бр.

Г) 31.12.2021 г. - 1467 бр.:

-Насрочени дела - 1453 бр.

- Ненасрочени дела – 14 бр.

Д) 31.12.2020 г. – 1477 бр.

- Насрочени дела -1400 бр.;
- Ненасрочени дела – 726р.

По отделения, данните се разпределят, както следва:

- Второ отделение – 280 бр.:

А) Насрочени дела - 280 бр.

Б) Ненасрочени дела – 0 бр.

- Пето отделение – 334 бр.:

А) Насрочени дела - 334 бр.

Б) Ненасрочени дела – 0 бр.

- Шесто отделение – 490 бр.:

А) Насрочени дела - 490 бр.

Б) Ненасрочени дела – 0 бр.

- Седмо отделение – 259 бр.:

А) Насрочени дела - 259 бр.

Б) Ненасрочени дела – 0 бр.

- Петчленни състави – 54 бр.:

А) Насрочени дела - 54 бр.

Б) Ненасрочени дела – 0 бр.

От изложеното може да се направи извод, че в края на отчетния период, несвършените дела в колегията спрямо

предходните пет години са намалели значително. За сравнение с изминалата година несвършените дела към 31.12.2023 г. са били с 602 броя повече, а към 31.12.2022 г. – с 612 повече. Отчетената бройка през 2024 година доближава показателите през 2021 г. и 2020 г., въпреки че и през тези години са останали по-голям брой несвършени дела.

Следва да се отбележи, че постиженията по този показател са достигнати въпреки по-големия брой първоинстанционни дела, които се разглеждат във Втора колегия. Те от своя страна, поддържат по-продължителна висящност на спора, поради събиране на доказателства, произнасяне по различни искания и обикновена са с фактическа и правна сложност, и висок обществен интерес.

Не без значение е и големият брой частни жалби, които се разглеждат в колегията. За изминалата 2024 г. делата, разгледани в закрито заседание във Втора колегия, които преимуществено са частни жалби са 3042 бр., което представлява 62 % от всички разгледани дела в закрито заседание в съда. Тази тенденция е обусловена от голямото многообразие на материални закони, разглеждани в колегията. Въпреки че това води до неравномерна натовареност на съдиите от двете колегии, голямата висящност към края на последните две години е преодоляна.

Освен разглеждане на споровете по същество, предвид многообразието на материални закони в колегията и големият брой на първоинстанционните жалби, постъпват и немалък брой искания за спиране на допуснатото предварително изпълнение на обжалвания административен акт. Постановяването на определенията по тези искания е времеемко, тъй като се изисква

цялостен анализ и преценка на баланса между индивидуално засегнатия интерес на адресата на акта и преследваната от публичноправния орган общественополезна цел. Актовете, постановени по исканията за спиране, не са отчетени в статистическите данни.

По аналогичен начин, в производствата се поставят и въпроси, налагащи произнасяне от съдебните състави по искания за спиране на производствата по конкретно дело и сезиране на Съда на Европейския съюз (СЕС) за отправяне на преюдициални запитвания. Основателността на исканията се преценява в контекста на цялата юриспруденция на СЕС, което налага изключително задълбочен и всеобхватен анализ, като актовете, с които съдът се произнася, също не са отчетени в статистиката.

Друг вид актове, които не се отразяват в статистическите данни, са тези, с които съставите се произнасят по исканията за освобождаване от държавна такса и за предоставяне на правна помощ.

Въпреки немалкия брой новообразувани дела за поредна година, налице е балансиране с административния капацитет и професионализма на съдиите.

Едновременно с правораздавателната дейност през отчетната година ежесечно се провеждаха общи събрания на съдиите от I и II колегия на Върховния административен съд по тълкувателни дела за уеднаквяване на съдебната практика.

Описаният работен режим доведе до преодоляване на натрупаната висящност на делата през последните няколко години, като същото се дължи предимно на ефективната и отговорна работа

на магистратите от Втора колегия, което следва да бъде отчетено като техен личен принос. Изложената статистика дава обща картина, без да обхваща напълно дейността на Втора колегия. От изключително значение е, че качеството на съдебните актове е на високо ниво, мотивите са задълбочени и обосновани, въпреки голямото разнообразие от материални закони, разглеждани в четирите отделения.

Изложените данни в раздел 3, раздел 4 и раздел 5 от настоящия доклад измерват резултата от дейността на Втора колегия на Върховния административен съд за 2024 г. Намалването на броя на несвършените дела в края на отчетния период през изминалата година, при относително еднакви бройки на образувани дела и значително увеличаване на броя на свършените дела, обаче е свързано с неравномерна натовареност. Кратките срокове за разглеждане на делата и за постановяване на съдебните актове, и качеството на съдебните актове, въпреки високата натовареност на съдиите в колегията, е своеобразен напредък към една от основните цели на Върховния административен съд – оптимизиране на правораздаването.

6. ПЕРСПЕКТИВИ

6.1. Натовареност.

Към края на първото тримесечие на 2025 г. статистиката отчита следното движение на делата във Втора колегия:

- висящите дела - 1360 броя;
- образувани дела – 1461 броя;

- свършените дела – 1545 броя.

От тези данни е видно, че тенденцията за натовареността във Втора колегия се запазва и изводите, които са направени в доклада, следва да бъдат съобразени, като се предприемат съответните действия за подобряване работата на съда.

В тази връзка една от целите е да се търси способ за достигане на разумна натовареност, съответстваща на европейските стандарти за натовареност на съдиите. Административният капацитет в отделенията на Втора колегия следва да се разшири във връзка с високия брой на частните производства, за да се постигне равномерна натовареност.

6.2. Висящност.

През следващия отчетен период се очаква да се запази показателят срочност за разглеждане на делата, и да не се допуска голяма висящност, съобразявайки се с високата натовареност на съдиите.

6.3. Сграден фонд.

С Решение № 926 от 17.11.2022 г. на Министерски съвет за нуждите на Върховния административен съд е предоставена сградата, в която момент се помещава Министерство на здравеопазването. Сроктът за изпълнение на това решение е две години, но поради честата смяна на правителствата, същото не може да бъде изпълнено своевременно. Това обстоятелство затруднява ефективността на работата на съдиите от Втора колегия, поради липса на достатъчно добра материална база.

6.4. Дигитализация.

През 2021 година започна процедурата по усъвършенстване на електронното правосъдие, а пред 2023 г. съдии от Върховния административен съд активно участваха в начинанието за дигитализация на административното правосъдие. В тази връзка работна група от Върховния административен съд изработи проект за изменение и допълнение на АПК, съобразен с целите на дигитализацията. През цялата 2023 г. в Министерство на правосъдието се работеше по въвеждането на административно електронно правосъдие, включващо, както дигитализация на съдебното производство, така и на административното производство, като предстои промяна на нормативната наредба в тази насока. До настоящия момент с бюджетни средства, а от следващата година с европейски помощи, отпуснати по Плана за възстановяване и устойчивост, се цели да се подмени хардуера на Върховния административен съд, за да стане необратима дигитализацията на електронното правосъдие.

През 2024 г. всички административни съдилища в страната използват деловодната система - ЕДИС. Отделно от това се осъществява успешно връзка с ЕПЕП. По този начин страните по делата, както и служителите, и съдиите от цялата страна имат лесен отдалечен достъп до електронните дела и могат да осъществяват своите изявления електронно. Втора колегия активно се включва с обучения и адаптация в новата дигитална среда. Тенденцията е за усвояване на бюджетни средства за закупуване на съвременна техника за електронно правосъдие.

6.5. Нормотворчество.

Във Втора колегия има магистрати, които активно участват в проекти за изменение на нормативната рамка с цел преодоляване на противоречива съдебна практика и развитие на административния процес.

7. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ.

Освен статистиката и тълкувателната дейност, съдиите във Втора колегия през 2024 г. се включваха и в други дейности.

7.1 Преюдициални запитвания:

През изминалата година беше постановено решение на СЕС от 30.01.2024 г. по дело C-118/2022 г. по отправено от Върховния административен съд преюдициално запитване по адм. дело № 6492/2021 г. на ВАС, пето отделение, с докладчик Емил Димитров. С решението на СЕС е прието, че член 4, параграф 1, букви „в“ и „д“ от Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета, разглеждан във

връзка с членове 5 и 10, член 13, параграф 2, буква б) и член 16, параграфи 2 и 3 от тази директива и в светлината на членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национално законодателство, което за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания да предвижда съхранение от полицейските органи на лични данни, и по-конкретно на биометрични и генетични данни за лица, осъдени с влязла в сила присъда за умишлено престъпление от общ характер, и то до смъртта на субекта на данни, включително, когато той е реабилитиран, без да задължава администратора периодично да проверява дали това съхранение все още е необходимо, и без да признава правото на субекта на данни на изтриване на горепосочените данни, щом съхранението им вече не е необходимо за целите, за които те са били обработвани, или евентуално правото на ограничаване на тяхното обработване.

С решение от 24.10.2024 г. по дело C-476/2023 г. на СЕС, постановено по отправено от Върховния административен съд преюдициално запитване по адм. дело № 1964/2023 г. на Върховния административен съд, седмо отделение с докладчик Мирослава Георгиева е прието, че член 22, параграф 3 от Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 1997 година относно общите правила за развитието на вътрешния пазар на пощенските услуги в Общността и за подобряването на качеството на услугата, изменена с Директива 2008/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 февруари 2008 г., във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в

смисъл, че не допуска национална правна уредба, по силата на която доставчик на пощенски услуги, който е конкурент на доставчика на универсалната пощенска услуга, не може да оспорва пред независим орган решение на националния регулаторен орган, на което той не е адресат и с което този орган изчислява съгласно член 7, параграф 3 от изменената Директива 97/67 размера на нетните разходи, понесени от доставчика на универсалната пощенска услуга, и констатира, че тези разходи представляват несправедлива финансова тежест по смисъла на последната разпоредба.

С решение от 04.10.2024 г. по дело C-200/2023 г. на СЕС, постановено по отправено от Върховния административен съд преюдициално запитване по адм. дело № 6332/2022 г. с докладчик съдия Донка Чакърова, е прието, че: 1) член 21, параграф 2 от Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право трябва да се тълкува в смисъл, че не създава задължение за държавата членка да допусне оповестяване в търговския регистър на дружествен договор, който подлежи на задължителното оповестяване по тази директива и който освен минимално изискваните лични данни съдържа и други лични данни, чието публикуване не се изисква от правото на тази държава членка; 2) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), и в частност член 4, точки 7 и 9 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че органът, на който е

възложено воденето на търговския регистър на държава членка и който публикува в този регистър личните данни, съдържащи се в дружествен договор, който подлежи на задължителното оповестяване по Директива 2017/1132 и му е предоставен във връзка със заявление за вписване на съответното дружество в регистъра, е както „получател“ на тези данни, така и — в частност доколкото ги обявява — техен „администратор“ по смисъла на тази разпоредба, включително когато договарът съдържа лични данни, които не се изискват от Директивата или от правото на тази държава членка. 3) Директива 2017/1132, и по-конкретно член 16 от нея, както и член 17 от Регламент 2016/679 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба или практика на държава членка, която предполага органът, на който е възложено воденето на търговския регистър на тази държава членка, да отхвърля всяко искане за изтриване на неизисквани от Директивата или правото на държавата членка лични данни, съдържащи се в публикуван в регистъра дружествен договор, когато в противоречие с предвидените в тази уредба процесуални правила не му е предоставен препис от договора със заличаване на тези данни; 4) Член 4, точка 1 от Регламент 2016/679 трябва да се тълкува в смисъл, че саморъчният подпис на физическото лице попада в обхвата на понятието „лични данни“ по смисъла на тази разпоредба; 5) Член 82, параграф 1 от Регламент 2016/679 трябва да се тълкува в смисъл, че ограничената по продължителност загуба на контрол от субекта на данните върху личните му данни поради обявяването им онлайн в търговския регистър на държавата членка може да е достатъчна, за да причини „нематериални вреди“, стига субектът на данните да докаже, че

действително е претърпял такива вреди, дори и минимални, но без понятието „нематериални вреди“ да изисква да се докаже наличието на допълнителни осезаеми отрицателни последици; 6) Член 82, параграф 3 от Регламент 2016/679 трябва да се тълкува в смисъл, че становището на надзорния орган на държавата членка, издадено на основание член 58, параграф 3, буква б) от този регламент, не е достатъчно, за да освободи от отговорност по член 82, параграф 2 органа, на който е възложено воденето на търговския регистър на тази държава членка и който има качеството „администратор“ по смисъла на член 4, точка 7 от Регламента.

7. 2. Участие в обучения и международни конференции.

През 2024 г. съдии и съдебни помощници от Втора колегия участваха в обучения, семинари и работни срещи:

Представители от четирите отделения на Втора колегия взеха участие в обучение на тема „Управление на стреса“ и тема „Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване.“, организирани от Върховния административен съд.

Заместник-председателят на Върховния административен съд и ръководител на Втора колегия – Любомир Гайдов взе участие в следните международни форуми:

Глобалния форум „Правосъдие и върховенство на закона: Насърчаване на приобщаващото и устойчиво развитие“, организиран от „Глобална практика в областта на управлението“ на Световната банка, което се проведе във Вашингтон, САЩ.

Форум на магистратите, организиран от Съда на Европейския съюз, който се проведе в Люксембург.

Освен това ръководителят на Втора колегия, председателят на шесто отделение – съдия Сибила Симеонова, съдия Мирела Георгиева от пето отделение и съдиите от шесто отделение - Георги Георгиев, Хайгухи Бодикян, Весела Николова, Слав Бакалов, Стела Динчева, Явор Колев и Бойка Табакова участваха в семинар, организиран от АБАС „Искове производства по АПК. Особености в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“.

Ръководителят на Втора колегия – Любомир Гайдов, председателят на пето отделение – съдия Йовка Дражева, председателят на шесто отделение – съдия Сибила Симеонова, съдия Еманоил Митев от пето отделение, съдиите Георги Георгиев, Хайгухи Бодикян, Десислава Стоева и Весела Николова от шесто отделение взеха участие в семинар „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

Участие в семинар на тема „Трансформация. Административно правосъдие за гражданите и бизнеса“, организирано от АБАС и АТКБ взеха и ръководителят на Втора колегия на ВАС – Любомир Гайдов, председателят на пето отделение – съдия Йовка Дражева и съдиите от пето отделение – Донка Чакърова и Мирела Георгиева.

На друга дискусия, организирана от АБАС и АТКБ на тема „Административно правосъдие за бизнеса. Обществени поръчки“ взеха участие заместник-председателят на Върховния административен съд и ръководител на Втора колегия – Любомир

Гайдов, съдия Донка Чакърва от пето отделение и съдия Стефан Станчев от шесто отделение.

Делегация от административни съдии от Германия беше на посещение във Върховния административен съд на 17 септември 2024 г. Съдия Сибила Симеонова – председател на шесто отделение във ВАС запозна магистратите с историята и структурата на Върховния административен съд. На специално организирана конференция, на която бяха дискутирани въпроси относно процедурата за избор на магистрати, тяхното кариерно израстване и атестиране, модератор беше заместник-председателят и ръководител на Втора колегия на ВАС – съдия Любомир Гайдов. На конференцията взеха участие и представиха доклади съдиите от шесто отделение на ВАС, както следва: съдия Тодор Тодоров, съдия Юлия Тодорова, съдия Николай Ангелов, съдия Хайгухи Бодикян и др.

Съдия Донка Чакърва от пето отделение е взела участие и в семинар „Актуална съдебна практика по Закона за достъп до обществена информация“ и в конференция „Прозрачност на административните съдилища“, организирани от Програма за достъп до обществена информация.

Освен това съдия Донка Чакърва взе участие и в обучение на НИП в сътрудничество с Българското сдружение по конкурентно право на тема „Актуални въпроси на европейското право на конкуренция и значението им в българския правов ред“.

Съдия Чакърва участва и в мастер клас на съдия Александър Арабаджиев от Съда на Европейския съюз на тема „Правото на ЕС и националните съдилища: националният съдия – съдия на Европейския съюз“.

Съдия Мирела Георгиева е участвала през миналата година в семинар на тема „Задължителната сила на съдебните решения на СЕС и ЕСПЧ.

През 2024 г. председателят на шесто отделение – съдия Сибила Симеонова взе участие в следните международни и национални семинари:

- Четвърти семинар на тема „Етика и назначаване на членовете на Върховните административни съдилища и държавните съвети“, организиран от АСА – Europe по време на финландското председателство – гр. Версай, Франция;

- Участие в мероприятия във връзка с изпълнение на Дейност 3 „Подобряване на прилагането на механизмите на възстановителното правосъдие“, под-дейност 3.8 „Организиране на 4 бр. мероприятия за представяне разработения информационен продукт Единен регистър на съдебните преводачи по апелативни райони“.

- Лектор на практико-ориентирано обучение на тема "Актуални моменти в съдебната практика по приложението на съставите на конфликта на интереси, почтеността, независимостта и накърняването на престижа на съдебната власт", организирано от Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИБСС), проведено на 14 и 15 ноември в гр. София.

Съдия Десислава Стоева от шесто отделение беше на посещение в Кралство Норвегия в изпълнение на проект „Предварителна оценка на потребностите в областта на необходимостта за защита на правата на децата в производствата пред съд“, като взе участие и в мероприятие на двустранна

инициатива „Предварителна оценка на потребностите в областта на необходимостта за защита на правата на децата в производства пред съд“ – „Провеждане на работно посещение в България“.

Съдия Георги Георгиев от шесто отделение взе участие в обобщаване на практиката по изборни дела, формирана при разглеждане на делата във връзка с проведените на 27.10.2024 г. избори на народни представители.

Съдия Юлия Тодорова от шесто отделение участва в следните международни семинари:

- „Механизми за преодоляване на противоречията в съдебните решения на националните съдилища, както и по отношение на съдебните актове на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека“, организиран от Върховния административен съд на Република Хърватия;

- „Обозначаване на различните нива на защита на фундаменталните права и свободи в практиката на Върховните административни съдилища, както и генерална асамблея на АСА – Europe – Финландска Лапландия.

Съдия Николай Гунчев от шесто отделение участва в петата Международна научна конференция „Тиквешки правни дни“, проведена в периода 18 – 20 октомври 2024 г., в гр. Кавадарци, Република Северна Македония, на която изнася лекция на тема „Системи на избор и назначаване на органи на съдебната власт в Европейския съюз. Ролята на сдруженията на магистратите и на правните неправителствени организации в тази процедура“.

Съдия Николай Ангелов активно участва, като изнася доклади, както следва: март 2024г. - EJTN Immigration law; април

2024г. - EJTN State liability; май 2024г. - ERA Protection against discrimination; октомври 2024г. EJTN - Preliminary Ruling Procedure. В качество си на представител на България в работната група Административно право в EMCО участва в полугодишните им срещи през месеци февруари и септември 2024г. в Брюксел, където се разработва програмата на EMCО за следващата година.

През 2024 г. съдия Даниела Мавродиева от седмо отделение взе участие в стаж за обмен на съдии ACA – Europe 2024 в гр. Лисабон, Португалия.

Съдия Юлия Раева от седмо отделение участва в годишната среща на Консултативния комитет към Единния патентен съд, която се проведе в Париж, Франция.

Освен това съдия Юлия Раева беше преподавател в Трета сесия на форума по правата на човека, по проект „Съвременна учебна среда за съдии, прокурори, следователи и други представители на професионалната общност“.

Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието за 2017 г. отбелязва, че „обучението на съдиите е от съществено значение за допринасяне за качеството на съдебните решения, както и за предоставяните на гражданите правосъдни услуги.“ В графа 39 е отразено, че задължителното обучение на съдии представя данни относно обучението на съдии в широк кръг от области, включително комуникацията със страните и пресата, както и в областта на съдебните умения. България заема място в дъното на таблицата със задължително единствено начално обучение – заедно със седем други страни от ЕС. За сравнение, водачът Холандия е въвела

задължително обучение на съдиите в следните области: начално, общо обучение на работното място, обучение на работното място за специализирани съдебни функции, обучение на работното място за управленски функции в съда, обучение на работното място за използване на компютърни устройства в съда.

Тези данни са предпоставка през следващите отчетни периоди да се провеждат по-активно различни форми на обучение за съдии и служители, за да се изпълни една от основните цели на съда за повишаване експертността и административния капацитет на съдиите и служителите от Върховния административен съд.

7.3. Работни съвещания.

В отделенията на Втора колегия на Върховния административен съд се затвърждава практиката на събирания за съвместно решаване на спорни въпроси, свързани с работата на всички съдии. Проблемите се решават конструктивно, в дух на взаимно уважение. Отбелязва се активността на членовете на отделенията при общото анализиране на проблемите. Добра е практиката темата на съвещанията да се обявява предварително, в срок, който позволява предварителна подготовка и излагането на обосновани правни аргументи по време на обсъжданията, което създава творческа атмосфера и добър микроклимат по време на срещите.

7.4. Дела с медиен интерес.

Изминалата 2024 г. беше изключително динамична по отношение на интереса на медиите към административни дела с

материя, която се разглежда от съдиите във Втора колегия на Върховния административен съд.

Обществеността беше информирана за резултатите по административните дела с екологична насоченост - строежът на Автомагистрала „Струма“, изгарянето на RDF отпадъци от Топлофикация „София“, строежи в екологични зони, сред които къмпинг „Кавацци“. Сред медийно значимите дела могат да бъдат открити и тези, образувани по жалби, свързани с работата на Националната здравноосигурителна каса – националния рамков договор, бюджетът на здравната каса и др.

Друга група медийни дела бяха свързаните с установен конфликт на интереси на представители на местната власт, с решения на Висшия съдебен съвет, включително решението за отстраняване от длъжност на бившия главен прокурор Иван Гешев.

8.ИЗВОДИ.

8.1. Данните в доклада представляват показател за оценяване на свършената през годината работа и областите за подобрене при изпълнение на задачите.

Въз основа на изложените статистически данни може да се направи извод, че се **запазва ефективността и стабилитета в правораздавателната дейност на Втора колегия на Върховния административен съд**. Принос за това има, както организацията на правораздавателния процес, така и личната мотивираност и професионализъм на съдиите в колегията. Постигнатите несвършени дела в края на 2024 година, срочността в

изготвянето на съдебните актове, както и броят на потвърдените от петчленен състав такива, е добър показател за работата на съдиите от Втора колегия, на фона на индивидуалната им натовареност, отчетена в настоящия доклад и в докладите на всяко отделение. Заслуга за отчетените през годината резултати следва да се отдаде и на добрата организация в дейността на отделенията и на колегията в цялост.

Очакванията на гражданите и организациите от административното правосъдие са бързина и качество на правораздаването. То се изразява в кратки срокове от образуване до приключване на делото, запазване на ниския процент на несвършените дела към края на отчетния период, липса на дела, които се отлагат неоснователно. За отчетената дейност през 2024 година Втора колегия демонстрира изключителни позитиви в сравнение с предходните отчетни периоди – преодоляване на броя на висящите дела в края на отчетния период, добър за европейските стандарти напредък в постигането на тази цел – намаляване на сроковете за разглеждане на делата и високо качество на постановените съдебни актове.

От друга страна постигнатите резултати са индикатор за ефект, тъй като отразяват положителните резултати за обществото с оглед бързина и качество на правораздавателна дейност, която колегията е отчела през изминалата година. От приключилите през годината с решение обжалваеми първоинстанционни дела, само 21 % са оспорени пред петчленни състави. Това е индикатор за истинско доверие в правилността на съдебния акт и в качеството на работата на съдебните състави. От всички проверени актове на тричленни

състави от съответните петчленни състави във Втора колегия са потвърдени 68 % от решенията и 60 % от определения са оставени в сила. Това е действително добър индикатор за ефект и качество на правораздавателната дейност.

8.2. Статистическите данни за постъпленията на дела в колегията са търсен резултат от измененията на АПК, които се прилагат от 2019 г. и 2021 г. И през отчетната година се запазва броят на новообразувани дела, като постъпленията в колегията са намалели само с 6 дела.

8.3. В резултат на изчерпателното уреждане на материалната компетентност на отделенията със заповед № РД-06-198/28.06.2023 г. на председателя на ВАС и през изминалата година не са се разпределяли закони *ad hoc*. Безспорно е, че във Втора колегия има по-голямото многообразие от материални закони в сравнение с Първа колегия, като през 2024 г. се разпределиха още два нови закона.

8.4. Голямото разнообразие на материални закони, разглеждани във Втора колегия е предпоставка за по-висок брой на частните производства, разпределени на съдиите във Втора колегия и води до неравномерната им натовареност. Въпреки това през изминалата година това не се е отразило на висиящността на делата към края на отчетния период. В допълнение към изложеното следва да се отчете професионализмът на съдиите от Втора колегия, които въпреки по-високата натовареност, разглеждаха делата пред 2024 г.

в по-кратки срокове. Статистическите данни отчетоха следните показатели:

- Средногодишно свършени дела на съдия във втора колегия – 143 бр./при 116 бр. първа колегия;
- Средна продължителност на разглеждане на делата във втора колегия – 110 дни/ 113 дни първа колегия;

8.5. В колегията се разглеждат и първоинстанционни производства, по които съдиите се произнасят в кратки срокове. Съдебните актове по хода на делото - по допълнителните искания (освобождаване от държавна такса, назначаване на правна помощ, искания за спиране на предварителното изпълнение, искания за отправяне на преюдициални запитвания), не се включват в изложените статистически данни, но преценката по тях е индивидуална с оглед спецификата на материалния закон и доказателствата по делото. Първоинстанционните дела обикновено не приключват в едно съдебно заседание, поради събирането на доказателствата и изясняването на спора от фактическа страна. Въпреки това статистиката и тази година затвърждава **изключителни показатели за разглеждане на тези дела – само 35 % от първоинстанционните дела са отнели повече от три месеца** от датата на насрочването до постановяването на съдебния акт, въпреки че за предходния период този показател е отчел 30 %.

8.6. За следващия отчетен период, следва да се предвидят **още по-интензивни задължителни обучения за повишаване**

на експертността и административния капацитет на кадровия състав на ВАС, особено в аспекта хармонизиране на съдебните актове с европейското законодателство.

8.7. През изминалата 2024 г. продължи работата с две паралелни деловодни системи, докато се осъществи прехода от ЛОТУС към ЕДИС – за решаването му е необходима подмяна на използваните компютри с нови, с актуална и поддържана операционна система и сканиращи устройства.

8.8. През 2024 г. материалната база отново предоставя самостоятелни кабинети само за председателя на колегията, председателите на четирите отделения и за десет съдии. Въпросът за подобриенето на сградния фонд трябва да бъде разглеждан като приоритетен през следващата година.

Предизвикателствата, които 2024 г. постави пред Втора колегия бяха липсата на изцяло електронно правосъдие, немалкият брой на командировани магистрати до месец септември и липсата на съвременна инфраструктура. Въпреки това съдиите и съдебните служители демонстрираха професионализъм при изпълнение на задълженията си.

Поради това през следващия отчетен период може да се препоръча да продължи стремежът за обновяване на материалната и техническата база и по-ускорена процедура за въвеждане на изцяло електронно правосъдие. С въвеждането на **по-добри условия за работа и обслужване на гражданите**, има основание да се твърди, че дейността на колегията ще бъде по-ефективна. В тази

връзка през текущата година следва компетентният орган – **Висшият съдебен съвет, да съобрази и предвиди необходимите парични ресурси, за да се осигури модерна материална обезпеченост.**

В заключение следва да се изкаже благодарност на всички съдии, съдебни помощници и съдебни служители, подпомагащи дейността на Втора колегия за професионалното изпълнение на задълженията им през целия отчетен период. Със своята работа, способност, професионализъм и отдаденост, работещите във Втора колегия на Върховния административен съд, допринесоха за поредна година за качествено, бързо и достъпно административно правораздаване – достижения, които институцията следва да съхрани и развива.

VIII. ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛЕНИЯТА ОТ ВТОРА КОЛЕГИЯ

ДЕЙНОСТ НА ВТОРО ОТДЕЛЕНИЕ

I. Съдебни състави. Разглеждана материя.

През отчетната 2024 г. съдиите от второ отделение на Върховния административен съд за поредна година показаха висок професионализъм, отговорност и бързина при изпълнение на задълженията си. Всеки един от тях притежава отлична професионална подготовка и опит, които са предпоставка за качеството на правораздаването и авторитета на съда сред обществеността. Спокойният климат и колегиалните отношения в четирите състава, и в отделението като цяло допринесоха за

постигане на отлични резултати в работата. През отчетния период в отделението работиха четиринадесет съдии: Георги Колев – председател на отделението, Таня Радкова, Галина Солакова, Илияна Дойчева, Мариета Милева, Севдалина Червенкова, Анелия Ананиева, Галина Стойчева, Светлозар Рачев, Радостин Радков, Стефка Кемалова, Мартин Аврамов, Славина Владова и Бранимира Митушева.

Със заповед № 2327/22.07.2022 г. на председателя на ВАС временно, считано от 27.07.2022 година са утвърдени следните промени в постоянно действащите тричленни състави във Второ отделение на ВАС: I състав – Таня Радкова, Анелия Ананиева, Мартин Аврамов; III състав – Галина Солакова, Мариета Милева и Бранимира Митушева; IV състав – Илияна Дойчева, Славина Владова и Светлозар Рачев, като до 01.03.2023 година II състав се състои от съдиите Севдалина Червенкова, Стефка Кемалова и Явор Колев. Със заповед №3430 от 14.11.2022 година на председателя на Върховен административен съд, считано от 15.11.2022 година във второ отделение е командирован съдия Явор Колев-съдия в Административен съд Пловдив. Със заповед №3432 от 14.11.2022 година на председателя на Върховен административен съд, считано от 01.03.2023 година, съдия Явор Колев е разпределен в Шесто отделение. Със заповед № РД-06-47/23.02.2023 година е разпоредено неприключилите дела, които подлежат на разглеждане в открито съдебно заседание, разпределени до 01 март 2023 год. на доклад на съдия Явор Колев във Второ отделение, се приключват от съдия Явор Колев в съответния тричленен състав на Второ отделение, отложил разглеждането на делото. Със заповед № РД-06-53/28.02.2023 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено,

считано от 01 март 2023 год. съдия Мартин Аврамов да бъде включен в Централизираната система за случайно разпределение на делата (ЦССРД) със 100 % натовареност във всички групи дела на Второ отделение и петчленен състав на II колегия, при отразяване на необходимите корекции. Със заповед № РД-06-115/20.04.2023 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено съдия Георги Димитров Колев да изпълнява функциите на председател на Второ отделение във Върховния административен съд, считано от 03 май 2023 год. Със заповед № РД-06-159/06.06.2023 година председателя на Върховния административен съд е определил Георги Димитров Колев за председател на II отделение на Върховния административен съд за срок 5 години, считано от 07 юни 2023 год. Със заповед №РД-06-6/08.01.2024г. на председателя на Върховен административен съд е разпоредено за периода до 15.01.2024г. постъпилите искания по хода на дела, разпределени на доклад на съдия Таня Радкова да се докладват на съдия Анелия Ананиева и да се разглеждат в състав: Анелия Ананиева, Мартин Аврамов и Стефка Кемалова. Със заповед №РД-06-12/15.01.2024г. на председателя на Върховен административен съд е разпоредено за периода от 15.01.2024г. до 16.02.2024г. съдия Галина Стойчева да бъде включена в ЦССРД със 100% натовареност, като се отразят необходимите корекции, в група „2-ро отделение-частна жалба-чл.131 и чл.149 от ЗУТ“. Със заповед №РД-06-98/25.04.2024г. на председателя на Върховен административен съд е разпоредено всички искания и молби по приключили дела на Второ отделение, възложени на доклад на съдия Галина Стойчева за периода от 15.01.2024г. до 16.02.2024г., постъпили след 16.02.2024г. да бъдат

докладвани на съдия Таня Радкова и да бъдат разглеждани от Първи състав на Второ отделение. Със заповед №РД-06-109/10.05.2024г. на председателя на Върховен административен съд е разпоредено за периода от 13.05.2024г. до 12.07.2024г. съдия Мартин Аврамов да бъде изключен от разпределението на частни производства във Второ отделение. Считано от 13.05.2024г. до 12.07.2024г. е разпределена съдия Галина Стойчева във Второ отделение на Върховния административен съд, като е включена в разпределението на частни производства във Второ отделение. Със заповед №РД-06-163/15.07.2024г. на председателя на Върховен административен съд е разпоредено съдия Мартин Аврамов да бъде включен в ЦССРД. Със заповед №РД-06-195/11.09.2024г. на председателя на Върховен административен съд е разпоредено за периода от 16.09.2024г. до 17.12.2024г. съдия Мартин Аврамов да бъде изключен от разпределението на частни производства във Второ отделение. Считано от 16.09.2024г. до 17.12.2024г. е разпределена съдия Галина Стойчева във Второ отделение, както и е включена в разпределението на частни производства във Второ отделение. Със заповед №РД-06-194/11.09.2024г. на председателя на Върховен административен съд за периода от 16.09.2024г. до 17.12.2024г. е утвърдена следната промяна в постоянно действащите състави във Второ отделение: Първи състав: Таня Радкова, Анелия Ананиева и Галина Стойчева. Със заповед №РД-08-320/26.09.2024г. на председателя на Върховен административен съд е прекратено командироването на съдия Светлозар Рачев във Върховния административен съд, считано от датата на встъпването му в длъжност „съдия“ във Върховен административен съд. Със заповед

№РД-08-322/26.09.2024г. на председателя на Върховен административен съд е прекратено командироването на съдия Радостин Радков във Върховния административен съд, считано от датата на встъпването му в длъжност „съдия“ във Върховен административен съд.

През 2024 г. във второ отделение се разглеждат дела по Закона за устройство на територията, Закона за териториалното и селищно устройство /отм./, Закона за кадастъра и имотния регистър, Закона за нотариусите и нотариалната дейност, Закона за частните съдебни изпълнители, Закона за посевния и посадъчния материал, Закона за камарата на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране, Закон за устройството на Черноморското крайбрежие, Закон за управление на етажната собственост, както и по издадените въз основа на тези закони наредби. През изминалата година въз основа на заповед № 3452/17.12.2021 г. е удължен срока, определен в т. I, т. II и т. V от заповед № 2484/05.10.2018 г. на председателя на Върховния административен съд, като съдиите от отделението са разглеждали и дела по Закона за нотариусите и нотариалната дейност и Закона за частните съдебни изпълнители. Със заповед № 3456/17.12.2021 г. е удължен срока, определен в т. I и т. II от заповед № 871/22.03.2019 г. на председателя на Върховния административен съд въз основа, на която новопостъпили жалби с материя административни услуги се насочват към всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е поискано извършването на административна услуга. Въз основа на заповед № 2043/29.06.2022 г. е удължен срока, определен в т. I, т. II и т. V от заповед № 2484/05.10.2018 г. на председателя на Върховния

административен съд, като съдиите от отделението са разглеждали и дела по Закона за нотариусите и нотариалната дейност и Закона за частните съдебни изпълнители. Въз основа на заповед №2040/29.06.2022 г. е удължен срока, определен в т. I и т. II от заповед № 870/22.03.2019 г. на председателя на Върховния административен съд като всички новопостъпили жалби с материя подзаконови нормативни актове, издавани от общински съвети се насочват към всички отделения съобразно обществените отношения, които се регулират от съответния материален закон. Със заповед № 2039/29.06.2022 г. е удължен срока, определен в т. I и т. II от заповед № 871/22.03.2019 г. на председателя на Върховния административен съд въз основа, на която новопостъпили жалби с материя административни услуги се насочват към всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е поискано извършването на административна услуга. Въз основа на заповед № 2037/29.06.2022 г. е удължен срока, определен в т. II и т. III от заповед № 875/22.03.2019 г. на председателя на Върховния административен съд, като всички новопостъпили жалби с материя конкурси се насочват към всички отделения съобразно материалния закон, във връзка с който е проведен конкурса. Съгласно заповед №1854 от 13.06.2022 година на председателя на Върховен административен съд, временно до 31.12.2022 година във Второ отделение са разглеждани дела по Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура. Със заповед № РД-06-65/16.03.2023 година на председателя на Върховен административен съд е разпоредено 78 дела образувани в Пето отделение по касационни жалби срещу решения на

административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание след 01.05.2023 година, да бъдат преразпределени във Второ отделение от най-малкия номер към най-големия. Със заповед № РД-06-189/23.06.2023 година на председателя на Върховен административен съд е разпоредено, считано от 26 юни 2023 г., председателят на Пето отделение да насочи след постъпването им 78 поредни дела по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за дипломатическата служба, за образуване, администриране и разпределяне към председателя на Второ отделение. Със заповед № РД-06-198/28.06.2023 година на председателя на Върховен административен съд, считано от 01.07.2023 година е утвърдено разпределение на делата между отделенията на Върховния административен съд по материя, съобразно приложимия за спора закон, като Второ отделение разглежда дела по Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура; Закон за кадастъра и имотния регистър; Закон за камарите на

архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране; Закон за Камарата на строителите; Закон за нотариусите и нотариалната дейност; Закон за общинската собственост - производства по чл.31; Закон за посевния и посадъчния материал; Закон за управление на етажната собственост; Закон за устройство на територията; Закон за устройството и застрояването на Столичната община; Закон за устройството на Черноморското крайбрежие; Закон за частните съдебни изпълнители; Отменени закони, които са уреждали обществени отношения, уредени с действащите материалните закони, възложени като материя на отделението. Със заповед № РД-06-99/26.04.2024г. на председателя на Върховния административен съд е разпоредено жалби, свързани с производства по Закона за административните нарушения и наказания, да се разглеждат от всички отделения съобразно материалния закон, с който е определено административното нарушение и съответното за него наказание.

Със заповед № РД-06-280/05.10.2023 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено, считано от 05 октомври 2023 г., председателят на Пето отделение да насочи след постъпването им 78 поредни дела по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за

дипломатическата служба, за образуване, администриране и разпределяне към председателя на Второ отделение.

Със заповед № РД-06-17/17.01.2024 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено, след изтичането на заповед № РД-06-280/05.10.2023, председателят на Пето отделение да продължи да насочва след постъпването им нови 78 поредни дела по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за дипломатическата служба, за образуване, администриране и разпределяне към председателя на Второ отделение.

Със заповед № РД-06-102/07.05.2024 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено, председателят на Пето отделение да продължи да насочва след постъпването им нови 78 поредни дела по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за

дипломатическата служба, за образуване, администриране и разпределяне към председателя на Второ отделение.

Със заповед № РД-06-169/18.07.2024 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено, след изтичането на заповед № РД-06-102/07.05.2024, председателят на Пето отделение да продължи да насочва след постъпването им нови 78 поредни дела по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за дипломатическата служба, за образуване, администриране и разпределяне към председателя на Второ отделение.

Със заповед № РД-06-274/08.11.2024 година на председателя на Върховния административен съд е разпоредено, след изтичането на заповед № РД-06-169/18.07.2024, председателят на Пето отделение да продължи да насочва след постъпването им нови 78 поредни дела по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалвания на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения, по Закона за държавния служител, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и

Закона за дипломатическата служба, за образуване, администриране и разпределяне към председателя на Второ отделение.

Със заповед №РД-06-193/11.09.2024г. на председателя на Върховния административен съд е разпоредено жалби, свързани с производствата по Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България да се разглеждат от Второ отделение на Върховния административен съд.

II. Обща статистическа информация. Натовареност на съдиите в отделението. Образувани дела. Свършени дела. Висящи дела.

От изготвената статистическа справка за дейността на ВАС през 2024г. се установява, че във второ отделение има свършени 1631 броя дела, от които: 1008 броя дела – в открито и 623 броя дела – в закрито съдебно заседание. Към 31.12.2024 г. броят на висящите дела е 280 броя. Образуваните дела през 2024 г. във II отделение са 1583 или общо броят на делата за разглеждане през годината е 1911 броя, от които свършени 1631 броя, от тях в открито съдебно заседание 1008 броя, а в закрито – 623 броя, като са останали към 31.12.2024 г. висящи дела – 280 броя. От общия брой образувани 1583 броя дела, тези по жалби срещу подзаконови нормативни актове са 9 броя дела, класифицирани дела – 7 броя и административнонаказателни дела по чл. 304 АПК – 2 броя. В контекста на изложеното, наред с увеличението на броя на образувани и решени дела, следва да се има предвид, че отчитането на работата на съдиите във Второ отделение на ВАС по приетата отчетна форма - по критерий брой на свършените дела и написването им в срок, не отразява реалната им натовареност. Не

само с оглед необходимостта от постановяване на различни процесуални актове наред с решенията в първоинстанционните съдебни производства, но и предвид разнообразието и сложността на преобладаващата част от възложената материя. Натовареността на съдиите в отделението за 2024 г., предвид свършените за периода дела, е както следва:

Второ отделение												
	3-чл.	5-чл.	КИ	СМ. С	АНП	Разп.	ТД см.	2024 г.	2023 г.	2022 г.	2021 г.	2020 г.
Георги Колев	69	9	2	1	2			83	91	107	157	210
Анелия Ананиева	119	10	1	1				131	132	146	131	154
Бранимира Митушева	125	14	1	1				141	140	135	88	
Галина Солакова	130	7		1				138	141	133	134	154
Илияна Дойчева	129	8	3					140	137	134	128	152
Мариета Милева	131	7	1					139	146	133	147	134
Мартин Аврамов	70	5						75	89	99	111	115
Севдалина Червенкова	116	8	2					126	146	132	140	164
Славина Вladoва	131	8		2				141	131	101	113	150
Стефка Кемалова	119	7						126	140	111	114	156
Таня Радкова	105	8		2				115	140	141	116	159
Радостин Радков	125	10	2	1				138	137	52		
Светлозар Рачев	128	8	1					137	144	51		
Галина Стойчева	89	4						93				

Статистическите данни сочат, че съдиите от второ отделение са сред отделенията с най-висок брой приключени дела във Върховния административен съд. При условие, че при насрочване на съдебните заседания се спазва стриктно Заповед № 547/12.05.2014 г., Заповед № 1169 от 10.05.2021 година и Заповед № 2366 от

25.07.2022 година на председателя на Върховен административен съд относно натовареността (видно и от почти еднакъв брой приключени дела на съдиите в отделението), резултатите се дължат на положените усилия по предварителната подготовка на делата с цел отстраняване на всички процесуални пречки за разглеждане на спора и своевременно събиране на необходимите доказателства. От съществено значение също е добрата работа на съдебните служители във връзка с обработката на книжата и връчването на призовки и съобщения. На практика в отделението много рядко се отлагат дела, най-вече поради необходимост от събиране на допълнително поискани от страните доказателства в първоинстанционните производства, както и при прилагане нормата на чл. 139, ал. 1 АПК.

Изложеното налага извод, че второ отделение продължава да работи при условията на високо натоварване. Съдиите от отделението изписваха дела, но не успяха да ползват в пълен размер годишните си отпуски, което неминуемо дава отражение върху работния им капацитет през следващия период.

Срочност при постановяване на съдебните актове.

По отношение спазване на критерия срочност при постановяване на съдебни актове, срокът за изготвяне на съдебните актове в отделението е 895 броя – съдебни актове, изготвени до 1 месец, 139 броя – над 1 месец и 78 броя - над 3 месеца. Анализът на фактическата и правна сложност на разглежданите казуси, както и безспорният факт, че сред постъпващите в отделението дела не са налице идентични дела (т.нар. серии), респ. всяко постъпващо дело е както от значение за развитието на правото, така и от значение за унифициране на правоприлагането, налагат извод, че въпреки своята

висока натовареност, съдиите от второ отделение показват изключително висока ефикасност в работата си. Посочените обективни показатели за качествено правораздаване, извеждащи за поредна година второ отделение на челна позиция в съда, са резултат на изключително отговорното отношение и съвместно изпълнение на служебните задължения от страна на целия личен състав – съдии, съдебни помощници и служители.

III. Администрация

През 2024 г. в отделението работиха съдебните помощници, Аксиния Каменова, Иваел Лозев, Николай Георгиев, Белла Стоименова, Кремена Томова, Мирослава Дойчева и Еленко Еленков. Съдебните помощници полагат старание да изготвят възложените им проектоактове в сравнително кратки срокове. За извършената работа от всеки съдебен помощник, ежесечно се изготвя отчет, който се представя на председателя на отделението и главния секретар. При председателя на ВАС и председателя на Второ отделение не са постъпвали жалби срещу некоректни действия в съдебна зала от съдиите на второ отделение или от неетично поведение на служителите – съдебни секретари, деловодители, куриер. Изготвянето на съдебните протоколи от открити съдебни заседания, своевременното им обявяване в интернет страницата на ВАС, призоваването на страните по делата, на вещи лица, свидетели и др., се извършва от съдебните секретари към отделението. Към второ отделение са разпределени секретарите Илиана Иванова, която работи с трети състав Антоанета Стоилова, която работи с втори състав и Михаела Тунова, която работи с първи състав. Деловодната

работа на отделението се осъществява от четирима деловодители, които също са разпределени към всеки от съдебните състави: Катрин Димитрова – първи състав; Десислава Калинова – втори състав; Анжела Иванова – трети състав и Дафинка Добринска – четвърти състав. В резултат на оптималното разпределение и обработването на делата, сканирането на документите, воденето на съдебната кореспонденция и др., е постигната максимална бързина и прецизност, въпреки прекомерната натовареност на деловодителите в отделението с оглед големия брой образувани и свършени дела. На длъжността съдебен секретар към председателя на второ отделение е Катрин Дукова.

Всички съдебни служители имат добри отношения със съдиите от отделението и помежду си. Въпреки големия обем от работа и спецификата на задълженията, служителите се отнасят любезно и с нужното внимание към гражданите, изискващи справки по телефона и на място. При необходимост от заместване на отсъстващ служител или извънредно дежурство, работата се поема при условията на взаимозаменяемост от определен служител, без да възниква проблем или несъгласие.

IV. Заключение.

През 2024 година е на лице устойчива работа на съдийте от 02 Отделение на върховния административен съд. Въпреки допълнителната материя-делата за прекратяване на служебните правоотношения съдебните актове в голям процент са постановени в процесуалните срокове. Не са на лице проблеми в работата на съдебното деловодство и съдебните секретари. Правните помощници

работещи към 02 отделение изпълняват задълженията си в срок и в пълен обем.

Следва да бъде отбелязано че и през 2024г обема на частни производства в 02 отделение остава изключително висок за разлика от повечето други отделения и липсва компенсаторен механизъм за обема от работа .

ДЕЙНОСТ НА ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

През отчетната 2024 г. пето отделение при Върховния административен съд осъществяваше правораздавателната си дейност с четири съдебни състави, с участие на четирима командировани съдии Румен Йосифов, Мирела Георгиева, Нели Дончева и Вергиния Димитрова.

Въз основа на заповед №РД-06-232/02.10.2024г. на Председателя на ВАС е одобрен ПЪРВИ постоянен тричленен състав на Пето отделение - Донка Чакърлова, Емил Димитров и Елка Атанасова. Преди промяната с цитираната заповед в този състав е работил командирования съдия Румен Йосифов.

Въз основа на заповед №РД-06-50/24.02.2023 г. на Председателя на ВАС е одобрен ВТОРИ постоянен тричленен състав на Пето отделение – Виолета Главинова, Мария Николова и Мирела Георгиева.

Въз основа на заповед №РД-06-241/03.10.2024г. на Председателя на ВАС е одобрен ТРЕТИ постоянен тричленен състав на Пето отделение – Анна Димитрова, Илиана Славовска и Тинка

Косева. Преди промяната с цитираната заповед в този състав са работили командирования съдия Нели Дончева и съдия Ирина Кюртева.

Въз основа на заповед №РД-06-232/02.10.2024г. на Председателя на ВАС е одобрен ЧЕТВЪРТИ постоянен тричленен състав на Пето отделение – Еманоил Митев, Юлия Ковачева и Ирина Кюртева. Преди промяната с цитираната заповед в този състав са работили командирования съдия Вергиния Димитрова и съдия Тинка Косева.

Със заповед №РД-08-327/26.09.2024 г. на Председателя на ВАС, е прекратено командироването на съдия Мирела Георгиева поради повишението ѝ в длъжност „съдия“ във Върховния административен съд.

Със заповед №РД-06-195/11.09.2024 г. на Председателя на ВАС съдия Нели Дончева е разпределена в ТРЕТО отделение на ВАС.

Със заповед №РД-08-331/26.02.2024 г. на Председателя на ВАС е прекратено командироването на съдия Вергиния Димитрова във ВАС.

Със заповед №РД-06-08-335/26.09.2024 г. на Председателя на ВАС е прекратено командироването на съдия Румен Йосифов във ВАС.

С натоварване от 10 % по всички групи дела в отделението заседава и съдия Любомир Гайдов, ръководител на Втора колегия на ВАС и заместник-председател на Върховния административен съд.

Председателят на отделението Йовка Дражева има задължението да заседава с всички съдебни състави при натовареност от 50%.

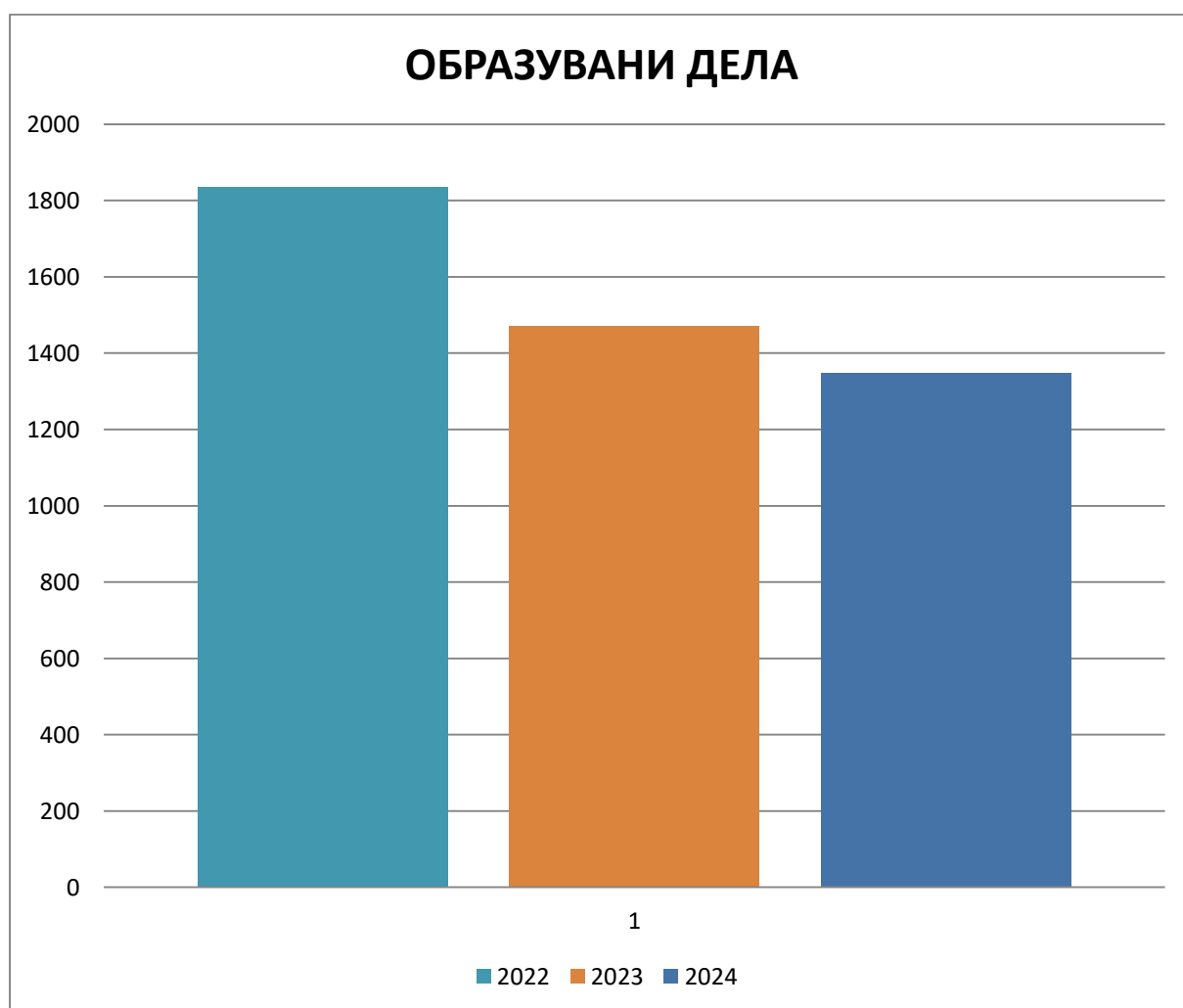
Със заповед №РД-06-198/28.06.2023 г. на Председателя на ВАС е утвърдена материята между отделенията на ВАС, считано от 01.07.2023 г. и съдиите от пето отделение разглеждат дела по Валутния закон, Закона за адвокатурата, Закона за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните, Закона за Българската академия на науките, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за виното и спиртните напитки, Закона за висшето образование, Закона за военното разузнаване, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Закона за горите, Закона за дипломатическата служба, Закона за достъп до обществена информация, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за държавна агенция „Разузнаване“, Закона за защита на животните, Закона за защита на личните данни, Закона за защита от дискриминация, Закона за защита от класифицирана информация, Закона за защита на растенията, Закона за държавните резерви и военновременните запаси, Закона за държавния служител, Закона за животновъдството, Закона за измерванията, Закона за лова и опазване на дивеча, Закона за Министерство на вътрешните работи, Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за независимите оценители, Закона за независимия финансов одит, Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за подпомагане на земеделските производители, Закона за правната помощ, Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за признаване на професионални квалификации, Закона за професионалното образование и обучение, Закона за пчеларството,

Закона за развитието на академичния състав в РБ, Закона за рибарството и аквакултурите, Закона за статистиката, Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, Закона за управление на агрохранителната верига, Закона за фуражите, Закона за хазарта, Закона за храните, Закона за юридическите лица с нестопанска цел, Спорове във връзка с административни актове, издадени в процедура за предоставяне и администриране на средства от Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, които са постановени ДО сключване на договора за предоставяне на финансова помощ, както и отменени закони, които са уреждали обществени отношения, уредени с действащите материални закони, възложени като материя на отделението.

Със заповеди №№ РД-06-102/07.05.2024 г., РД-06-169/18.07.2024 г. и РД-06-274/08.11.2024 г. на Председателя на ВАС с цел обезпечаване насрочването на делата в разумни срокове и осигуряване на равномерна натовареност на съдиите, от Пето към Второ отделение са пренасочени за разглеждане дела, образувани по касационни жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по обжалване на актове за прекратяване на служебни правоотношения, в т.ч. актове за дисциплинарни уволнения по Закона за държавния служител, Закона за министерство на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на РБ, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за военното разузнаване и Закона за дипломатическата служба.

През 2024 г. в Пето отделение **са образувани нови** 1348 бр.дела при 1472 бр. за 2023 г. От посочената бройка 28 са

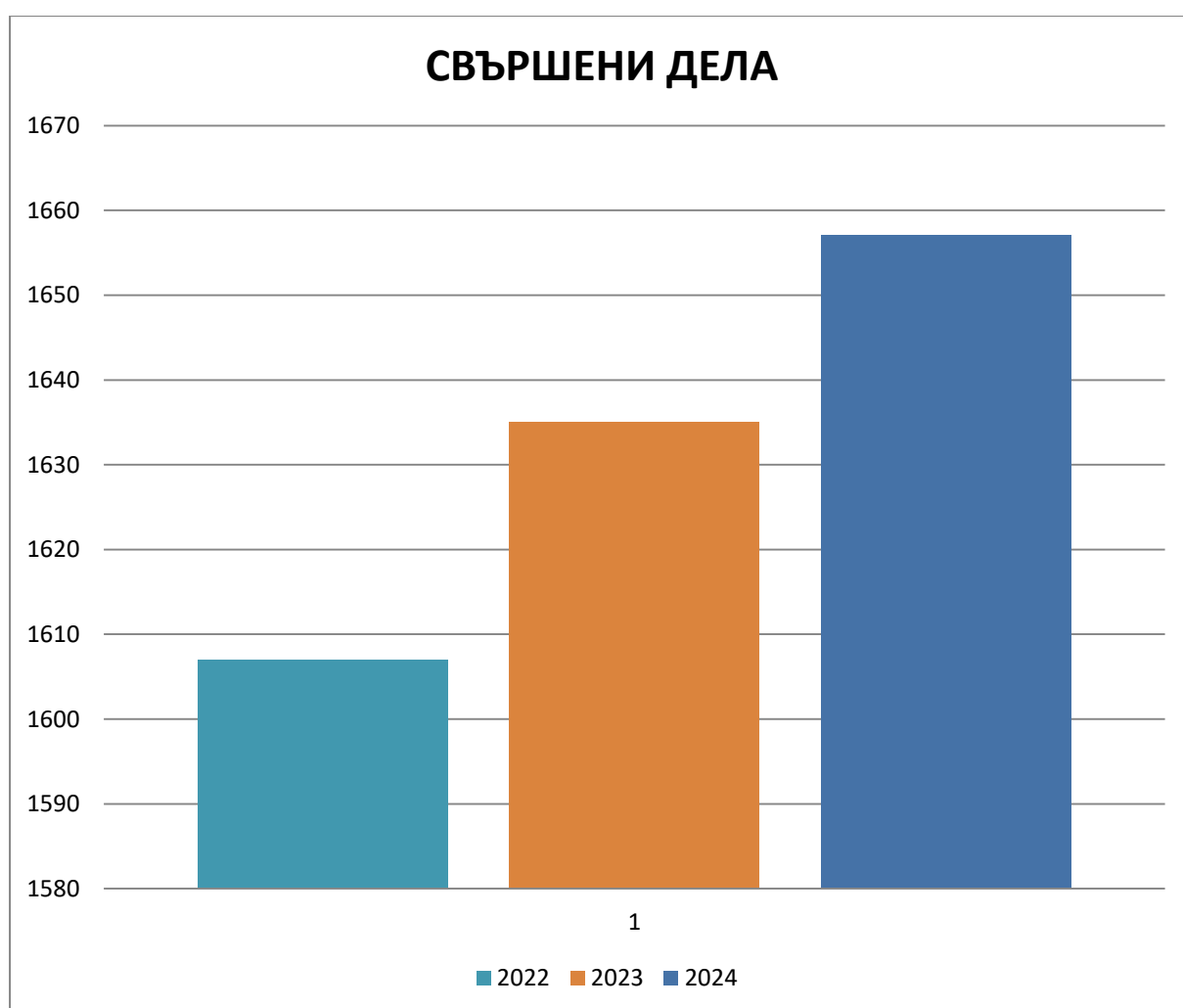
класифицираните дела, 9 дела по жалби срещу подзаконовни нормативни актове и 2 административнонаказателни дела по чл. 304 АПК. Общо през 2024г. са поставени за разглеждане 1991 дела. При сравнение с поставените за разглеждане дела за 2023 г. са 2176, а за 2022 г. - 2215 бр.

От общо образуваните 1435 бр. дела на съдиите от отделението, 1318 бр. са в тричленни съдебни състави, а 82 бр. в петчленни съдебни състави. Делата на съдиите от пето отделение в петчленни състави спрямо 2023 г. са с 15 дела повече – 67 бр.

Новообразуваните дела през 2024 г. на съдиите от отделението в смесени петчленни състави са общо 4 бр., т.е. на половина колкото са били през 2023 г. - 8 бр.

От поставените за разглеждане 1991 броя дела за 2024 в отделението са свършени 1657 бр., от които 535 бр. в закрити заседания и 1122 бр. в открити заседания. Съотношението на свършените дела в отделението е 32,3 % в закрити заседания и 67,7 % в открити съдебни заседания.

Общият брой на свършените дела на съдиите в пето отделение са 1740 бр., от които 75 бр. в петчленни съдебни състави, 5 бр. в смесени петчленни състави и 3 бр. тълкувателни решения. За

сравнение през 2023 г. общият брой на свършените дела от съдиите в пето отделение са 1635, а през 2022г. са 1607. Статистиката показва увеличение на свършените дела с 105 броя спрямо предходната 2023 г.

Общо 591 бр. съдебни актове са изготвени в 1 месечен срок, 377 бр. в 3 месечен срок, а 154 бр. над 3 месеца. Изводът е, че 35,7 % от свършените в отделението дела са с постановени съдебни актове в 1 месечен срок, 22,8 % в срок от 1 до 3 месеца и 9,3 % в срок над 3 месеца. В закрито заседание са постановени 32,3 % от съдебните актове. Причина за постановяване на съдебните актове извън тримесечния срок са фактическа и правна сложност на делата.

Висящите дела към 31.12.2024 г. са 334 бр. Към същата дата няма ненасрочени дела. За сравнение към 31.12.2023 г. висящите дела са били 704 бр., а към 2022г. – 704. Това означава, че висящността на делата спрямо 2023 и 2022 г. е намалена на половина.

Образуваните и свършените през 2024 г. в пето отделение дела по съдии и според таблицата, са както следва:

Любомир Гайдов - образувани 19 бр. дела, свършени 16 бр. дела, от които 2 бр. класифицирани,

Йовка Дражева образувани 65 бр. дела, свършени 81 бр. дела, от които 2 бр. класифицирани, 2 бр. АНП и 6 бр. дела в петчленни състави,

Анна Димитрова – образувани 111 бр., свършени 140 бр.дела, от които 3 бр., 7 бр.в петчленен състав, 1 бр. тълкувателно решение, 1 бр. в смесен петчленен състав,

Виолета Главинова- образувани 113 бр.дела, свършени 125 бр.дела, от които 2 бр. класифицирани, 6 бр.дела в петчленен състав и 1 бр. в смесен петчленен състав,

Донка Чакърва - образувани 117 бр.дела, свършени 144 бр.дела, от които 4 бр.класифицирани, 1 бр. тълкувателно решение, 2 бр. в смесени петчленни състави и 7 бр. дела в петчленен състав,

Елка Атанасова - образувани 71 бр.дела, свършени 33 бр.дела,

Еманоил Митев - образувани 105 бр., свършени 134 бр.дела, от които 4 бр.класифицирани и 5 бр. в петчленен състав,

Емил Димитров - образувани 82 бр., свършени 115 бр. дела, от които 3 бр. класифицирани и 3 бр. в петчленен състав,

Илиана Славовска - образувани 109 бр.дела, свършени 143 бр.дела, от които 10 бр. в петчленен състав,

Ирина Кюртева - образувани 48 бр., свършени 39 бр.дела, от които 1 бр.класифицирани и 1 бр. в петчленен състав,

Мария Николова - образувани 81 дела, свършени 112 дела, от които 5 бр. класифицирани,

Мирела Георгиева - образувани 118 бр.дела, свършени 138 бр., от които общо 3 бр. класифицирани дела и 6 бр. в петчленен състав,

Тинка Косева - образувани 110 бр.дела, свършени 135 бр., от които 6 бр. класифицирани дела, 1 бр. тълкувателно решение и 6 бр. в петчленен състав.

Юлия Ковачева - образувани 100 бр.дела, свършени 78 бр., от които 1 бр. класифицирани дела и 4 бр. в петчленен състав.

Командировани съдии:

Вергиния Димитрова - образувани 51 бр.дела, свършени 94 бр., от които 1бр. класифицирани и 7 бр. в петчленен състав,

Нели Дончева - образувани 58 бр.дела, свършени 92 бр., от които 3 бр. класифицирани,

Румен Йосифов - образувани 49 бр.дела, свършени 108 бр., от които 4 бр. класифицирани, 1 бр. смесен петчленен състав и 7 бр. в петчленен състав.

Като краен резултат с най-много свършени дела са съдиите Донка Чакърва с 144 бр. дела, Илиана Славовска с 143 бр. дела, Анна Димитрова -140 бр. дела и Мирела Георгиева – 138 бр. дела.

През 2024 година в пето отделение са постановени съдебни актове и от съдиите: Сибила Симеонова – 1 бр., Александър Митрев – 1бр., Благовеста Липчева – 1 бр., Бранимира Митушева – 1 бр., Георги Георгиев- 1 бр., Искра Александрова – 1 бр., Николай

Ангелов – 3 бр., Росица Драганова – 1 бр., Румяна Борисова – 2 бр. и Таня Комсалова – 1 бр.

За 2024 г. няма възложени нови тълкувателни дела на съдиите от пето. В заседание от 26.04.2023 г. по т.д.№3/2022 г. с докладчик съдия Тинка Косева делото е спряно до приключване на дело С-329/2022 г. По т.д.№7/2021 г. с докладчик съдия Емил Димитров е постановено т.р.№ 1/17.01.2023 г.

През 2024 г. съдиите участваха в организирани семинари от ръководството на Върховния административен съд и в семинар, организиран от ръководството на АБАС.

Следва да се отбележат участия на отделни съдии от отделението в обучения, както следва:

Мариела Георгиева- участие в семинари на теми: 1. „Трансформация. Административно правосъдие за гражданите и бизнеса" – 22.02.2024 г.; 2."Задължителната сила на съдебните решения на СЕС и ЕСПЧ за националните съдилища" – 23.02.2024г.; 3. Годишно събрание на АБАС – 04.10.2024 г.

Йовка Дражева - временен преподавател в НИП в курса за задължителна квалификация при преместване и повишаване в административните съдилища.

Служители

Деловодната работа в отделението се извършваше от четирима съдебни деловодители: Бистра Мутафчиева, Луиза Кацарска, Светла Касабова и Наталия Стоянова. Поради продължително отсъствие на Луиза Кацарска в отделението на нейно място работи като деловодител Ани Андреева.

Съдебните секретри в Пето отделение през 2024 г. са трима: Мариола Велкова, Мадлен Дукова и Николина Аврамова. Милка Ангелова работи като секретар към председателя на отделението.

Куриери в отделението са Даниела Мазнева и Ренета Георгиева.

През 2024 год. в пето отделение работят следните съдебни помощници, разпределени съответно към съдиите в отделението: Виктор Йорданов, Владислава Йорданова, Габриела Генчева, Денис Алексиев, Лили Димитрова и Рени Петрова. Личен съдебен помощник на председателя на отделението е Дияна Рангелова. През периода на съдебната ваканция всички помощници по график обработваха доклада на отделението. Благодаря на всички съдебни помощници за свършената работа!

Секретари, деловодители, куриери и съдебни помощници работят в условията на екипност към постоянните тричленни съдебни състави. Всички работиха усилено, добросъвестно и отговорно при изпълнение на служебните си задължения, за което им благодаря.

Статистиката показва, че за 2024 година има намаляване на образуваните и свършени дела спрямо предходната година. Част от причините са в промяната на организацията на работа в целия съд и определянето на три дати в месеца за открити съдебни заседания за всеки съдебен състав. Следва обаче да се отчете все по-голямата правна сложност на възложената материя и проучването на практиката на СЕС, което изисква време за подготовка на делата и постановените съдебни актове.

ДЕЙНОСТ НА ШЕСТО ОТДЕЛЕНИЕ

I. СЪДЕБНИ СЪСТАВИ. РАЗГЛЕЖДАНА МАТЕРИЯ.

1. Съдебни състави.

През отчетната 2024 г. съдиите от шесто отделение на Върховния административен съд (ВАС) за поредна година показват висок професионализъм, отговорност и бързина при изпълнение на задълженията си. Всеки един от тях притежава отлична професионална подготовка и опит, които са предпоставка за качеството на правораздаването и авторитета на съда сред обществеността. Спокойният климат и колегиалните отношения в четирите състава, и в отделението като цяло, допринасят за постигане на отлични резултати в работата.

В началото на отчетната година в отделението правораздават 13 (тринадесет) съдии: Сибила Симеонова – председател на отделението, Георги Георгиев, Тодор Тодоров, Николай Гунчев, Юлия Тодорова, Десислава Стоева, Хайгухи Бодикян, Весела Николова, Николай Ангелов, Стела Динчева, Явор Колев, Стефан Станчев и Николай Господинов, които са разпределени в три четиричленни постоянно действащи състави, както следва:

I състав – председател съдия Тодор Тодоров, съдия Весела Николова, съдия Николай Ангелов и съдия Николай Господинов;

II състав - председател съдия Николай Гунчев, съдия Хайгухи Бодикян, съдия Стела Динчева и съдия Стефан Станчев;

III състав – председател съдия Георги Георгиев, съдия Десислава Стоева, съдия Юлия Тодорова и съдия Явор Колев.

Считано от 15.01.2024 г., със заповед № РД-06-341 от 13.12.2023 г. на председателя на ВАС, във връзка с командироването на съдия Росица Чиркалева във Върховния административен съд, са утвърдени следните промени, в постоянно действащите състави в шесто отделение:

III състав – председател съдия Георги Георгиев, съдия Десислава Стоева и съдия Явор Колев.

IV състав – председател съдия Сибила Симеонова, съдия Юлия Тодорова и съдия Росица Чиркалева.

Съгласно заповед № РД-06-235 от 02.10.2024 г. на председателя на ВАС, с оглед встъпването в длъжност на съдиите Бойка Табакова и Слав Бакалов и разпределението им в шесто отделение, считано от 01.11.2024 г., са утвърдени промени, в постоянно действащите състави, както следва:

I състав – председател съдия Тодор Тодоров, председател съдия Весела Николова, Бойка Табакова и Николай Ангелов.

Делата на доклад на съдия Тодор Тодоров и съдия Бойка Табакова се разглеждат в състав: председател съдия Тодор Тодоров, съдия Весела Николова и съдия Бойка Табакова.

Делата на доклад на съдия Весела Николова и съдия Николай Ангелов се разглеждат в състав: председател съдия Весела Николова, съдия Бойка Табакова и съдия Николай Ангелов.

II състав – председател съдия Николай Гунчев, съдия Стела Динчева и съдия Стефан Станчев.

IV състав – председател съдия Хайгухи Бодикян, съдия Юлия Тодорова и съдия Слав Бакалов.

Към 31.12.2024г. в шесто отделение правораздават 14 (четиринадесет) съдии в един четиричленен и три тричленни постоянно действащи състави, както следва:

I състав – председател съдия Тодор Тодоров, председател съдия Весела Николова, съдия Бойка Табакова и съдия Николай Ангелов.

II състав – председател съдия Николай Гунчев, съдия Стела Динчева и съдия Стефан Станчев.

III състав – председател съдия Георги Георгиев, съдия Десислава Стоева и съдия Явор Колев.

IV състав – председател съдия Хайгухи Бодикян, съдия Юлия Тодорова и съдия Слав Бакалов.

През 2024 г. към отделението работят съдебните помощници: Мария Стефанова, Стефан Желев, Владислав Найденов, Матей Тодоров, Денислав Ненов и Мария Владимирова.

Мария Владимирова е била в състава на съдебните помощници на шесто отделение в продължение на една година и е напуснала ВАС през септември 2024 г.

От 16.09.2024 г. в отделението е разпределен Даниел Стоев.

Съдебните помощници полагат старание да изготвят възложените им проектоактове в сравнително кратки срокове. Постъпващите в отделението доклади с жалби се преглеждат в деня на разпределянето, изготвят се справки по дела и конкретни

въпроси, възложени от съдиите в отделението. За извършената работа от всеки съдебен помощник ежесечно се изготвя отчет, който се представя на председателите на състави, председателя на отделението и главния секретар.

Стефан Желев е назначен освен за съдебен помощник в шесто отделение **и на още две длъжности:** 1) служител по сигурността на информацията, и 2) длъжностно лице по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, поради което няма възможност да изпълнява в пълен обем задълженията си по изготвяне на проектоактове по съдебни дела.

При 14 съдии в шесто отделение, съдебните помощници са шест, което е крайно недостатъчно с оглед обема на работа в отделението.

Поради голямата натовареност и необходимостта от бързо изпълнение при обработката на ежедневния доклад, Мария Стефанова е разпределена към председателя на отделението и останалите съдии не ѝ възлагат работа по конкретни дела за изготвяне на проектоактове.

Видно от обявените статистически данни за дейността на Втора колегия на Върховния административен съд през 2024 г., шесто отделение е на първо място по дела за разглеждане общо 2294 бр., поради което се налага извода, че съотношението между съдии и съдебни помощници е неравномерно и недостатъчно.

2. Разглеждана материя

През 2024 г. в шесто отделение се разглеждат дела по общо 42 материални закона, както следва:

I НОРМАТИВНАТА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ:

1. Кодекс за социалното осигуряване (КСО);
2. Кодекс на труда (КТ);
3. Семейен кодекс (СК);
4. Закон за социалното подпомагане (ЗСП);
5. Закон за социалните услуги (ЗСУ);
6. Закон за семейните помощи за деца (ЗСПД);
7. Закон за хората с увреждания (ЗХУ);
8. Закон за гарантиране вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР);
9. Закон за насърчаване на заетостта (ЗНЗ);
10. Закон за защита при бедствия (ЗЗБ);
11. Закон за закрила на детето (ЗЗДет.);
12. Закон за младежта (ЗМ);
13. Закон за физическото възпитание и спорта (ЗФВС);

II НОРМАТИВНАТА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ:

14. Закон за здравното осигуряване (ЗЗО);
15. Закон за здравето (ЗЗ);
16. Закон за съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина (ЗСОЛЛДМ);

17. Национален рамков договор за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз / за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския зъболекарски съюз (НРД);

18. Закон за лечебните заведения (ЗЛЗ);

19. Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ);

20. Закон за националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 (ЗНССПЕЕН);

21. Закон за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗНВП);

III НОРМАТИВНАТА УРЕДБА ПО ОТНОШЕНИЕ ДЕЙНОСТТА НА ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ:

22. Закон за съдебната власт (ЗСВ);

23. Търговски закон – заповеди на министъра на правосъдието за изключване от списъка на синдиците и конкурси (ТЗ);

III НОРМАТИВНАТА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА:

24. Закона за опазване на околната среда (ЗООС);

25. Закон за управление на отпадъците (ЗУО);

26. Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);

27. Закон за защитените територии (ЗЗТ);

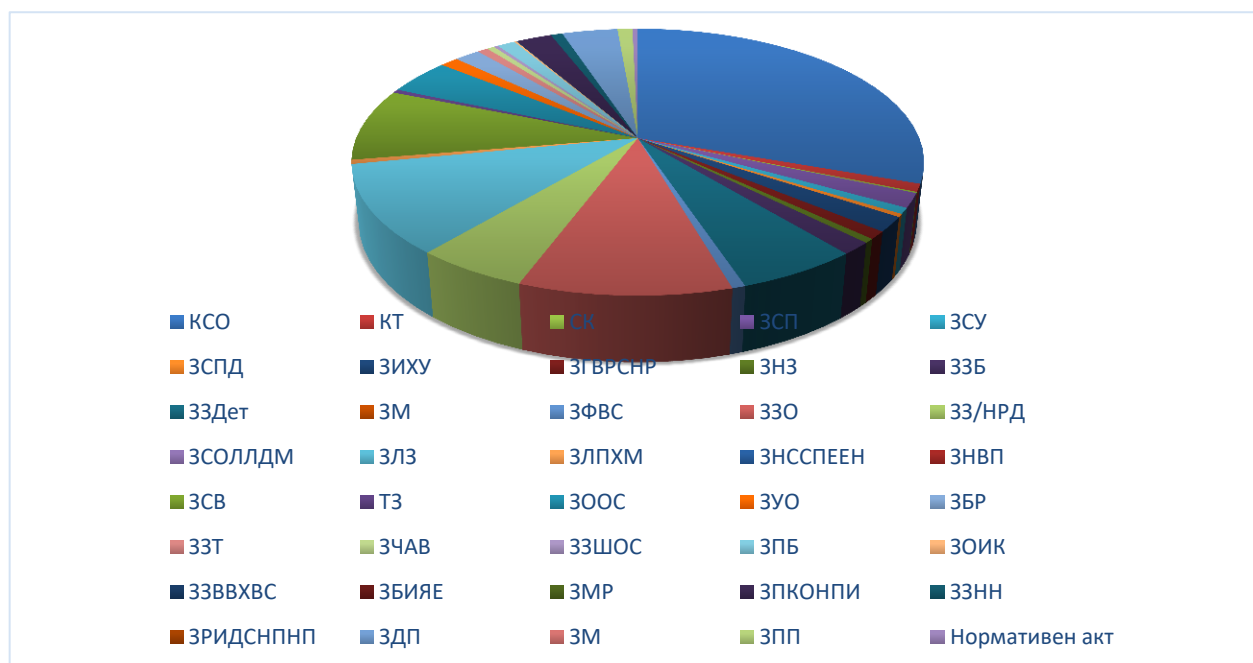
28. Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ);

- 29. Закон за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС);
- 30. Закон за подземните богатства (ЗПБ);
- 31. Закон за ограничаване изменението на климата (ЗОИК);
- 32. Закон за защита от вредното въздействие на химическите вещества и смеси (ЗЗВВХВС);
- 33. Закон за безопасното използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ);
- 34. Закон за маслодайната роза (ЗМР);

IV ДРУГИ:

- 35. Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на придобитото имущество (ЗПКОНПИ);
- 36. Закон за запасите от нефт и нефтопродукти (ЗЗНН);
- 37. Закон за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход (ЗАРИДСНПНП);
- 38. Закон за държавните помощи (ЗДП);
- 39. Закон за медиацията (ЗМ);
- 40. Закона за публичните предприятия (ЗПП);
- 41. Правила за управление на средствата от Националния иновационен фонд (ПУСНИФ);
- 42. Отменени закони, които са уреждали обществени отношения, уредени с действащите материалните закони, възложени като материя на отделението.

43. Закон за компенсиране на разходите на потребителите за транспорт.

Предвид статистическите данни, отделението е на едно от първите места в съда по многообразие на материални закони, уреждащи различни по естеството си обществени отношения. Преобладаващ дял от разглежданите дела в шесто отделение са касационни производства срещу обжалвани първоинстанционни решения и определения на административните съдилища, както и първоинстанционни дела, във връзка с правоприлагането на следните нормативни актове:

✓ Кодекс за социално осигуряване (КСО), Регламент (ЕО) № 883/2004 и Регламент (ЕО) № 987/2009 - жалби на осигурители и осигурени лица срещу решения на директорите на Териториалните

поделения на Националния осигурителен институт относно всички видове пенсии и добавките към тях, трудови злоупотреби, задължителни предписания – най-често за неправилно подадени данни към Персоналния регистър, събиране на суми по ревизионни актове за начет, възстановяване на недобросъвестно получени осигурителни плащания над 1000 лв.;

- ✓ Кодекс на труда (КТ) – актове за прилагане на принудителни административни мерки за отстраняване на нарушения при прилагане на трудовото и осигурителното законодателство и актове за обявяване съществуването на трудови правоотношения;

- ✓ Закон за семейни помощи за деца (ЗСПД) - откази за отпускане или неправилно определяне на помощи за деца;

- ✓ Закон за закрила на детето (ЗЗДет) – актове за мерки за закрила в семейна среда, за настаняване на деца в риск извън семейството (приемни семейства или институции), за социални услуги за улесняване връзките между децата и родителите;

- ✓ Закон за гарантиране на вземанията на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР) – откази и неправилно отпуснати гарантирани вземания на освободените от работа лица при обявяване на несъстоятелност на предприятия;

- ✓ Закон за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) – откази за регистрация и прекратяване на регистрации на безработни лица в регионалните бюра по заетостта, прекратяване на регистрацията на лица и организации, извършващи посредническа дейност по осигуряване на временна работа, както и отказите за включване по проекти по оперативни програми във връзка с човешките ресурси;

✓ Закон за здравно осигуряване (ЗЗО) – искове и спорове във връзка с изпълнението на сключени индивидуални договори между НЗОК и изпълнители на медицинска и дентална помощ, вкл. откази от сключване на индивидуални договори, заповеди за налагане на санкции за нарушения, писмени покани за възстановяване на неоснователно получени суми;

✓ Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ) – жалби от притежатели на разрешения срещу актове на Комисията за прозрачност и на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствени продукти за определяне или промяна на цени на лекарствени продукти;

✓ Закон за здравето (ЗЗ) – жалби срещу експертни решения на Националната експертна лекарска комисия, предписания за поставяне под карантина или изолация и други актове, свързани със спазване на противоепидемичните мерки по време на извънредната епидемична обстановка; жалби на здравноосигурени лица срещу откази за заплащане на разходи за скъпоструващи лекарства или за лечение в чужбина;

✓ Закон за опазване на околната среда (ЗООС), Закон за биологичното разнообразие (ЗБР), Закон за защитените територии, Закон за водите (ЗВ), Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) – жалби от инвеститори, НПО и представители на засегнатата общественост срещу актове за извършване на оценка за въздействие върху околната среда (ОВОС) на инвестиционни предложения или откази за извършването им, на екологични оценки на планове и програми или откази за извършването им, оценки за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не

са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони, актове за намаляване на територия на природен парк, приложени принудителни административни мерки за нарушения на екологичното законодателство;

✓ Закон за подземните богатства (ЗПБ) – актове и фактически действия или бездействия във връзка с обявяването и провеждането на конкурси за предоставяне на разрешения за проучване;

✓ Закон за управление на отпадъците (ЗУО) – откази за издаване на разрешения за осъществяване на дейности по третиране на отпадъци, отнемане на вече издадени разрешения, актове за определяне на задължения за продуктови такси, принудителни административни мерки за предотвратяване и преустановяване на нарушенията на ЗУО чрез спиране на дейностите по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на отпадъците, експлоатацията на инсталациите, отстраняване на отпадъците за сметка на нарушителя;

✓ Закон за съдебната власт (ЗСВ) - спорове във връзка с атестирането на магистратите, провеждането на конкурси за назначаване, повишаване и преместване на магистрати, налагането на дисциплинарни наказания и дисциплинарни мерки, временно отстраняване от длъжност на магистрати, определяне на допълнителни трудови възнаграждения и др.;

✓ Търговски закон (ТЗ) – заповеди на министъра на правосъдието за изключване от списъка на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици в производствата по несъстоятелност;

✓ Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на придобитото имущество (ЗПКОНПИ) – актове на Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество за установяване на конфликт на интереси и налагане на санкции;

✓ Закон за запасите от нефт и нефтопродукти (ЗЗНН) – разпореждания на председателя на Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" за създаване на запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти и целеви запаси от нефтопродукти, разрешения за замяна или отказ за издаването им;

✓ Закон за публичните предприятия (ЗПП) – спорове във връзка с провеждането на конкурси за членове на органите за управление и контрол на публични предприятия;

✓ Закон за държавните помощи – актове за прекратяване на безвъзмездни финансови помощи по схеми, откази за заплащане на отчетени суми;

✓ Първоинстанционни дела по жалби срещу подзаконови нормативни актове, издавани от министри или МС, както и касационни дела по жалби срещу решения на административните съдилища, постановени по оспорване на подзаконови нормативни актове, издавани от общинските съвети.

✓ Първоинстанционни дела по жалби срещу заповеди на Министъра на икономиката и индустрията за определяне на месечна вноска по Закона за компенсиране на разходите на потребителите за транспорт.

Следва да се подчертае, че по редица закони се разглеждат производства, за които законодателят е предвидил по-кратки

срокове. В шесто отделение това са производствата, които заемат немалка част от общо разгледаните и свършени дела – ЗСВ, ЗООС, ЗЗдет.

Специфичните правоотношения, които се разглеждат в отделението, свързани с отпускане на пенсии, настаняване на деца извън биологичните семейства по ЗЗДет., експертни решения на НЕЛК по ЗЗ, организационно и финансово подпомагане за трансгранично лечение на здравноосигурени лица, налагат по-бързо разглеждане и срочно постановяване на актове по тези оспорвания, тъй като се касае за хора в тежко материално или здравословно състояние, и е от изключителна важност стабилитета на административния акт, за реализиране на претендираното право.

През отчетната 2024 г. в шесто отделение се разглеждат и жалби срещу актове на министри. Преобладават и дела във връзка с разглеждане на спорове по законосъобразност на подзаконовни нормативни актове, които се разпределят в съда на случаен принцип от зам. – председателя на ВАС и ръководител на Първа колегия.

За отчетния период свършените първоинстанционни дела в шесто отделение са 71 бр. Първоинстанционните дела по ЗСВ и ЗООС/ЗБР/ЗЗТ/ЗУО/ЗКРПТ са със съществена фактическа и правна сложност, което налага провеждането на повече от едно заседание за събиране на доказателства. Заседанията биват отлагани поради необходимост от събиране на повече по обем доказателства и за изготвяне на експертизи, необходими за изясняване на фактическата обстановка и постановяване на обоснован и законосъобразен краен акт. Не малка част от делата се отлагат и поради невъзможност на

вещите лица да изготвят своевременно експертизите си, поради големия обем на работа по тях.

Множеството материални закони, които са разпределени в отделението (43 бр.), обуславя постъплението на голям брой частни жалби (625 бр.), които се разглеждат в закрито заседание и допълнително утежняват работата на съдиите от шесто отделение.

Освен разглеждане на споровете по същество, предвид многообразието на материални закони в колегията и големият брой на първоинстанционните жалби, постъпват и немалък брой искания за спиране на допуснатото предварително изпълнение на обжалвания административен акт. По тези искания съдебните състави се произнасят с определения, които не се отчитат в статистическите данни, но постановяването на акта е времеемко, тъй като се изисква цялостен анализ и преценка на баланса между индивидуално засегнатия интерес на адресата на акта и преследваната от публичноправния орган общественополезна цел.

По аналогичен начин, в производствата се поставят и въпроси, налагащи произнасяне от съдебните състави по искания за спиране на производствата по конкретно дело и сезиране на Съда на Европейския съюз (СЕС) за отправяне на преюдициални запитвания. Основателността на исканията се преценява в контекста на цялата юриспруденция на СЕС, което налага изключително задълбочен и всеобхватен анализ. Посочените обстоятелства също не се включват в статистическите данни за натовареността.

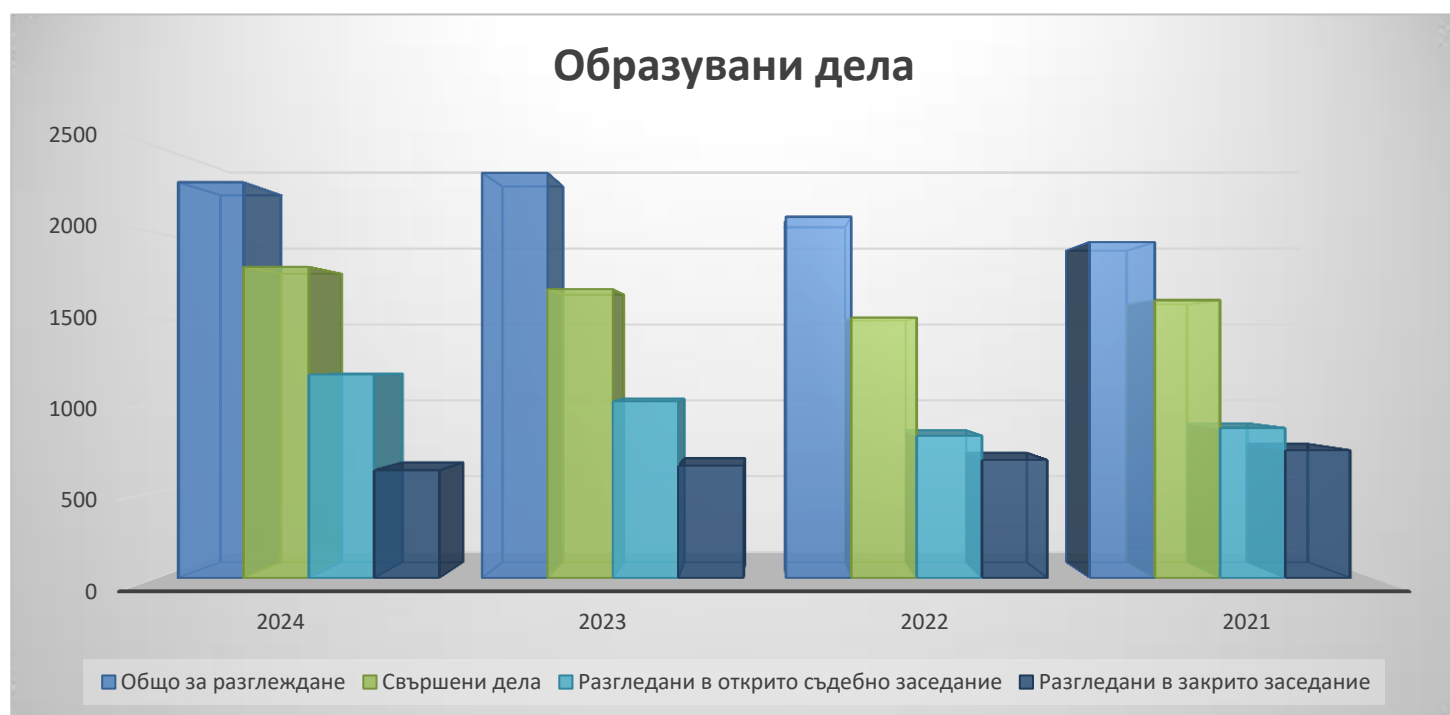
В производствата по дела на петчленни състави съдиите от отделението разглеждат касационни и частни жалби срещу съдебни актове на тричленните състави на ВАС, Втора колегия и искания за

отмяна на влезли в сила съдебни актове. На случаен принцип се разпределят от зам. – председателя и ръководител на Втора колегия дела – смесени състави, в които участват съдии от ВАС и ВКС, във връзка със спорове за подсъдност между общите и административните съдилища.

II. ОБЩА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ. НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ В ОТДЕЛЕНИЕТО.

През 2024 г. в шесто отделение се наблюдават следните данни по отношение на показателите висящи, образувани, разгледани и свършени дела и срочност на постановяване на съдебните актове:

1. Образувани дела.

През отчетната 2024 г. в шесто отделение общо дела за разглеждане са **2294 бр.**, от които към 31.12.2023 г. общо висящи дела са **691 бр.**, а новообразувани са **1603 бр.** дела. Свършените дела са **1804 бр.**, от които **1179 бр.** дела са разгледани в открито съдебно заседание и **625 бр.** – в закрито заседание. За сравнение през отчетната 2023 г. в шесто отделение общо дела за разглеждане са били **2349 бр.**, от които към 31.12.2022 г. общо висящи дела са **584 бр.**, а новообразувани са **1765 бр.** дела. Свършените дела са **1674 бр.**, от които **1023 бр.** дела са разгледани в открито съдебно заседание и **651 бр.** – в закрито заседание. През 2022 г. в шесто отделение са образувани **1754 дела**. Разгледаните през 2022 г. в шесто отделение дела са общо **1510**, от които **825** дела са в открито съдебно заседание и **685** – в закрито заседание. През 2021 г. в отделението са образувани **1635** дела, от които **870** дела в открито заседание и **741** дела в закрито заседание.

Необходимо е да се обърне внимание, че в отделението делът на делата, за които не е необходимо приподписване на касационната жалба, регламентирано в чл. 212, ал. 2 от АПК е около 80 %. Често изявленията на страните са изложени в ръкописен текст, без ясно формулирани касационни основания и процесуални искания. Поради това съдебното производство се затруднява значително от липсата на адвокатска защита на страните по делата.

2.Свършени дела.

От общия брой дела за разглеждане пред изминалия отчетен период - **2249**, са свършени **1804 бр.** Към 31.12.2024 г. са останали **490 бр.** висящи дела, от които насрочени са **490 бр.** От общия брой дела за разглеждане през 2023 г. –

2349, са свършени **1674 бр.** Към 31.12.2023 г. са останали **675 бр.** висящи дела, от които насрочени са **674 бр.** . От общия брой дела за разглеждане през 2022 г. – **2094**, са свършени **1510 бр.** Към 31.12.2022 г. са останали **584 бр.** висящи дела, от които насрочените са **582 бр.** През 2021 г., от общия брой дела за разглеждане – **1947**, свършените дела са **1611 бр.** Към 31.12.2021 г. са останали **340 бр.** висящи дела, от които насрочените са **337 бр.** Този показател е изключително важен, тъй като сочи реалната натовареност на съдиите в шесто отделение.

Посочените данни за такъв голям брой свършени дела на съдиите от шесто отделение, подчертава изключителната им натовареност през изминалата отчетна година.

3. Висящи дела.

Към 31.12.2024 г. в отделението са останали висящи 490 бр. дела, при 584 бр. висящи дела към 01.01.2023 г., при 340 бр. висящи дела за 2022 г., 312 бр. за 2021 г., 520 бр. за 2020, при 826 бр. за 2019 г.

4. НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ В ОТДЕЛЕНИЕТО. СРОЧНОСТ ПРИ ПОСТАНОВЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ.

1. Натовареност на съдиите в отделението.

Свършените през 2024 г. в шесто отделение дела са общо **1804**, от които **1179 бр.** са разгледани в открито заседание, а по **625 бр.** дела са постановени съдебни актове в закрито съдебно

заседание. За отчетната година от отделните съдии, работещи в шесто отделение постановените актове са, както следва:

Любомир Гайдов	• заместник-председател на ВАС и ръководител на Втора колегия – 17 дела
Сибилa Симеонова	• председател на шесто отделение - 134 дела
Георги Георгиев	• 142 дела
Тодор Тодоров	• 139 дела
Николай Гунчев	• 134 дела
Весела Николова	• 135 дела
Хайгухи Бодикян	• 133 дела
Юлия Тодорова	• 138 дела
Десислава Стоева	• 133 дела
Бойка Табакова	• 35 дела
Слав Бакалов	• 36 дела
Николай Ангелов	• 131 дела
Степа Динчева	• 133 дела
Явор Колев	• 134 дела
Стефан Станчев	• 133 дела
Николай Господинов	• 93 дела
Росица Чиркалева	• 93 дела

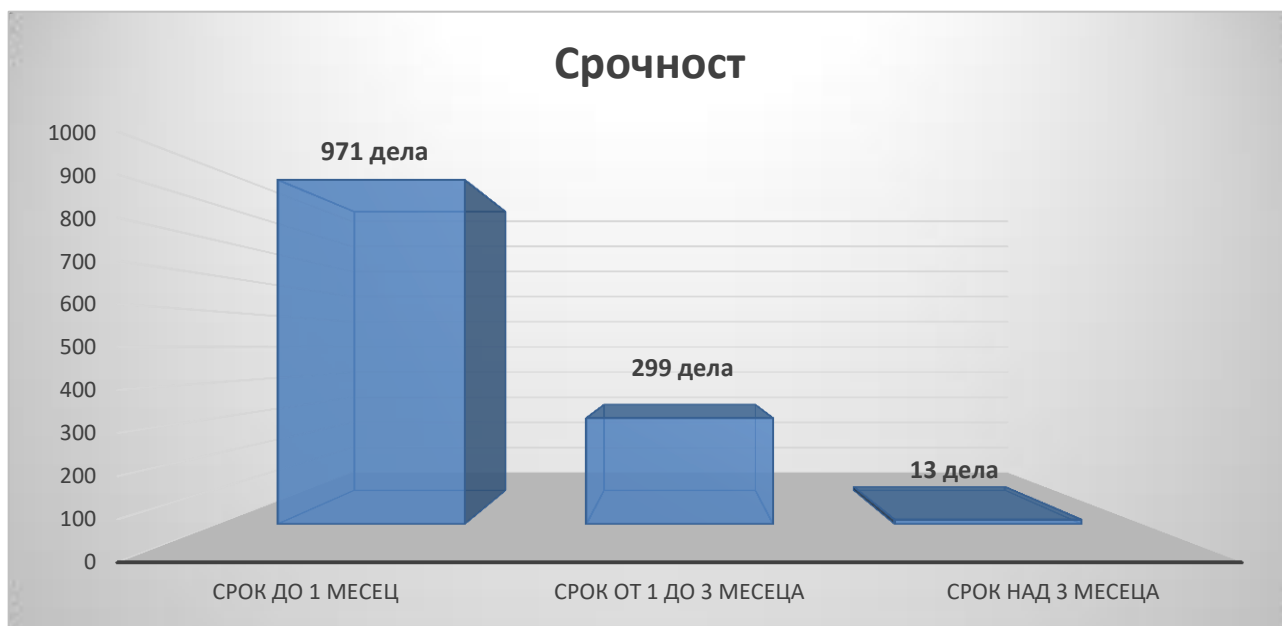
Разгледани от командированите съдии допълнително дела:

Съгласно Заповед № РД-06-29/02.02.2024 г. на председателя на ВАС е разпоредено временно, всички дела образувани в седмо отделение след 05. февруари 2024 г. по касационни жалби с материя, разпределена на седмо отделение на ВАС, с изключение на касационните жалби с материя Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), да бъдат разпределяни чрез Централизираната система за случайно разпределение на делата само между командированите съдии във ВАС.

След разпределянето на 7 (седем) дела на всички командировани съдии, делата, образувани по касационни жалби по материя да бъдат разпределяни, по утвърдения ред.

Предвид горното, съдиите Стела Динчева, Явор Колев, Николай Ангелов, Николай Господинов, Стефан Станчев и Росица Чиркалева освен посочените в горната таблица дела, са разгледали допълнително по още 7 дела от материята на 7-о отделение или общо 42 дела.

2.Срочност на изписването на съдебните актове:

По показателите бързина при разглеждането и решаването на делата, отделението също отчита отлични резултати.

А) Срок до 1 месец:

От общо свършените дела в законоустановения едномесечен срок са приключени **971** дела.

Б) Срок от 1 до 3 месеца:

Съдебни актове по дела в срок от 1 до 3 месеца са постановени по **299** дела.

В) Срок над 3 месеца:

Постановените съдебни актове след 3-месечния срок са 13 бр. дела.

Просрочията при изготвяне на съдебните актове над 1 месец в по-голямата си част са в рамките на разумните срокове и с неголямо закъснение, предимно по дела с фактическа и правна сложност, изискващи повече време за проучване на събраните доказателства, излагане на по-пространни мотиви и запознаване на състава със съдебния акт. Освен това и технологично е необходимо време от няколко дни за събиране на подписи и обявяване на решенията, особено когато това съвпада с периода на ползване на годишни отпуски, заболяване на членове от състава, командировки. Поддържа се разумно времево ниво на разглеждането и приключването на съдебните производства, което води до извода за запазване на една много-добра организация и срочност в работата на магистратите при разглеждане и приключване на делата.

От тези данни безспорно се установява, че по показател „срочност на правораздаването“, съдиите от шесто отделение постигат отлични резултати при разглеждане на делата и при постановяване на съдебните актове. За поредна година отделението демонстрира много добри постижения по този показател, въпреки огромният брой дела, разгледани през отчетния период. Посочените данни са показателни за ефективната работа на съдиите, обусловена от добрата организация в отделението.

III. АДМИНИСТРАЦИЯ.

В служба „Съдебно деловодство и административно обслужване“ на шесто отделение на ВАС през периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. работят 4 (четирима) деловодители - Мая

Костадинова, Петя Сербезова, Мария Нешева и Емилия Динева с 14 (четиринадесет) съдии. През целия отчетен период осъществяват своите функции, като подпомагат правораздавателната дейност на съда и обслужват един четиричленен и три тричленни съдебни състава при 100 % натовареност на всеки от съдиите.

В резултат на оптималното разпределение и обработването на делата, сканирането на документите, воденето на съдебната кореспонденция и др., е постигната максимална бързина и прецизност, въпреки прекомерната натовареност на деловодителите в отделението с оглед големия брой образувани и свършени дела. Функциите на длъжността съдебен секретар към председателя на шесто отделение се изпълняват от Мария Петрунова.

Изготвянето на съдебните протоколи от открити съдебни заседания, своевременното им обявяване в интернет страницата на ВАС, призоваването на страните по делата, на вещи лица, свидетели и др., се извършва от съдебните секретари към отделението. Към шесто отделение са разпределени секретарите Марияна Салджиева, Светослава Огнянова и Мирела Добриянова.

Всички съдебни служители имат добри отношения със съдиите от отделението и помежду си. Въпреки големия обем от работа и спецификата на задълженията, служителите се отнасят любезно и с нужното внимание към гражданите, изискващи справки по телефона и на място. При необходимост от заместване на отсъстващ служител или извънредно дежурство, работата се поема при условията на взаимозаменяемост от определен служител, без да възниква проблем или несъгласие.

IV. ДРУГИ.

През отчетната 2024 г. съдиите активно участват в проекти и семинари, свързани с материята, разглеждана в шесто отделение.

Делегация от административни съдии от Германия беше на посещение във Върховния административен съд на 17 септември 2024 г. В нея бяха включени магистрати от Федералния административен съд в гр. Лайпциг, младши съдии от административните съдилища от различни провинции, представители на Министерство на правосъдието, на Министерството по отбрана на Германия, както и заместник посланика на Немското посолство в София. Съдия Сибилла Симеонова – председател на шесто отделение във ВАС запозна магистратите с историята и структурата на Върховния административен съд. Посещението на немските магистрати продължи с организирана специална конференция, на която бяха дискутирани въпроси относно процедурата за избор на магистрати, тяхното кариерно израстване и атестиране. Обсъдени бяха броя на административните дела и сроковете за тяхното решаване, както и способите за постигане на споразумения между страните. Модератор на мероприятиято беше заместник-председателят и ръководител на Втора колегия на ВАС – съдия Любомир Гайдов. На конференцията взеха участие и представиха доклади съдиите от шесто отделение на ВАС, както следва: съдия Тодор Тодоров, съдия Юлия Тодорова, съдия Николай Ангелов, съдия Хайгухи Бодикян и др.

СЪДИЯ СИБИЛА СИМЕОНОВА

През 2024 г. председателят на шесто отделение – съдия Сибил Симонова взе участие в следните международни и национални семинари:

- Участие в мероприятия във връзка с изпълнение на Дейност 3 „Подобряване на прилагането на механизмите на възстановителното правосъдие“, под-дейност 3.8 „Организиране на 4 бр. мероприятия за представяне разработения информационен продукт Единен регистър на съдебните преводачи по апелативни райони“.

- Четвърти семинар на тема „Етика и назначаване на членовете на Върховните административни съдилища и държавните съвети“, организиран от АСА – Europe по време на финландското председателство – гр. Версай, Франция;

- Лектор на практико-ориентирано обучение на тема "Актуални моменти в съдебната практика по приложението на съставите на конфликта на интереси, почтеността, независимостта и накърняването на престижа на съдебната власт", организирано от Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИБСС), проведено на 14 и 15 ноември в гр. София.

СЪДИЯ ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ

Участва в семинари, организирани от АБАС „Искове производства по АПК. Особености в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ ТОДОР ТОДОРОВ

Целогодишно отделя специално внимание, като полага усилия и съдейства в подготовката на съдебните помощници, разпределени в шесто отделение, за повишаване на теоретичните и практическите им умения за изготвяне на проектоактове по съдебни дела, с оглед разглежданата материя в отделението и спецификата на работата.

СЪДИЯ НИКОЛАЙ ГУНЧЕВ

Участва в петата Международна научна конференция „Тиквешки правни дни“, проведена в периода 18 – 20 октомври 2024 г., в гр. Кавадарци, Република Северна Македония, на която изнася лекция на тема „Системи на избор и назначаване на органи на съдебната власт в Европейския съюз. Ролята на сдруженията на магистратите и на правните неправителствени организации в тази процедура“.

СЪДИЯ ВЕСЕЛА НИКОЛОВА

Участва в семинари, организиран от АБАС „Искови производства по АПК. Особености в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ ХАЙГУХИ БОДИКЯН

Участва в семинари, организиран от АБАС „Искови производства по АПК. Особености в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ ЮЛИЯ ТОДОРОВА

Участие в периода 18.02.-19.02.2024 г. в семинар в Загреб, Хърватия, организиран от АСА-Europe, на тема: „Механизми за противодействие на противоречиви решения на различни национални съдилища, Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека“.

Участие в периода 25.05.-28.05.2024 г. в Инари, Финландия, в семинар, посветен на вертикалните взаимодействия между националните върховни административни юрисдикции и Съда на Европейския съюз, както и Европейския съд по правата на човека. С участието на 33 институции дискусиите бяха съсредоточени върху припокриването на индивидуалните права, залегнали в националните конституции, Европейската конвенция за правата на човека и Хартата на основните права на Европейския съюз.

Редовно представя на вниманието на колегите месечните бюлетини със съдебна практика на Съда на Европейския съюз, ЕСПЧ и националните върховни административни юрисдикции на държави членки на ЕС.

СЪДИЯ ДЕСИСЛАВА СТОЕВА

Задълбочено работи в материята по защита на материалните и процесуални права на децата и социално уязвимите групи лица по специалните закони, поради което бе определена за член на работна група по двустранна инициатива на Висшия съдебен съвет с наименование: „Предварителна оценка на потребностите в областта на необходимостта за защита на правата на децата в производства пред съд“.

СЪДИЯ БОЙКА ТАБАКОВА

Участва в семинар, организиран от АБАС „Искови производства по АПК. Особенности в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ СЛАВ БАКАЛОВ

Участва в семинар, организиран от АБАС „Искови производства по АПК. Особенности в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ

Активно участва, като изнася доклади, както следва: март 2024г. - EJTN Immigration law; април 2024г. - EJTN State liability; май 2024г. - ERA Protection against discrimination; октомври 2024г. EJTN - Preliminary Ruling Procedure. В качество си на представител на България в работната група Административно право в ЕМСО участва в полугодишните им срещи през месеци февруари и септември 2024г. в Брюксел, където се разработва програмата на ЕМСО за следващата година.

СЪДИЯ СТЕЛА ДИНЧЕВА

Участва в семинари, организиран от АБАС „Искови производства по АПК. Особенности в производствата по чл. 2в от

ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ ЯВОР КОЛЕВ

Участва в семинар, организиран от АБАС „Искове производства по АПК. Особености в производствата по чл. 2в от ЗОДОВ“, „Дигитализация в административното правосъдие“ и „Изменения на Закона за съдебната власт.“

СЪДИЯ СТЕФАН СТАНЧЕВ

Участие в дискусия, организирана от АБАС и АТКБ на тема „Административно правосъдие за бизнеса. Обществени поръчки“.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Видно от обявените статистически данни за дейността на Втора колегия на Върховен административен съд през 2024 г., шесто отделение е на първо място по дела за разглеждане общо 2294 бр., като свършени от тях са 1804 бр., от които в открито заседание -1179 бр. и в закрито заседание - 625 бр.

Въпреки най – големия брой общо дела за разглеждане в шесто отделение, броят на висящите дела към 31.12.2023 г. – 691 бр., съотнесен към висящите дела към 31.12.2024 г. **е значително намален** – 490 бр., с което се повишава тенденцията за ефективно, бързо и качествено правораздаване.

От председателя на отделението се осъществява задълбочен контрол по реда на чл. 213а АПК върху извършената от първоинстанционния съд проверка на редовността и допустимостта

на постъпващите касационни жалби или протести, респективно частни жалби. С оглед процесуална икономия, при констатирани нередовности се дават конкретни указания на страните за отстраняването им, без да се връщат делата в съответния първоинстанционен съд. При тази съдебна дейност предварително се селектират постъпилите нередовни и / или недопустими касационни жалби или протести, респективно частни жалби, вместо впоследствие да се оставят без разглеждане или образуваните касационни производства да се прекратяват.

Предвид социалния характер на споровете, с оглед разпределената материя в шесто отделение – Кодекс за социално осигуряване, Закон за здравното осигуряване, Закон за здравето / експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК /, организационно и финансово подпомагане за трансгранично лечение на здравноосигурени лица, Закон за хората с увреждания, Закон за закрила на детето и др., както и производствата, по които законодателят е предвидил съкратени срокове за разглеждане – Закон за съдебната власт, образуваните дела в шесто отделение са насрочвани и разглеждани в разумен срок, при свръх натовареност само от съдиите, разпределени в шесто отделение, като не е прехвърляна материя в друго отделение и не са разпределяни дела между всички командировани съдии във ВАС.

Следва да се постави акцент и на производствата, образувани по първоинстанционни дела общо 113 на брой. Голям дял от тях заемат делата, образувани срещу актове на колегиите на Висшия съдебен съвет (конкурси, атестации, дисциплинарни производства – 61 бр.). През годините практиката сочи, че тези дела

се разглеждат поне в две открити съдебни заседания. Не без значение е и фактът, че по-голяма част от споровете по ЗСВ се разглеждат само на една инстанция (конкурси и атестации), което налага и по-голяма прецизност на съдебните състави при събирането на доказателства и постановяване на съдебните решения.

С особена фактическа и правна сложност, изискваща акумулиране на повече енергия и времеви параметри са делата образувани по жалби срещу актове по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за държавните помощи, Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество / Закон за противодействие на корупцията, Закона за компенсиране на разходите на потребителите за транспорт и др.

Широкият предметен обхват на правната материя налага на съдиите в отделението да работят в условия на повишено внимание относно нормативните промени във всяка една област на прилаганите закони, респ. да следят и съобразяват вътрешната съдебна практика и практиката на Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека, особено в областта на опазване на околната среда и схемите на ЕС за социална сигурност. Несъмнено разнообразието в прилаганите нормативни актове повишава изискванията в подготовката на магистратите от отделението, особено по отношение на касационните дела, така че постановените актове да отговарят на високите критерии за качествено правораздаване. Тези критерии е удачно да бъдат гарантирани от адекватен административен капацитет, включително

и чрез повишаване на броя съдебни помощници назначени в отделението.

Множеството от делата в шесто отделение са с медиен интерес – 82 бр., което допълнително повишава изискванията към съдиите, предвид засиления контрол на обществеността и правните среди към работата им.

Като магистрати с доказано чувство за отговорност и висок професионализъм съдиите в шесто отделение провеждат съдебните заседания при строго спазване на процесуалните правила и изготвят съдебните актове в законоустановените срокове. Решенията и определенията са с подробно изложени мотиви, обосновани с анализ на доказателствата, установените факти по делото и правните изводи.

През изминалата година не са констатирани пропуски и нарушения, допуснати от съдиите от отделението. Всички спазват принципа за независимост на съдебната система и показват висок интегритет, изразяващ се в демонстрирането на професионални качества.

Съдиите от шесто отделение съзнават отговорността на колективната работа по състави. По тяхна инициатива се провеждат работни съвещания за обсъждане и вземане на решения по спорни принципни въпроси с цел да се избегне противоречива съдебна практика. При общото анализиране на проблемите по спорните въпроси всички членове на отделението демонстрират активност. Това предполага предварителна подготовка и излагането на обосновани правни аргументи по време на обсъжданията, което създава творческа атмосфера за работа и добър микроклимат в

отделението. Горните обстоятелства сочат на добре изграден колектив и колегиални взаимоотношенията в отделението, което спомага за недопускането на създаване на противоречива практика при постановяване на съдебните актове.

Представители на шесто отделение са утвърдени лектори в множество национални и международни конференции, семинари, обучения и изготвяне на анализи по проекти, както по линия на Националния институт на правосъдие, така и в сътрудничество с партньорски организации в областта на правото. Същите се ползват с признание за високите им професионални качества и експертиза в международните правни среди, с което спомагат за повишаване доверието на обществото в съдебната система.

Независимо от прекомерната натовареност и въпреки предизвикателствата, пред които ни постави 2024 година от гледна точка на динамичните промени в законодателството, кадровото обезпечение от магистрати и администрация, съдиите и съдебните служители за поредна година работиха много ефективно, в добър колегиален дух и показаха отличен професионализъм.

ДЕЙНОСТ НА СЕДМО ОТДЕЛЕНИЕ

Настоящият отчетен доклад има за цел да оповести и отрази статистическите данни за постъпилите, образувани, приключени и висящи в края на 2024 г. дела в отделението, да сравни данните с предходните отчетни периоди, както и да онагледява тенденциите за предстоящата 2025 г.

I. Съдебни състави. Разглеждана материя.

През 2024 г. отделението работи в числен състав от десет съдии, по реда на постъпването им, както следва: Ваня Анчева - председател, Таня Вачева, Павлина Найденова, Даниела Мавродиева, Калина Арnaudова, Мирослава Георгиева, Весела Андонова, Юлия Раева, Полина Богданова и Станимир Христов, организирани в три постоянни съдебни състава с председатели Таня Вачева, Павлина Найденова и Даниела Мавродиева.

През отчетния период в Седмо отделение се разглеждаха споровете за законосъобразност на административните актове, както и действия и бездействия на административните органи във връзка с приложението на над 32 (тридесет и два) материални закона, както и всички спорове, свързани с управление на безвъзмездна финансова помощ, която не е „държавна помощ“ по смисъла на Закона за държавните помощи, в това число, но не само: средствата от всички фондове по Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), предоставени по програми на Република България, с изключение на тези от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), средствата от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, средствата от Норвежкия финансов механизъм, средствата от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, очертаващ помощта от Механизма за възстановяване и устойчивост на Европейския съюз, а и споровете по Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа, утвърден с ПМС № 184/1958 г.

Това обстоятелство, наред с факта, че се касае за специфични нормативни актове, уреждащи специализирани материи, където националната администрация упражнява регулаторни и надзорни правомощия, предполага както голям обем натовареност, така и високо ниво на експертност в дейността на магистратите от отделението, отговарящо на динамично и специфично развиващите се обществени отношения.

Изхождайки от факта, че голяма част от възложената материя попада както в изключителната, така и в поделената компетентност между Европейския съюз (ЕС) и държавите членки, съгласно разпоредбите на Дял I от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), на преобладаващата част от разглежданите в отделението национални закони, съответства и регламентация във вторичното право на ЕС. От значение е и факта, че в значителен аспект от материите ЕС упражнява компетенция, насочена към подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки. Това от своя страна налага пълноценно познаване, както на съюзното законодателство, така и на практиката на Съда на Европейския съюз и Първоинстанционния съд. Специфичното задължение за всяка държава членка на ЕС да гарантира правилното прилагане на правото на ЕС и в този смисъл да предостави на частноправните субекти закрилата, която наднационалния праворядък им осигурява, обуславя необходимостта съдиите от Седмо отделение да анализират и преценяват както действието, което съответният акт от вторичното право на ЕС проявява като времеви и материален обхват, така и степента на съответствие на националния закон със съюзната регламентация, и

не на последно място - и принципното значение на тълкуваната норма от правото на ЕС, което често се разминава с формално хармонизираната вътрешноправна уредба.

Специфични и високочувствителни са обществените отношения, регламентирани със Закона за Комисията за финансов надзор и Закона за Българската народна банка. Обект на контрол е строго профилирана регулаторна дейност, засягаща развитието на специализирани и икономически значими сектори, както за страната, така и за целия ЕС, което налага висока степен на съобразяване на юриспруденцията на Съда в Люксембург и цялостната регламентация в правото на ЕС, чиито вторични актове невинаги са транспонирани адекватно в националното законодателство.

Законът за Българската народна банка, Законът за Комисията за финансов надзор, Законът за кредитните институции, Законът за пазарите на финансови инструменти, Законът за публичното предлагане на ценни книжа, Законът за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, Законът за платежните услуги и платежните системи и множеството подзаконови нормативни актове по приложението им, ведно с относимите в тази сфера европейски регулации, формират една мащабна, разнообразна по съдържание, но и строго специфична правна рамка. Непрекъснатото развитие на финансовите пазари има несъмнен икономически отклик и висок обществен интерес, на който магистратите отговарят в правораздавателната си дейност с необходимото внимание, задълбочен анализ и висока експертиза.

Със значителна фактическа и правна сложност следва да се определят споровете по Закона за електронните съобщения и Закона за радиото и телевизията. Предмет на съдебен контрол са разрешителни и лицензионни режими, конкурси и други процедури от обществен интерес, при които не само нормативната уредба, но и фактическите основания се открояват със специфика и трудности при анализа, базиран само на основата на правни познания.

Специализираната нормативна уредба на различните видове лицензионни режими се съдържа и в редица други нормативни актове – Закон за туризма, Закон за автомобилните превози, Закон за хазарта, Закон за физическото възпитание и спорта, Закон за техническите изисквания към продуктите, Закон за частната охранителна дейност и други.

Сложните лицензионни режими, регламентирани в българското законодателство, се характеризират и със специфика от гледна точка на европейска регулация в сектора. Тук следва да се добавят и споровете във връзка с проведени конкурси, чиято уредба се съдържа в множество на брой, различни нормативни актове.

Отделението разглежда и делата от пакет „Интелектуална собственост“ - Закон за марките и географските означения (ЗМГО), Закон за патентите и регистрацията на полезните модели, Закон за промишления дизайн и Закон за авторското право и сродните му права. Тези дела са трудоемки (определеният им от Висшия съдебен съвет (ВСС) коефициент на тежест е 2), като след 2020 г. съдиите в отделението бяха изправени пред предизвикателството на изцяло новия Закон за марките и географските означения (ДВ, бр. 98 от 13.12.2019 г.), приет във връзка с изпълнение на ангажиментите на

Република България, като държава членка на ЕС, да транспонира в националното законодателство разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/2436 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките. Промените са съществени както от гледна точка на регламентирания материалноправни институти (променена е дефиницията за „марка“), така и от чисто процесуален аспект. Трудностите, съпътстващи тълкуването и прилагането на новия ЗМГО, неминуемо присъстват и през 2024 година, предвид относително късия времеви период на неговото правно действие към този момент.

Както вече беше посочено, в Седмо отделение са разглеждат и делата, образувани по спорове във връзка с усвояване на средства от Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ), които се характеризират с фактическа и правна сложност. Като специален на Административнопроцесуалния кодекс (АПК), ЗУСЕФСУ регламентира четири строго специфични административни производства – производство по одобряване на Насоки за кандидатстване, производство по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по верификация и по извършване на финансови корекции, всяко от които приключва с подлежащ на съдебно оспорване индивидуален административен акт. Сезиран с жалба срещу волеизявление за налагане на финансова корекция съответният съдебен състав разглежда и анализира цялата одиторска процедура, последващите контролни действия, спецификите на конкретно проведената от бенефициера обществена поръчка, след което констатираното отклонение се преценява през призмата на

многообразието от видове нередности, обуславящи налагане на финансова корекция. Делата са времеемки, с усложнена фактическа и правна обстановка, солиден доказателствен материал и изискват индивидуален подход и концентрация. Необходимостта от насрочването им в кратки срокове и липсата на константна съдебна практика, включително на ниво СЕС, създава трудности в правораздаването, с които съдиите успешно се справят.

II. Обща статистическа информация.

Натовареност на съдиите в отделението.

1. Образувани дела.

Образуваните дела през 2024 г. в Седмо отделение са **1725 броя** (при 1430 бр. за 2023 г., при 1277 бр. за 2022 г., 1416 бр. за 2021 г., 1255 бр. за 2020 г., 1688 бр. за 2019 г., 1689 бр. за 2018 г., 1838 бр. за 2017 г., 1662 бр. за 2016 г., 1372 бр. за 2015 г. и 1818 бр. за 2014 г.), т.е. налице е ръст от **20,63%** в сравнение с миналогодишния отчетен период.

От общо образуваните дела за четвърта поредна година няма класифицирани такива (при 1 брой за 2020 г., 11 бр. за 2019 г., 12 бр. за 2018 г., 38 бр. за 2017 г., 41 бр. за 2016 г., 20 бр. за 2015 г. и 28 бр. за 2014 г.).

Делата по жалби срещу подзаконови нормативни актове са **4 броя** (при 3 бр. за 2023 г., 9 броя за 2022 г., 10 бр. за 2021 г., 5 бр. за 2020 г., 7 бр. за 2019 г., 9 бр. за 2018 г., 6 бр. за 2017 г., 11 бр. за 2016 г., 6 бр. за 2015 г. и 11 бр. за 2014 г.).

Сравнителна таблица на образуваните дела в Седмо отделение през 2024 г., 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г., 2016 г., 2015 г. и 2014 г.

таблица № 1

Дела/година	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
По жалби с/у подзаконови норм. актове	4	3	9	10	5	7	9	6	11	6	11
Класифицирани	-	-	-	-	1	11	12	38	41	20	28
Общ брой образувани	1725	1430	1277	1416	1255	1688	1689	1838	1662	1372	1818

2. Свършени дела

От изготвената статистическа справка за дейността на Върховния административен съд за 2024 г. се установява, че в Седмо отделение има **свършени 1889 броя** дела (при 1444 бр. за 2023 г., 1142 бр. за 2022 г., 1412 бр. за 2021 г., 1601 бр. дела за 2020 г., 1853 бр. дела за 2019 г., 1762 бр. за 2018 г., 1720 бр. дела за 2017 г., 1533 бр. за 2016 г., 1455 бр. за 2015 г., 1709 бр. за 2014 г.), от които:

- 997 броя в открито съдебно заседание (при 907 бр. за 2023 г., 86 бр. за 2022 г., 889 бр. за 2021 г., 1020 бр. за 2020 г., 1091 бр. дела за 2019 г., 1043 бр. за 2018 г., 927 бр. за 2017 г., 841 бр. за 2016 г., 849 бр. за 2015 г. и 959 бр. за 2014 г.)

- 892 броя дела в закрито съдебно заседание (при 537 бр. за 2023 г., 356 бр. за 2022 г., 523 бр. за 2021 г., 889 бр. за 2021 г., 581 бр. за 2020 г., 762 броя дела за 2019 г., 719 бр. за 2018 г., 793 бр. за 2017 г., 692 бр. за 2016 г., 606 бр. за 2015 г. и 750 бр. за 2014

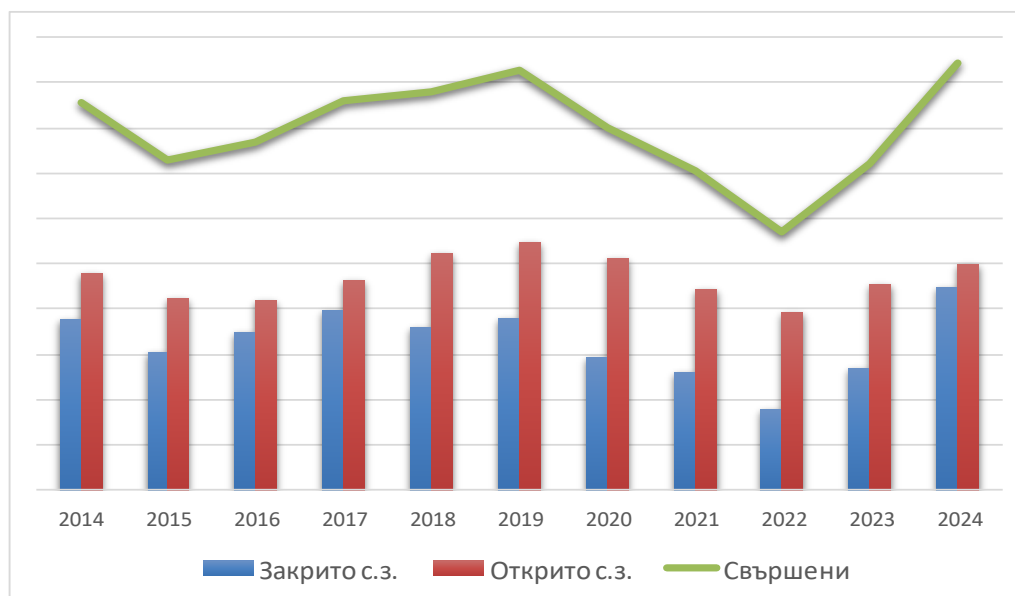
г.), 14 броя от които са разгледани от дежурни състави в периода на съдебната ваканция.

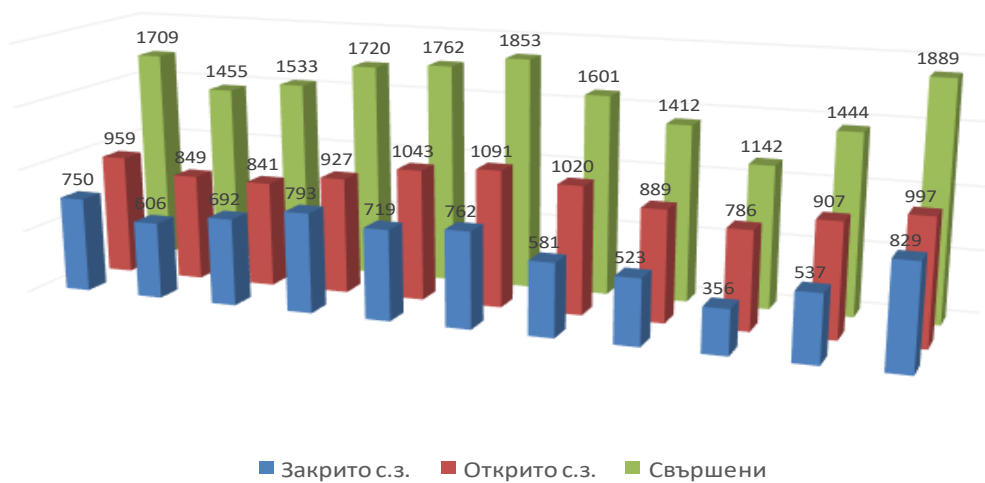
Фигура 1

За целите на сравнителния анализ динамиката и равнището на общия брой свършени дела е дадена в графиката по-долу.

Динамика на общия брой разглеждани дела за периода от 2014 г. до 2024 г.

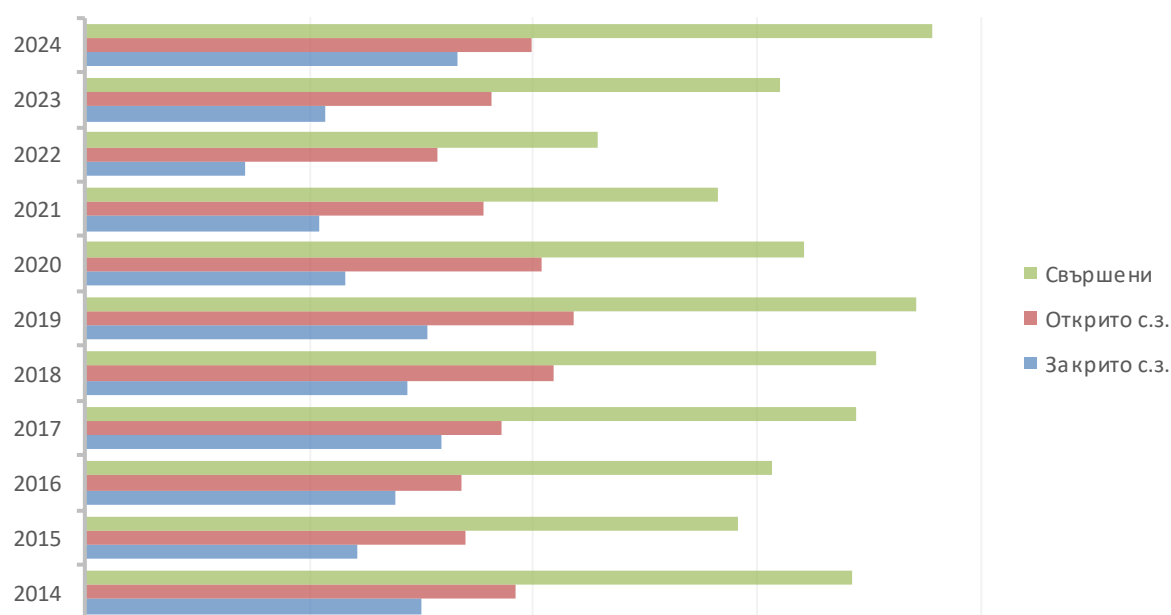
Фигура 2

Фигура 3

Фигура 4

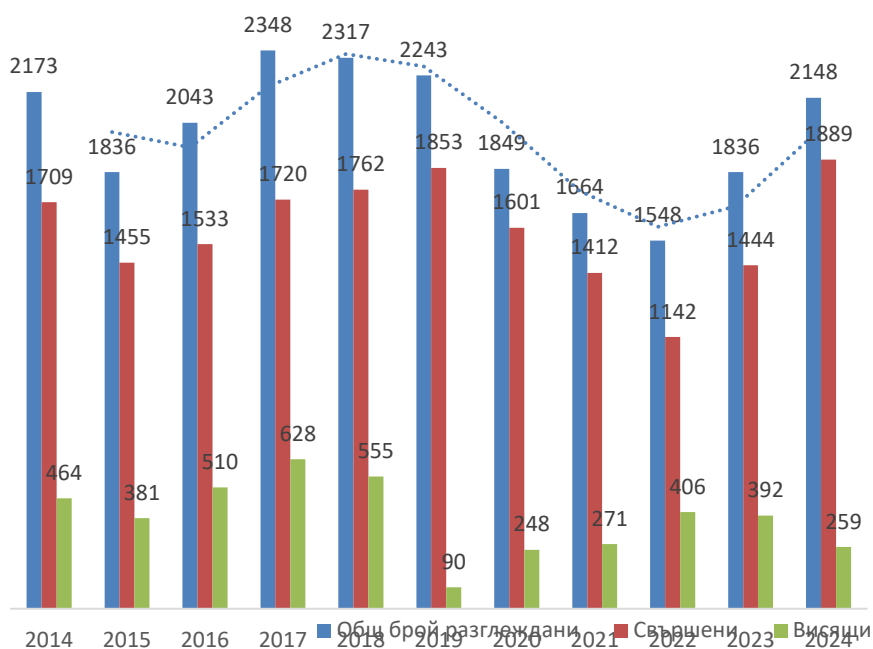
Фигура 5

Или общо броят на делата за разглеждане през годината е **2148 броя** (при 1836 бр. за 2023 г., 1548 бр. за 2022 г., 1664 бр. за 2021 г., 1849 бр. за 2020 г., 2243 броя за 2019 г., 2317 бр. за 2018 г., 2348 бр. за 2017 г., 2043 бр. за 2016 г., 1836 бр. за 2015 г. и 2173 бр. за 2014 г.), от които **свършени 1889 броя** (при 1444 бр. за 2023 г., 1142 бр. за 2022 г., 1412 бр. за 2021 г., 1601 бр. за 2020 г., 1853 бр. за 2019 г., 1762 бр. за 2018 г., 1720 бр. за 2107 г., 1533 бр. за 2016 г., 1455 бр. за 2015 г. и 1709 бр. за 2014 г.), от тях в **открито** съдебно заседание **997 броя** (при 907 бр. за 2023 г., 786 бр. за 2022 г., 889 бр. за 2021 г., 1020 бр. за 2020 г., 1091 бр. за 2019 г., 1043 бр. за 2018 г., 927 бр. за 2017 г., 841 бр. за 2016 г., 849 бр. за 2015 г. и 959 бр. за 2014 г.), а в **закрито** – **892 броя** (при 537 бр. за 2023 г., 356 бр. за 2022 г., 523 бр. за 2021 г., 581 бр. за 2020 г., 762 бр. за 2019 г., 719 бр. за 2018 г., 793 бр. за 2017 г., 692 бр. за 2016 г., 606 бр. за 2015 г. и 750 бр. за 2014 г.), като към 31.12.2021 г. са останали

висящи 259 броя дела (при 392 бр. за 2023 г., 406 бр. за 2022 г., 271 бр. за 2021 г., 248 бр. за 2020 г., 90 бр. за 2019 г., 555 бр. за 2018 г., 628 бр. за 2017 г., 510 бр. за 2016 г., 381 бр. за 2015 г. и 464 бр. за 2014 г.).

Данните сочат, че през 2024 г. е налице тенденция към увеличение на бройката свършени дела – с 30,82%, което увеличение засяга най-вече броя на свършените такива в закрито – с 66,11% и в открито съдебно заседание – 9,92 %.

Показаната по-долу графика онагледява процесите.

Фигура 6

Въведената организация на работа по силата на Заповед № 1154/29.04.2021 г., Заповед № 3379/13.12.2021 г., Заповед № 2366/25.07.2022 г. , Заповед № РД-06-27/31.01.2023 г., Заповед № РД-06-233/26.07.2023 г. и Заповед № РД-06-142/10.06.2024 г. на председателя на Върховния административен съд, редуциращи броя на откритите съдебни заседания на постоянните заседателни състави

генерира в дългосрочен план завишена висящност на делата за открито съдебно заседание. Крехкият баланс между броя на свършените и броя на образуваните дела в отделението за 2024 година се дължи на участието на командировани съдии при разглеждане на 152 броя дела по материя, извън ЗУСЕФСУ и ръстът на постъпление на частни жалби през годината.

Количественото изражение на ползваните показатели илюстрира немалкия обем и традиционно високото качество на осъществяваната в отделението правораздавателна дейност, постигната с изключително отговорното отношение и съвместно изпълнение на служебните задължения от страна на целия личен състав – съдии, служители и съдебни помощници.

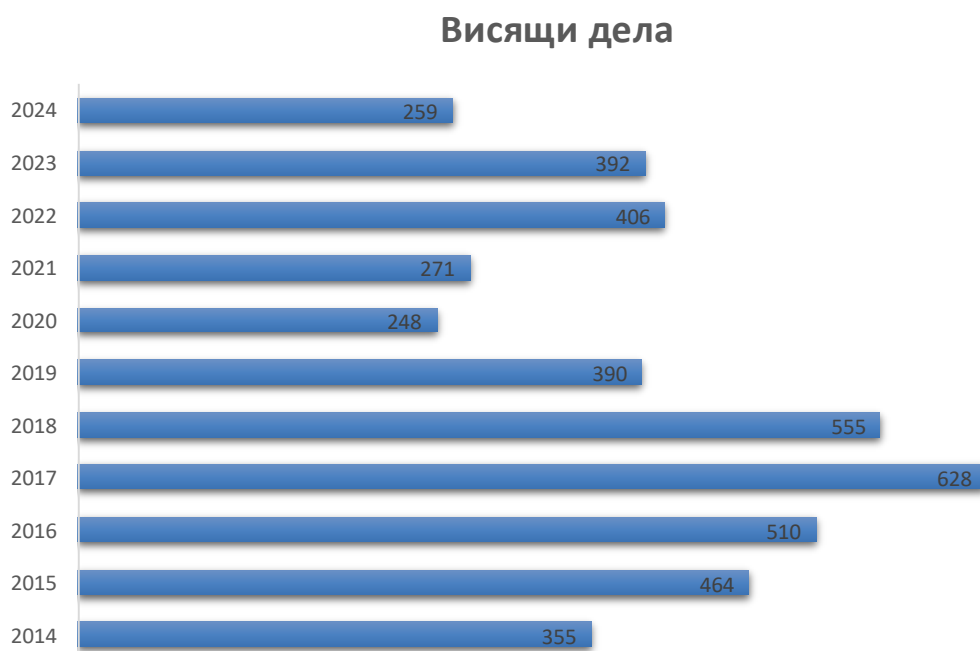
3. Висящи дела.

Към 31.12.2024 г. броят на **висящите дела е 259 броя** (при 392 бр. за 2023 г., 406 бр. за 2022 г., 271 бр. за 2021 г., 248 бр. за 2020 г., 390 бр. за 2019 г., 555 бр. за 2018 г., 628 бр., 510 бр., 464 и 355 бр. за предходните четири години). Налице е намаление с 51,35 % в сравнение с предходната година.

Графиката по-долу ясно показва, а скалата онагледява тенденцията от 2017 г. на фона на броя образувани дела, отделението да приключва с висок брой свършени дела на годишна база и стремеж към ниска висящност (виж фигура № 7 и фигура № 8). Това се дължи на ефективно създадената работна организация и оптимизация на човешкия ресурс. Така например, първоинстанционните дела се проучват и съставите се произнасят по направените доказателствени искания преди съдебното заседание.

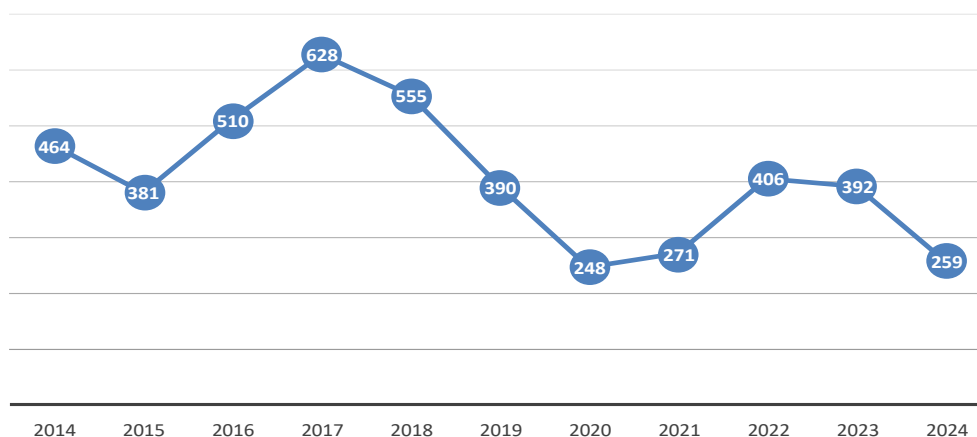
Касационните дела се докладват след разпределението им за повторна проверка на редовността и допустимостта на жалбата, както и на изготвените списъци на лицата за призоваване. Постигнатата процесуална икономия се отразява на бързото разрешаване на споровете пред Върховния административен съд.

Устойчивият ръст на броя висящи дела от 2021 г. насам се дължи на описаната по-горе реорганизация в работата на постоянните тричленни състави в съда, действаща от месец септември 2021 година.

Фигура 7

Скала на висящи дела за периода от 2014 г. до 2024 г.

Фигура 8

4. Натовареност на съдиите в отделението.

Срочност при постановяване на съдебните актове.

Наред с броя на решените дела, следва да се има предвид, че отчитането на работата на съдиите в Седмо отделение на Върховния административен съд по приетата отчетна форма - по критерий брой на свършените дела и изписването им в срок, не отразява реалната им натовареност. Не само с оглед необходимостта от постановяване на различни процесуални актове наред с решенията по висящите съдебни производства, но и предвид разнообразието и сложността на преобладаващата част от възложената материя.

Ситуацията допълнително се утежнява от честите, съществени законодателни промени, които настъпиха вследствие на динамиката на регулираните обществени отношения. Пример за това са измененията в прилаганите от управляващите органи административни мерки, включително такива за преодоляване на социално-икономическите последици от пандемията COVID-19, както и новите положения в ЗУСЕФСУ след измененията от юли 2022 г.

Постави се началото и на новия програмен период на оперативните програми за предоставяне на средства от ЕФСУ (2021 – 2027 г.). По всяка програма се разработва нов пакет документи, детайлни правила и процедури за прилагане на новия период. Предстои също така адаптация на нормативната уредба към ЗУСЕФСУ за осъществяване на новия подход за интегрираните териториални инвестиции (ИТИ). Регулярно постъпват и дела във връзка с усвояването на средства по Плана за възстановяване и устойчивост.

Общата натовареност на съдиите в отделението за 2024 г., предвид свършените за периода дела, е както следва:

таблица № 2

СЕДМО ОТДЕЛЕНИЕ	СВЪРШЕНИ ДЕЛА										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Ваня Анчева	113	90	90	143	221	277	132	119	91	80	121
Таня Вачева	192	147	127	149	156	183	214	167	204	203	223
Павлина Найденова	198	150	122	148	161	197	183	205	195	202	232
Даниела Мавродиева	192	156	126	156	155	179	196	216	198	201	237
Калина Арнаудова	193	154	127	145	59	176	206	210	205	202	174
Мирослава Георгиева	198	153	108	151	164	188	208	162	198	141	-
Весела Андонова	185	153	125	154	148	178	201	218	37	-	-
Юлия Раева	194	144	128	143	154	193	206	32	-	-	-
Станимир Христов	135	129	118	55	-	-	-	-	-	-	-
Полина Богданова	207	155	132	13	123	33	-	-	-	-	-

По отношение спазване на критерия срочност при постановяване на съдебни актове, общият брой просрочени дела в отделението е **585 броя** (при 383 бр. за 2023 г., 385 бр. за 2022 г., 584 бр. за 2021 г., 424 бр. за 2020 г., 461 бр. за 2019 г., 431 бр. за

2018 г., 451 за 2017 г., 440 за 2016 г., 457 за 2015 г. и 286 за 2014 г.), от които:

- просрочените над 1 месец са **493 броя** (при 346 бр. за 2023 г., 305 бр. за 2022 г., 443 бр. за 2021 г. 337 бр. за 2020 г., 355 бр. за 2019 г., 312 бр. за 2018 г., 302 бр. за 2017 г., 290 бр. за 2016 г., 361 бр. за 2015 г. и 226 бр. за 2014 г.)

- просрочените над 3 месеца са **92 броя** (при 37 бр. за 2023 г., 80 бр. за 2022 г., 141 бр. за 2021 г., 87 бр. за 2020 г., 106 бр. за 2019 г., 119 бр. за 2018 г., 149 бр. за 2017 г., 78 за 2016 г., 57 бр. за 2015 г. и 60 бр. за 2014 г.).

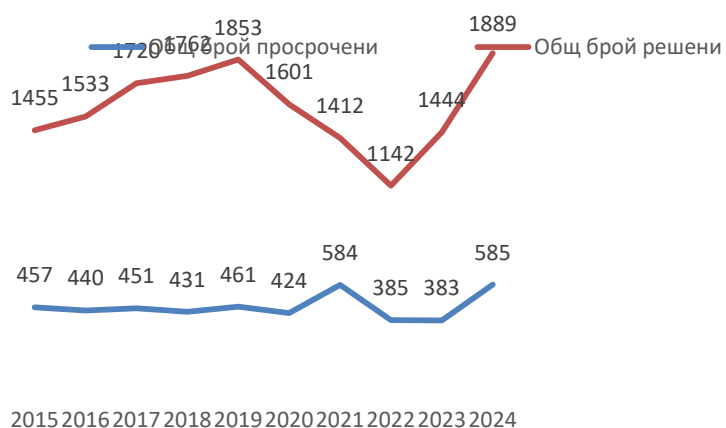
Срочност на делата при постановяване на съдебни актове за периода 2014 г. – 2024 г.

Фигура 9

Процентното съотношение на просрочените към общия брой решени дела **1889 броя** (при 1444 бр. за 2023 г., 1142 бр. за 2022 г., 1421 бр. за 2021 г., 1601 бр. за 2020 г., 1853 бр. за 2019 г.,

1762 бр. за 2018 г., 1720 бр. за 2017 г., 1533 бр. за 2016 г., 1455 бр. за 2015 г.) налага извод, че въпреки натоварването, просрочените над 3 месеца съдебни *актове са 4,87 %* (при 2,56 % за 2023 г., 7,01 % за 2022 г. 10% за 2021 г. и 5,72% за 2020 г.

Фигура 10

Броят дела, решени на петчленни състави в отделението е **74 броя** (при 74 бр. за 2023 г., 71 бр. за 2021 г., 100 бр. за 2020 г., 169 бр. за 2019 г., 149 бр. за 2018 г., 203 бр. за 2017 г., 159 бр. за 2016 г., 177 бр. за 2015 г. и 193 бр. за 2014 г.). Фактът е показателен за натовареността и професионализма при решаването на този вид дела, които обхващат материята на цялата Втора колегия.

таблица № 3

СЕДМО ОТДЕЛЕНИЕ		СВЪРШЕНИ ДЕЛА				
	З-чл.	5-чл.	ТД	КИ	СМ.С	2024
Ваня Анчева	103	7	-	-	2 АНП 1 смесена	113
Таня Вачева	183	7	-	-	2	192
Павлина Найденова	187	10	-	-	1	198
Даниела Мавродиева	185	7	-	-	-	192
Калина Арнаудова	181	10	-	-	2	193
Мирослава Георгиева	188	9	-	-	1	198
Весела Андонова	178	7	-	-	-	185
Юлия Раева	187	5	-	-	2	194
Станимир Христов	128	6	1	-	-	135

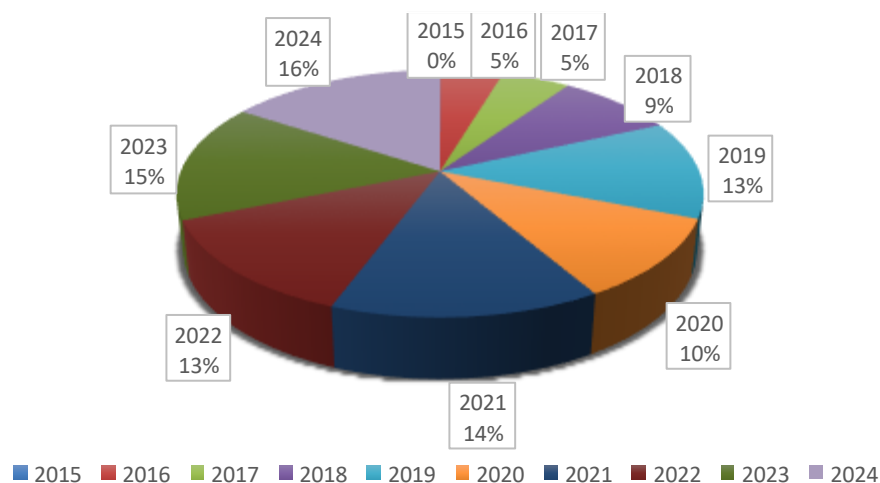
Полина Богданова	201	6	-	-	-	207
------------------	-----	---	---	---	---	-----

ЗУСЕФСУ

Статистическа информация

Фрагментирането на отчетните данни за 2024 г., чрез отразяването им в отделна част по ЗУСЕФСУ, се налага от внушителния размер на броя образувани и свършени през годината дела от този вид, заемащи съществена част от постъплението и общо разглежданите в отделението дела.

Статистически данни (в процентно съотношение) за постъплението на дела по ЗУСЕФСУ за периода 2015 г. - 2024 г.

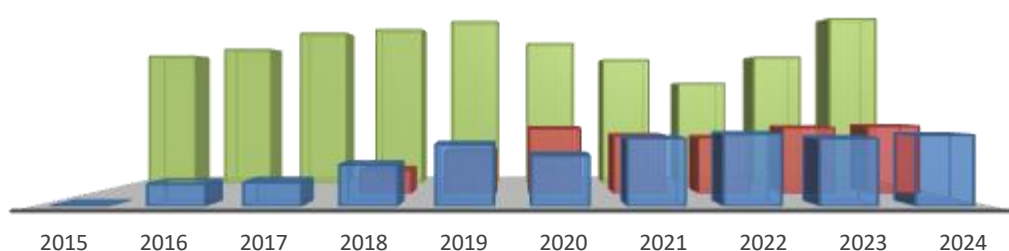

Фигура 11

През 2024 година отделението е решило по същество **688** броя дела по този закон, които в преобладаващата си част се отличават с голяма фактическа и правна сложност.

Тези данни, заедно с безспорният факт, че сред постъпващите в отделението дела не са налице идентични такива (т.нар. серии), респ. всяко постъпващо дело е както от значение за развитието на правото, така и от значение за унифициране на правоприлагането, налагат извод, че въпреки своята висока натовареност, съдиите от Седмо отделение показват изключително висока ефикасност в работата си.

Графика на образуваните и решени дела по ЗУСЕФСУ, както и общият брой свършени дела за периода 2014 г. - 2024 г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
■ Постъпили ЗУСЕФСУ	1	200	217	375	560	458	614	655	615	644
■ Свършени ЗУСЕФСУ				235	421	665	590	571	672	688
■ Свършени дела	1455	1533	1720	1762	1853	1601	1412	1142	1444	1889

Фигура 12

Запазва се тенденцията за голям брой решени дела по ЗУСЕФСУ. Обемът на постъпление от тази категория дела – **644 бр.** (при 615 бр. за 2023 г., 655 бр. за 2022 г., 614 бр. за 2021 г., 458 бр. за 2020 г., 560 бр. за 2019 г., 375 бр. за 2018 г., 217 бр. за 2017 г., 200 бр. за 2016 г. и 1 брой за 2015 г.) е ясна индикация за това.

Независимо от създадената организация, натоварването на съдиите в отделението остана високо, тъй като на база предходни години, при общо свършени дела от **1889 броя**, решените дела по ЗУСЕФСУ са **688 броя** (при 672 бр. за 2023 г., 571 бр. за 2022 г., 590 бр. за 2021 г., 665 бр. дела за 2020 г. (с участието на командировани съдии); 421 бр. дела през 2019 г. и 235 бр. през 2018 г.

Със загриженост следва да се отбележи, че след финализирането на програмен период 2014 – 2020 г. се наблюдава вълна от постъпващи дела по ЗУСЕФСУ. Стартираха и оперативните програми за новия програмен период 2021 – 2027 г.

Към 31.03.2025 г. в отделението са образувани 172 дела от материята.

III. Администрация

През отчетната година съдиите в Седмо отделение бяха подпомагани от екип на съдебна администрация – 4-ма деловодители, 2-ма секретари и 2 куриери, които адекватно отговарят на динамиката и обема на работа. Служителите демонстрират дисциплина, професионализъм, внимание и коректно изпълнение на възложените им функции. Затвърждават трайното впечатление за създадена добра организация и положителна работна атмосфера.

При високата натовареност на съдиите в отделението, участието на командировани съдии и значителният обем и разнообразна материя на съдебните актове, подлежащи на обработка и обявяване, наложената тенденция за системно възлагане на различни задачи и използване на четвъртия деловодител извън

отделението, се отразява негативно на организацията на работа. Обективен критерий за преценка необходимостта от временна реорганизация в административното звено би следвало да бъде постъплението и броя на свършените дела, както и спецификата и обема на работа в съответното отделение, а не формалният подход за липса на съдебен състав към съответния служител.

В отделението през годината са работили съдебните помощници Ана Методиева, Люси Савова, Анастасия Рангелова и Кирилка Димитрова, подпомагащи председателя и постоянните състави. Работата им беше високо оценена през изминалия атестационен период, което е несъмнено признание за подготовката и професионалния им капацитет. Съдебните помощници Лорета Василева и Лилия Николова са сравнително отскоро в отделението, но полагат усилия и старание и успешно навлизат в сложната и многообразна материя.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2024 година статистическите данни, в сравнение с предходната година, сочат на *ръст от 20,63 % на броя* на образуваните дела в отделението. Наред с устойчиво завишеното постъпление по ЗУСЕФСУ, чиято правна природа и обем доказателствена съвкупност, наред с изключителното разнообразие на останалата възложена материя, очертават сериозна степен на постоянно натоварване на съдиите. Независимо от това, отделението за поредна година показва висока ефективност в цялостната си работа, забележително качество на правораздавателна дейност и добри практики. Екипността в работата на съдиите и съдебните

служители, високият професионализъм и безупречното изпълнение на задълженията са в основата на постигнатите резултати. За личния принос на всеки, за демонстрираната отговорност, висок професионализъм и всеотдайност, за последователната работа и положените усилия, следва да се отдаде признание и заслужена благодарност.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От всичко изложено дотук може да се направи извод, че за поредна година са положени неимоверни усилия, както от страна на ръководството на Върховния административен съд, така и от съдиите и съдебните служители за обезпечаване насрочването и разглеждането на делата в разумни срокове, с което ВАС продължи да изпълнява ефективно възложените му от закона функции и поставените цели и приоритети.

През отчетната 2024 година Върховният административен съд продължи да работи за своите основни стратегически цели – утвърждаването на ВАС като касационна инстанция, засилване на конституционно определената дейност по приемане на тълкувателни решения и постановления, въвеждане на електронно правосъдие и повишаване квалификацията на съдиите, съдебните помощници и служители.

Административното правораздаване в България продължава да има изключително социален характер, като неговата широка достъпност, бързина и ефективност позволяват на гражданите масово да установяват и защитават правата си по съдебен ред. Това обстоятелство неизбежно води до изключително висока натовареност на Върховния административен съд, но се явява изключително ценен индекс за нивото на демокрация в страната и чувството за правосъдие.

Изказвам искрена благодарност към всички съдии и съдебни служители за извършената от тях работа през отчетната година, без

която предоставянето на качествено, бързо и достъпно административно правораздаване от страна на Върховния административен съд не би било възможно. Статистическите данни за работата на съда през изминалата година, както и отчетът за цялостната му дейност са доказателство, че всички ние – съдии и служители, работим упорито, успешно и отговорно за постигане на поставените цели.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ
И.Ф.ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД